

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА

"КОНСТАНТИН БАБИЋ"

КЛАДОВО

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ

2024/2025 - 2027/2028. године

Кладово, јун 2024.

ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ

Закон о основама система образовања и васпитања: („Сл. Гласник РС“ бр. 88/2017, 27/2018 (др. закон), 10/2019, 27/2018 (др. закон), 6/2020, 129/2021 и 92/2023);

Закон о основном образовању и васпитању: („Сл. Гласник РС“ бр. 55/2013, 101/2017, 10/2019, 27/2018 (др. закон), 129/2021 и 92/2023);

Правилник о плану и програму наставе и учења за основно музичко образовање и васпитање: („Службени гласник РС“, бр. 05/19 и 9/20);

Правилник о сталном стручном усавршавању и напредовању у звања наставника, васпитача и стручних сарадника: („Службени гласник РС“, бр. 109/2021);

Правилник о вредновању квалитета рада установе: („Службени гласник РС“, бр. 10/2019);

Правилник о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању: („Службени гласник РС“, бр. 10/2024);

Правилник о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање: („Службени гласник РС“, бр. 11/2024);

Правилник о ближим критеријумима за препознавање облика дискриминације од стране запосленог, детета, ученика или трећег лица у установи образовања и васпитања: („Службени гласник РС“, бр. 22/2016);

Правилник о поступању установе у случају сумње или утврђеног дискриминаторног понашања и вређања угледа, части или достојанства личности: („Службени гласник РС“, бр. 65/2018);

Стручно упутство за планирање превенције употребе дрога код ученика, Министарство просвете, науке и технолошког развоја, 2018.

Међународни стандарди за превенцију употребе дрога у раду са ученицима, Министарство просвете, науке и технолошког развоја, 2018.

Правилник о обављању друштвено-корисног, односно хуманитарног рада: („Службени гласник РС“, бр. 10/2024);

Правилник о садржају и обрасцу лиценце наставника, васпитача и стручних сарадника: („Службени гласник РС“, бр. 36/2018);

Правилник о програму обуке и полагању испита за лиценцу за директора установе образовања и васпитања: („Службени гласник РС“, бр.63/2018);

Правилник о дозволи за рад наставника, васпитача и стручних сарадника: („Службени гласник РС“, бр. 22/2005, 51/2008, 88/2015, 105/2015, 48/2016, 9/2022);

Правилник о програму свих облика рада стручних сарадника („Службени гласник – Просветни гласник“, бр. 5/12 и 6/21);

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

- Правилник о ближим условима за остваривање и начин осигурања квалитета и вредновање наставе на даљину у основној школи:(„Службени гласник РС”, бр. 109/2020);
- Правилник о садржају и начину вођења евиденције и издавању јавних исправа у основној школи: („Службени гласник РС”, бр. 66/2018, 82/2018, 37/2019, 56/2019, 112/2020, 6/2021, 85/2021 и 102/2022- др. правилник);
- Правилник о условима и поступку напредовања ученика основне школе:(„Службени гласник РС”, бр. 47/94.)
- Правилник о нормативу школског простора, опреме и наставних средстава за основну музичку школу: („Службени гласник РС - Просветни гласник“, број 19/97);
- Правилник о норми часова непосредног рада са ученицима наставника, стручних сарадника и васпитача у основној школи: („Службени гласник РС”, бр. 2/1992, 2/2000);
- Правилник о степену и врсти образовања наставника у основној музичкој школи: („Службени гласник РС“, бр. 18/13, 2/17, 9/19, 1/20, 9/20, 18/20 и 16/22);
- Правилник о дипломама за изузетан успех у основном образовању и васпитању: („Службени гласник РС”, бр. 139/2022 и 43/2023);
- Правилник о Стандардима компетенција директора установа образовања и васпитања: ("Службени гласник РС", бр. 38/2013);
- Правилник о критеријумима и стандардима за финансирање установе која обавља делатност основног и средњег музичког и балетског образовања и васпитања: ("Службени гласник РС", бр. 41/2019 и 73/2023);
- Правилник о додатној образовној, здравственој и социјалној подршци детету, ученику и одраслом: („Службени гласник РС”, бр. 80/2018);
- Правилник о ближим упутствима за утврђивање права на индивидуални образовни план, његову примену и вредновање: („Службени гласник РС”, бр. 74/2018);
- Правилник о критеријумима и стандардима пружања додатне подршке у образовању деце, ученика и одраслих са сметњама у развоју и инвалидитетом у васпитној групи, односно другој школи и породици: („Службени гласник РС”, бр. 70/2018);
- Правилник о Јединственом информационом систему просвете: („Службени гласник РС”, бр. 81/2019);
- Правилник о ближим условима у поступку доделе јединственог образовног броја: („Службени гласник РС”, бр. 81/2019);
- Правилник о стручно-педагошком надзору: („Службени гласник РС”, бр. 87/2019);
- Закон о Националном оквиру квалификација Републике Србије: 27/2018, 6/2020, 129/2021- др. закон и 76/2023);

ОПШТИ ПОДАЦИ ШКОЛЕ

Назив школе	Основна музичка школа "Константин Бабић"
Адреса	22. септембар бр.13, 19320 Кладово
Телефон / факс	019/808-068
Званични мејл	muzicka.kladovo@gmail.com
Сајт	http://www.omskonstantinbabic.edu.rs/
Директор школе	Душан Новчић

О ШКОЛИ

Школа је почела са радом септембра 1969. године, када су одржани пријемни испити за упис у новостворено Одељење основне музичке школе из Зајечара при Радничком универзитету у Кладову.

Од 1976. године до 1998. године школа ради у саставу Основне школе „Вук Караџић“ у Кладову Одлуком Владе Републике (Сл.гласник Републике Србије бр. 31/98). Актом бр. 42-61-117/98-06 од 09.09.1998. године Основана је школа за Основно музичко образовање у Кладову. Школа је регистрована за обављање делатности Основног музичког образовања, решењем Привредног суда у Зајечару Посл.бр.Фи-736/98. године.

Актом број 420-61-0069/2002-02 од 08.04.2002. године Министарство просвете одељење у Нишу, је дало позитиван Извештај о испуњености услова за рад ОМШ „Константин Бабић“ у Кладову и Издвојеном одељењу у Брзој Паланци.

Министарство просвете дало је сагласност на одлуку Школског одбор да Основна музичка школа у Кладову промени назив у ОМШ „Коснтантин Бабић“ Кладово 2005. године.

Својим радом школа доживела свој стални напредак и наставак своје културне мисије од велике вредности и значаја.

Од оснивања школе па до данас, протекло је **50** година. Велики број ученика стекао је основно музичко образовање, јавно наступао у граду и ван њега, освајао награде на разним фестивалима и такмичењима и тако допринео да Музичка школа стекне значајан углед и данас.

Музичка школа свестрано васпитава ученика. Она не само да учи ученика да добро свира, него га учи теорији музичких наука, васпитава га, да музику као науку разуме и да у њој ужива.

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

Музичка школа „Константин Бабић“ са пуно садржаја, динамике, виртуозности, оправдала је своје постојање и представља центар музичке културе у нашем граду, што желимо да се настави.

МОТО ШКОЛЕ "МУЗИКА СПАЈА ГЕНЕРАЦИЈЕ"

ОПШТЕ ОСНОВЕ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Циљеви школског програма	<ul style="list-style-type: none">✓ Омогућавање остваривања Развојног плана школе;✓ Доношење програмске основе за израду и реализацију Годишњег плана рада школе;✓ Остваривање и прилагођавање Наставних планова и програма;✓ Остваривање циљева и задатака наставе;✓ Унапређивање квалитета наставног процеса;✓ Оспособљавање ученика да промишљено и одговорно доносе одлуке које се тичу уметничког развоја;✓ Развој стваралачких способности, креативности, естетске перцепције и укуса, као и изражавање на језицима различитих уметности;✓ Развијање позитивног односа ученика према школи и учењу;✓ Уважавање и повезивање искустава и знања које ученици стичу ван школе са садржајима наставе;✓ Задовољавање потреба, уважавање индивидуалних карактеристика ученика у процесу стицања знања и вештина;✓ Остваривање хоризонталне и вертикалне повезаности у оквиру наставних предмета и између различитих наставних предмета;✓ Обезбеђивање једнаких услова за живот и рад у школи, како за ученике, тако и за наставнике;✓ Укључивање ученика у културне активности, не само Школе, већ и локалне заједнице;✓ Подстицање здравствених и физичких активности ученика, развој здравствене и социјалне заштите ученика;✓ Развијање негативног става према насиљу;✓ Заштита ученика од насиља, злостављања и занемаривања;✓ Развијање свести о друштвеној одговорности и припадности, усвајање вредносних ставова и подстицање индивидуалне одговорности;✓ Оспособљављавање ученика за доношење избора о даљем образовању;
---------------------------------	--

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Развој здравог начина живота, свести о важности сопственог здравља, еколошке свести и очувања животне средине; ✓ Развој свести о значају друштвене одговорности и улога, као и учествовања у животу локалне заједнице; ✓ Развој осећања припадности друштву и култури као целини и осећање припадности ширем европском друштвеном и културном простору; ✓ Усвајање и изградња општекултурних и цивилизацијских вредносних ставова који произилазе из националне, европске и светске културне баштине, уз очување и преношење властитог културног наслеђа и неговање традиције; ✓ Активна укљученост у живот заједнице, односно породице; ✓ Усмеравање и учење ученика да користе различите ресурсе; ✓ Оспособљавање за решавање проблема, развој свести о себи, самоиницијативе тимског и предузетничког духа
Назив и врста Школског програма	Школски програм за основно музичко образовање и васпитање Основне музичке школе „Константин Бабић“ Кладово
Трајање Школског програма	Школски програм ће се примењивати у периоду од 4 године, почевши од септембра школске 2024/2025. године. Школа објављује школски програм у складу са Законом и општим актом школе.
Језик на коме се остварује програм	Образовно-васпитни рад остварује се на српском језику и ћириличком писму За припаднике националне мањине образовно-васпитни рад остварује се на језику, односно говору и писму националне мањине.

ЦИЉЕВИ ОСНОВНОГ МУЗИЧКОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА:

1. Развијање музичких способности - слуха, осећаја за ритам, музичке меморије и музичке фантазије;
2. Упознавање ученика са грађом, акустичким својствима и изражајним могућностима одабраног инструмента/гласа;
3. Овладавање основном техником свирања, односно вокалном техником на одабраном инструменту/гласу;
4. Развијање вештине коришћења различитих елемената музичке изражајности (темпа, ритма, метра, динамике, агогике, артикулације) у стилском и емоционалном обликовању композиција;
5. Стицање искуства јавног наступања – самосталног и у ансамблу.
6. Развијање стваралачких способности, критичког мишљења мотивације за учење, способности за тимски рад, способности самовредновања, самоиницијативе и изражавања свог мишљења;

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

7. Развијање осећања солидарности, разумевања и конструктивне сарадње са другима и неговање другарства и пријатељства;
8. Развијање личног и националног идентитета кроз очување музичке традиције и културе српског народа и националних мањина, развијање интеркултуралности, поштовање и очување националне и светске културне баштине;
9. Оспособљавање за самостално учење и вежбање.
10. Усвајање правила понашања при слушању и извођењу музике.

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ОСНОВНО МУЗИЧКО ОБРАЗОВАЊЕ И ВАСПИТАЊЕ

(приказ циклуса образовања, наставних предмета, недељни и годишњи фонда часова по предметима и разредима)

ОБАВЕЗНИ ОДСЕК ЗА КЛАСИЧНУ МУЗИКУ

ШЕСТОГОДИШЊЕ ОБРАЗОВАЊЕ И ВАСПИТАЊЕ

У оквиру шестогодишњег основног музичког образовања и васпитања изучавају се следећи инструменти: виолина, гитара, клавир, хармоника и труба.

Поред наставе инструмента, на Одсеку за класичну музику изучавају се: солфеђо, теорија музике, хор, камерна музика.

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	Први циклус						Други циклус					
	I разред		II разред		III разред		IV разред		V разред		VI разред	
	Фонд часова											
	нед	год	нед	год	нед	год	нед	год	нед	год	нед	год
Инструмент	2	70	2	70	2	70	2	70	2	70	2	66
Солфеђо	2	70	2	70	2	70	2	70	2	70	2	66
Теорија музике	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	33
Хор, камерна музика	-	-	-	-	-	-	2	70	2	70	2	66
СВЕГА	4	140	4	140	4	140	6	210	6	210	7	231

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

ИСПИТИ

У основној музичкој школи полагају се следећи испити:

- пријемни;
- годишњи;
- разредни;
- поправни;
- завршни;
- испит за ниво знања првог циклуса
- испит за ниво знања основне музичке школе

Пријемни испит полагаје се пре уписа у I разред, по правилу у јунском или августовском року. На пријемном испиту проверава се слух, ритам и музичка меморија. Ученици који су похађали програм припремног разреда, полагају пријемни испит.

Годишњи испит, односно завршни испит (за ученике завршног разреда) из главног предмета полагају ученици III, IV, V и VI разреда шестогодишњег основног музичког образовања и васпитања.

Годишњи испит, односно завршни испит (за ученике завршних разреда) из солфеђа полагају ученици III и VI разреда шестогодишњег основног музичког образовања и васпитања.

Завршни испит из теорије музике полагају ученици VI разреда шестогодишњег основног музичког образовања и васпитања.

Ученици који на годишњем испиту основног музичког образовања и васпитања добију негативну оцену из главног предмета понављају разред. Ученици који на годишњем испиту добију негативну оцену из неког од осталих предмета полагају поправни испит у августовском року.

Ученици разреда у којима нема годишњег испита оцењују се годишњом оценом. Ванредни ученици полагају годишњи испит из свих предмета, у свим разредима.

Ученици који убрзано напредују полагају годишњи испит у три испитна рока, у јануарском, јунском и септембарском испитном року.

Разредни испит полагају ученици који, у току школске године, нису похађали више од трећине укупног броја часова, а утврди се да нису савладали садржај наставног програма за тај разред. Ученици такође полагају разредни испит из предмета из којег није одржано више од трећине часова утврђених наставним планом. Ученици који добију негативну оцену на разредном испиту полагају поправни испит у августовском року, а ученици завршног разреда у јунском и августовском року.

Поправни испит полагају ученици са недовољном оценом из предмета из којег се не полагаје годишњи испит и ученици са недовољном оценом на годишњем испиту из солфеђа, теорије музике и упоредног клавира.

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

Ученици са недовољном оценом на годишњем испиту из главног предмета не могу да полажу поправни испит. Ученик који има до две недовољне закључене оцене полаже поправни испит у августовском року, а ученик завршног разреда у јунском и августовском року.

Испит за ниво првог циклуса основног музичког образовања - контролни испит полажу ученици који нису завршили први циклус основног музичког образовања, а желе да се упишу у други циклус музичког образовања.

СМОТРЕ

Смотре се организују у циљу провере знања и напредовања ученика у току и на крају школске године према наставном плану и програму одговарајућег одсека и предмета и остварују се на основу школског програма.

Смотре и обавезни јавни наступи не подлежу конвенционалном, нумеричком начину оцењивања. Њихова сврха је да омогуће јавни увид у процес учениковог развоја и напретка, као и да буду неопходан полигон за ученичко рано стицање извођачког искуства.

Школама се оставља могућност да у оквирима својих школских програма, пропишу неки други вид оцењивања (усмени или писмени коментар наставника или групе наставника, чланова одговарајуће комисије).

Табеларни преглед програма испита и смотри

Табеларни приказ испита и смотри према Плану наставе и учења за основно музичко образовање и васпитање („Сл.гласник РС- Просветни гласник“, бр.5/ 2019 и „Сл.гласник РС-Просветни гласник“, бр. 9/ 2020).

КЛАВИР

I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД	IV РАЗРЕД	V РАЗРЕД	VI РАЗРЕД
----------	-----------	------------	-----------	----------	-----------

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

<p>Смотра (на крају године) не подлеже нумеричком начину оцењивања.</p> <p>1. Једна лествица по избору</p> <p>2. Једна етида или композиција виртуозних извођачких захтева</p> <p>3. Две композиције различитог карактера</p>	<p>Смотра (на крају првог полугодишта)</p> <p>1. Једна лествица по избору из програма предвиђеног за овај разред</p> <p>Смотра (на крају школске године):</p> <p>1. Једна етида или композиција виртуозних извођачких захтева</p> <p>2. Две композиције по слободном избору</p>	<p>Смотра (на крају првог полугодишта)</p> <p>1. Једна лествица по избору из програма предвиђеног за овај разред</p> <p>Годишњи испит</p> <p>1. Једна етида</p> <p>2. Једна полифона композиција</p> <p>3. Један став сонатине или варијације</p> <p>4. Једна композиција по слободном избору</p>	<p>Смотра (на крају првог полугодишта)</p> <p>1. Једна лествица по избору из програма предвиђеног за овај разред</p> <p>2. Једна виртуозна етида</p> <p>Годишњи испит</p> <p>1. Једна етида</p> <p>2. Једна полифона композиција</p> <p>3. Један став сонатине (сонате) или варијације</p> <p>4. Једна композиција по слободном избору</p>	<p>Смотра (на крају првог полугодишта)</p> <p>1. Једна лествица по избору из програма предвиђеног за овај разред</p> <p>2. Једна виртуозна етида</p> <p>Годишњи испит</p> <p>1. Једна етида</p> <p>2. Једна полифона композиција</p> <p>3. Један став сонатине (сонате) или варијације</p> <p>4. Једна композиција по слободном избору</p>	<p>Смотра (на крају првог полугодишта)</p> <p>1. Једна лествица по слободном избору из програма предвиђеног за овај разред</p> <p>2. Једна виртуозна етида</p> <p>Годишњи испит</p> <p>1. Једна етида</p> <p>2. Једна полифона композиција</p> <p>3. Први став сонате</p> <p>4. Једна композиција по слободном избору</p>
--	---	---	--	--	---

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

ХАРМОНИКА

I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД	IV РАЗРЕД	V РАЗРЕД	VI РАЗРЕД
<p>Смотра (на крају године) не подлеже нумеричком начину оцењивања.</p> <p>1. Једна лествица</p> <p>2. Једна етида (или композиција виртуозних извођачких захтева)</p> <p>3. Две композиције, по слободном избору</p>	<p>Смотра (на крају године) не подлеже нумеричком начину оцењивања.</p> <p>1. Једна лествица</p> <p>2. Једна етида (или композиција виртуозних извођачких захтева)</p> <p>3. Једна полифона композиција</p> <p>4. Једна композиција, по слободном избору</p>	<p>Смотра (на крају првог полугодишта)</p> <p>Две композиције по слободном избору</p> <p>Годишњи испит</p> <p>1. Једна лествица</p> <p>2. Једна етида</p> <p>3. Једна полифона композиција</p> <p>4. Једна композиција по слободном избору</p>	<p>Смотра (на крају првог полугодишта)</p> <p>Две композиције по слободном избору</p> <p>Годиши испит</p> <p>1. Једна лествица</p> <p>2. Једна етида</p> <p>3. Једна полифона композиција</p> <p>4. Једна циклична композиција или две композиције различитог карактера</p>	<p>Смотра (на крају првог полугодишта)</p> <p>Етида и композиција по слободном избору.</p> <p>Годишњи испит</p> <p>1. Једна лествица</p> <p>2. Једна етида</p> <p>3. Једна полифона композиција</p> <p>4. Једна циклична композиција</p>	<p>Смотра (на крају првог полугодишта)</p> <p>Етида и композиција по слободном избору.</p> <p>Годишњи испит</p> <p>1. Једна лествица</p> <p>2. Једна етида</p> <p>3. Једна полифона композиција</p> <p>4. Једна циклична композиција</p> <p>5. Једна композиција виртуозног карактера</p> <p>Испитни програм се изводи напамет.</p>

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

ВИОЛИНА

I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД	IV РАЗРЕД	V РАЗРЕД	VI РАЗРЕД
<p>Смотра (на крају године) не подлеже нумеричком начину оцењивања.</p> <p>1. Једна једнооктавна скала са трозвучима (квинтакорд, сектакорд и квартсектакорд)</p> <p>2. Једна етида или комад</p> <p>3. Један комад или први став кончертина</p>	<p>Смотра (на крају године) не подлеже нумеричком начину оцењивања.</p> <p>1. Једна једнооктавна или двооктавна скала са трозвучима</p> <p>2. Једна етида</p> <p>3. Два комада различитог карактера или варијације или први став концерта (кончертина)</p>	<p>Годишњи испит:</p> <p>1. Једна двооктавна дурска или молска скала са трозвучима (квинтакорд или кватсектакорд) са или без промене позиције</p> <p>2. Једна етида</p> <p>3. Два комада различитог карактера или варијације или први став концерта (кончертина)</p>	<p>Годишњи испит:</p> <p>1. Једна двооктавна дурска или молска скала са прелазима са дурским или молским трозвучима (квинтакорд, сектакорд и квартсектакорд) са прелазима</p> <p>2. Једна етида</p> <p>3. Један комад или једна етида различита од претходне</p> <p>4. Први или други и трећи став концерта (кончертина) или тема са варијацијама или један или више ставова сонате</p>	<p>Годишњи испит:</p> <p>1. Једна двооктавна дурска или молска скала са прелазима са дурским или молским трозвучи (квинтакорд, сектакорд, квартсектакорд) са прелазима</p> <p>2. Једна етида</p> <p>3. Један комад; или једна етида различитог карактера од предходне</p> <p>4. Први или други и трећи став концерта</p>	<p>Годишњи испит:</p> <p>1. Једна скала кроз три октаве са разлагањима</p> <p>2. Две етиде са различитом проблематиком</p> <p>3. Један комад</p> <p>4. Први или други и трећи став концерта</p>

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

ГИТАРА

I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД	IV РАЗРЕД	V РАЗРЕД	VI РАЗРЕД
<p>Смотра (на крају године) не подлеже нумеричком начину оцењивања.</p> <p>1. Једна лествица</p> <p>2. Једна етида или краћа композиција одређених техничких захтева</p> <p>3. Две композиције по слободном избору</p>	<p>Смотра (на крају године) не подлеже нумеричком начину оцењивања.</p> <p>1. Једна лествица</p> <p>2. Једна етида</p> <p>3. Две композиције, по слободном избору</p>	<p>Годишњи испит:</p> <p>1. Лествица са каденцом и интервалима (једна врста)</p> <p>2. Једна етида</p> <p>3. Два комада</p>	<p>Годишњи испит:</p> <p>1. Лествица са каденцом и интервалима (једна врста)</p> <p>2. Једна етида</p> <p>3. Два комада - један полифони</p>	<p>Годишњи испит:</p> <p>1. Лествица са каденцом и интервалима (једна врста)</p> <p>2. Једна етида</p> <p>3. Два комада- један полифони</p>	<p>Годишњи испит:</p> <p>1. Једна трооктавна лествица</p> <p>2. Једна етида</p> <p>3. Један став сонатине или сонате, свите или варијације</p> <p>4. Један комад</p>

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

ТРУБА

І РАЗРЕД	ІІ РАЗРЕД	ІІІ РАЗРЕД	ІV РАЗРЕД	V РАЗРЕД	VI РАЗРЕД
<p>Смотра (на крају године) не подлеже нумеричком начину оцењивања</p> <p>1. Једна скала са тоничним трозвуком</p> <p>2. Две етиде</p> <p>3. Један комад уз пратњу клавира, напамет</p>	<p>Смотра (на крају године) не подлеже нумеричком начину оцењивања</p> <p>1. Једна скала са трозвуком, напамет</p> <p>2. Једна етида</p> <p>3. Један комад уз клавирску пратњу, напамет</p>	<p>Смотра (на крају године) не подлеже нумеричком начину оцењивања</p> <p>1. Једна дурска скала са тоничним квинтакордом, напамет</p> <p>2. Две етиде</p> <p>3. Један комад уз клавирску пратњу, напамет</p>	<p>Годишњи испит</p> <p>1. Једна дурска са тоничним квинтакордом, напамет</p> <p>2. Две етиде различитог карактера</p> <p>3. Један комад уз клавирску пратњу, напамет</p>	<p>Годишњи испит</p> <p>1. Једна дурска и једна молска скала са тоничним квинтакордом и обртајима, напамет</p> <p>2. Две етиде различитог карактера</p> <p>3. Један комад уз клавирску пратњу, напамет</p>	<p>Годишњи испит</p> <p>1. Једна дурска и једна молска скала са тоничним квинтакордом и обртајима, напамет</p> <p>2. Две етиде различитог карактера</p> <p>3. Две композиције са клавирском пратњом различитог карактера (једна напамет)</p> <p>4. Један комад уз клавирску пратњу, напамет</p>

СОЛФЕЂО и ТЕОРИЈА МУЗИКЕ

I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД	IV РАЗРЕД	V РАЗРЕД	VI РАЗРЕД
<p>Смотра</p> <p>1. Равномерно и ритмичко читање нота</p> <p>2. Мелодијски пример у пређеним тоналитетима уз анализу</p>	<p>Смотра</p> <p>1. Усмено опажање кратког мотива у тоналитету мелодијског примера</p> <p>2. Мелодијски пример (a, d или e mol) уз анализу: лествица, тетраборди, интервали, дурски и молски квинтакорд</p> <p>3. Ритмичко читање у бас кључу у оквиру пређеног градива</p>	<p>Годишњи испит</p> <p>Писмени део:</p> <p>1. Мелодијски диктата у тоналитетима по два предзнака</p> <p>Усмени део:</p> <p>1. Мелодијски пример (тоналитети пређени у I, II и III разреду) уз анализу мелодијског примера: лествице, тетраборди, имена и врста интервала до квинте, дурски и молски квинтакорд и лествични квинтакорди на главним ступњевима обрађених лествица</p> <p>2. Ритмичко читање: виолински/бас кључ (пређено градиво из I, II и III разреда)</p>	<p>Смотра</p> <p>Писмени део:</p> <p>1. Мелодијски диктат у тоналитетима до три предзнака</p> <p>Усмени део:</p> <p>1. Мелодијски пример (тоналитети пређени у III и IV разреду) уз анализу примера (садржаји IV разреда)</p> <p>2. Ритмичко читање: бас кључ (пређено градиво из III и IV разреда)</p>	<p>Смотра</p> <p>Писмени део:</p> <p>1. Мелодијски диктат у тоналитетима до четири предзнака</p> <p>Усмени део:</p> <p>1. Мелодијски пример (тоналитети пређени у IV и V разреду) уз анализу (садржаји V разреда)</p> <p>2. Ритмичко читање: бас кључ (пређено градиво из IV и V разреда)</p>	<p>Годишњи испит</p> <p>Писмени део:</p> <p>1. Мелодијски диктат у тоналитетима до четири предзнака</p> <p>Усмени део:</p> <p>1. Мелодијски пример - тоналитети до четири предзнака (са скретницама и пролазницама)</p> <p>2. Ритмичко читање: бас кључ (пређено градиво)</p> <p>Теорија музике</p> <p>Годишњи испит</p> <p>Писмени део:</p> <p>Тест - музички појмови, тоналитети, интервали, акорди, ортографија</p>

ЈАВНИ НАСТУПИ УЧЕНИКА ПО ИНТРУМЕНТИМА И РАЗРЕДИМА

Клавир	Хармоника	Гитара	Виолина	Труба	Солфеђо
Обавезна су два јавна наступа током школске године Од 1. до 6. разреда	Обавезна су два јавна наступа током школске године Од 1. до 6. разреда	Обавезна су два јавна наступа током школске године Од 1. до 6. разреда	Обавезна су два јавна наступа током школске године Од 1. до 6. разреда	Обавезна су два јавна наступа током школске године Од 1. до 6. разреда	Јавни час за ученике 1. разреда

ПРОГРАМИ АКТИВНОСТИ ПО РАЗРЕДИМА/КЛАСАМА, СА НАЧИНИМА И ПОСТУПЦИМА ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ

У основној музичкој школи настава је организована у оквиру класа. Класу чине сви ученици једног наставника главног предмета. Специфичне активности које се реализују у оквиру класе:

1. Интерни/јавни часови класе одржавају се најмање једном у току полугодишта у присуству родитеља ученика, са циљем праћења и сагледавања напретка и постигнућа ученика.
2. Јавни часови више класа одржавају се у складу са исказаним потребама и интересовањима ученика, а ради унапређивања међусобне сарадње ученика и наставника више класа. Јавни часови одржавају се у присуству родитеља ученика, са циљем праћења и сагледавања напретка и постигнућа ученика свих класа.
3. Остале активности у складу са исказаним потребама и интересовањима ученика

ОРГАНИЗАЦИЈА НАСТАВЕ

1) Настава главног предмета - инструмента

- Током шестогодишњег основног музичког образовања и васпитања у првом циклусу (I, II и III разреду), час траје 30 минута, а у свим осталим разредима 45 минута. Настава главног предмета је индивидуална у свим разредима.

2) Настава солфеђа и теорије музике

- Часови солфеђа и теорије музике трају по 45 минута.

3) Настава оркестра, хора и камерне музике

- Настава камерне музике организује се за ученике IV, V и VI разреда шестогодишњег основног музичког образовања и васпитања у случају када школа није у могућности да формира велике ансамбле - хор и оркестар и у оквиру додатне наставе.
- Часови хора и камерне музике трају по 45 минута. За потребе јавне и културне делатности могуће је повећати фонд часова из ових предмета.

КЛАВИРСКА САРАДЊА - КОРЕПЕТИЦИЈА

Часови корепетиције у првом циклусу за гудачке и дувачке инструменте трају 15 минута недељно по ученику.

Часови корепетиције за гудачке и дувачке инструменте у другом циклусу трају 30 минута недељно по ученику.

Наставник корепетитор држи ученику наставу у присуству његовог наставника главног предмета и самостално као припрему за јавни наступ.

КУЛТУРНА И ЈАВНА ДЕЛАТНОСТ

Културна и јавна делатност основне музичке школе најуже је повезана са њеном образовно-васпитном улогом и чине је:

- организовање школских и ваншколских ученичких јавних наступа и концерата (солисти, ансамбли, оркестри и хорови);
- организовање концерата гостујућих музичких уметника;
- активности везане за организовање учешћа ученика на домаћим и међународним музичким такмичењима (за солисте,

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

камерне ансамбле, оркестре и хорове); смотрама, фестивалима и сличним манифестацијама, као и за самостално организовање оваквих манифестација;

- организовање разних врста прослава, меморијала, размена, гостовања и сличних манифестација;
- организовање мајсторских курсева истакнутих музичких педагога и извођача;
- организовање студијских путовања;
- организовање медијских промоција разне врсте;
- успостављање разних облика сарадње са домаћим и иностраним образовним и културним институцијама.

ПРОГРАМИ ОРИЈЕНТИСАНИ НА ИСХОДЕ И ПРОЦЕС УЧЕЊА

Структура програма свих наставних предмета је конципирана на исти начин. На почетку се налази циљ наставе и учења предмета за ниво основног образовања и васпитања. У табели која следи, у првој колони, дефинисани су предметни исходи за крај разреда, у другој колони дате су области и/или теме, а у трећој се налазе предметни садржаји. Иза табеле налазе се препоруке за остваривања наставе и учења конкретног предмета под насловом *Упутство за дидактичко-методичко остваривање програма*.

На путу остваривања циља и исхода кључна је улога наставника који добија значајан простор за слободу избора и повезивање садржаја, метода наставе и учења и активности ученика. Оријентација на процес учења и исходе брига је не само о резултатима, већ и начину на који се учи, односно како се гради и повезује знање у смислене целине, како се развија мрежа појмова и повезује знање са практичном применом.

Наставни програми су наставницима полазна основа и педагошко полазиште за развијање образовно-васпитне праксе: за планирање годишњих и оперативних планова, непосредну припрему за рад као и оквир за преиспитивање праксе развијања планова, остваривања и вредновања наставе и учења кроз сопствена промишљања и разговор са колегама.

Препоруке за планирање образовно-васпитне праксе и праћење напредовања и оцењивање постигнућа ученика

Образовно-васпитна пракса је сложена, променљива и не може се до краја и детаљно унапред предвидети. Она се одвија кроз динамичну спрегу међусобних односа и различитих активности у социјалном и физичком окружењу. Зато, уместо израза реализовати програм, боље је рећи да се на основу датог програма планира и остварује настава и учење које одговара конкретним потребама ученика.

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

Праћење напредовања и оцењивање постигнућа ученика је формативно и сумативно и реализује се у складу са *Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању*. Потребно је да наставник континуирано и на примерен начин указује ученику на квалитет његовог постигнућа тако што ће повратна информација бити прилагођена, довољно јасна и информативна како би имала улогу подстицајне повратне информације. Свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације, а ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у остваривању исхода предмета, као и напредак других ученика

**ПРОГРАМИ НАСТАВЕ И УЧЕЊА
ПО ПРЕДМЕТИМА И РАЗРЕДИМА**

**ОДСЕК ЗА КЛАСИЧНУ МУЗИКУ
ШЕСТОГОДИШЊЕ МУЗИЧКО ОБРАЗОВАЊЕ И ВАСПИТАЊЕ
ГУДАЧКИ ИНСТРУМЕНТИ**

Назив предмета: **Виолина**

Разред: **Први**

Годишњи фонд часова: **70 часова**

Циљ: да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ и наставак уметничког школовања.

Област/тема: Извођење музике

Корелација са предметом: Солфеђо

ИСХОДИ <i>По завршеној области ученик ће бити у стању да:</i>	САДРЖАЈИ	ЛИТЕРАТУРА
описе својим речима карактеристике виолине и начин добијања тона; – правилно стоји и држи	Карактеристике инструмента. Начин добијања тона. Поставка леве и десне руке.	А. С. Шаљман: <i>Бићу виолиниста</i> (I свеска А)

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

<p>инструмент и гудало;</p> <ul style="list-style-type: none"> – изводи пицикато и основне потезе гудалом; – самостално поставља прсте леве руке на хватник у првој позицији на свим жицама; – изражајно пева а потом самостално или уз пратњу наставника свира кратке и лаке песмице по слуху; – интонативно и ритмички правилно контролише и чита нотни текст; – примени основне елементе нотне писмености у свирању нотног текста у виолинском кључу; – примени што богатију музичку фантазију коју је развио путем приче и игре са наставником у свирању; – користи различита музичка изражајна средства у зависности од карактера музичког примера уз помоћ наставника; – свира кратке композиције напамет, соло и уз пратњу клавира; – учествује на јавним наступима у школи и ван ње; – испољи самопоуздање у току јавног наступа; 	<p>Техника десне руке:</p> <ul style="list-style-type: none"> – квалитет звука на празним жицама; – држање и вођење гудала по једној жици; – прелазак са жице на жицу; – основне динамичке различитости по једној жици; – расподела гудала. <p>Основни потези: _деташе, легато, маркато (2 и 4 нота на једно гудало).</p> <p>Техника леве руке:</p> <ul style="list-style-type: none"> – поставка прве позиције; – разлика степена и полустепена; – прва позиција, распореди прстију (полустепен 2-3 и 1-2 прст); – поставка прстију и упоређивање полустепена у односу на суседне жице. <p>Једноставне вежбе за развој моторике прстију леве руке.</p> <p>Музички бонтон.</p> <p>Скале и трозвуци</p> <p>Дурске и молске скале са трозвуком у једној октави.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – К. Тахтаџиев: <i>Виолина I</i> – Фортунатов: <i>Млади виолиниста (I свеска)</i> – М. Гарлицкиј, К. Родионов, Ј. Уткин, К. Фортунатов: <i>Хрестоматија I-II разред</i> – Б. Ферара: <i>Школа за виолину</i> – Ј. Јорданова: <i>Буквар за мале виолинисте</i> – З. Мемедовић: <i>Учим да свирам виолину</i> – Д. Марковић: <i>Почетна школа за виолину, I свеска</i>
---	---	--

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

<ul style="list-style-type: none">– активно слуша часове и јавне наступе других ђака– поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике.		
---	--	--

Кључни појмови садржаја: тон, интонација, слушање музике, певање, пицикато, свирање, музички бонтон

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА:

- Три дурске, односно молске скале са трозвучима;
- Двадесет вежбица, етида;
- Десет малих комада песмица

Назив предмета: **Виолина**

Разред: **Други**

Годишњи фонд часова: **70 часова**

Циљ: да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ и наставак уметничког школовања.

Обаст/тема: Извођење музике

Корелација са предметом: Солфеђо

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

<p>ИСХОДИ По завршеној области ученик ће бити у стању да:</p>	<p>САДРЖАЈИ</p>	<p>ЛИТЕРАТУРА</p>
<ul style="list-style-type: none"> – изражајно пева и свира песмице на виолини; – интонативно и ритмички правилно контролише и чита нотни текст; – примени основне елементе нотне писмености у свирању задатог нотног текста у виолинском кључу; – примени ознаке за динамику и темпо; – пренесе музичку фантазију коју је развио у раду са наставником кроз свирање; – самостално свира композиције напамет, соло и уз пратњу клавира; – учествује на јавним наступима у школи и ван ње; – покаже самопоуздање у току јавног наступа; – активно слуша часове и јавне наступе других ђака; 	<p>Усавршавање технике свирања на виолини.</p> <p>Темпо (andante, moderato, allegro, presto...).</p> <p>Динамика (piano, mezzo piano, mezzoforte, forte, diminuendo, crescendo...).</p> <p>Техника десне руке:</p> <ul style="list-style-type: none"> – квалитет звука кроз динамичке промене; – динамичко нијансирање; – јасна расподела гудала уз различите ритмичке јединице; – место и количина гудала у односу на врсту потеза, динамику и темпо...; – повезивање свих жица кроз потезе легата. <p>Потези: деташе, легато (4 и 8 нота на једно гудало), стакато, маркато и мартеле.</p> <p>Техника леве руке:</p> <ul style="list-style-type: none"> – прва позиција, сви распореди прстију; 	<p>Грегоријан: <i>Скале</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Х. Шрадик: <i>Школа виолинске технике</i> (I свеска) – „<i>Изабране етуде</i>“ различитих аутора I- III разреда (издање Москва, „Музика“) – А. С. Шаљман: <i>Бићу виолиниста</i> (I свеска А) – К. Тахтациев: <i>Виолина 2</i> – Фортунатов: <i>Млади виолиниста</i> (I свеска) – М. Гарлицкиј, К. Родионов, Ј. Уткин, К. Фортунатов: – <i>Хрестоматија I–II разред и II–III разред</i> – Б. Ферара: <i>Школа за виолину</i> – Ј. Јорданова: <i>Буквар за мале виолинисте</i> – Д. Марковић: <i>Почетна школа за виолину, I и II свеска</i>

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

<ul style="list-style-type: none"> – уз помоћ одраслих, користи предности дигитализације; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике. 	<ul style="list-style-type: none"> – поставка првог прста уз пражих; – лака хроматика у првој позицији; – глисанда до III позиције на свим жицама; – поставка прстију у односу на суседне жице кроз легато потез (припрема за једноставне акорде). <p>Вежбе за развој моторике прстију леве руке Музички бонтон Скале и трозвуци Дурске и молске скале са дурским или молским трозвуком кроз једну или две октаве у првој позицији.</p>	
--	--	--

Кључни појмови садржаја: тон, интонација, слушање музике, певање, пицикато, свирање, музички бонтон.

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА:

- Четири дурске, односно молске једнооктавне или двооктавне скале са трозвучима;
- Шест етида са различитом проблематиком;
- Четири комада различитог карактера

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

Назив предмета **Виолина**

Разред **Трећи**

Годишњи фонд часова **70 часова**

Циљ да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ и наставак уметничког школовања.

Област/тема: Извођење музике

Корелација са предметом: Солфеђо и теорија музике

<p>ИСХОДИ По завршеној области ученик ће бити у стању да:</p>	<p>САДРЖАЈИ</p>	<p>ЛИТЕРАТУРА</p>
<ul style="list-style-type: none"> – свесно меморише нотни текст; – контролише интонацију и квалитет тона при промени позиција са и без глисанда; – прати интонацију и коригује се; 	<p>Музичка меморија - неговање и развијање. Самостално вежбање - планирање и процедуре. Држање инструмента и гудала (контрола) Квалитет тона - уједначеност у различитим позицијама и у комбинацији са техничким захтевима. Слушање и интонација.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Х. Шрадик: <i>Школа виолинске технике</i> (I свеска) – Грегоријан: <i>Скале</i> – А. С. Шаљман: <i>Бићу виолиниста</i> (I свеска Б) – К. Тахтациев: <i>Виолина 2</i> – Фортунатов: <i>Млади виолиниста</i> (I свеска) – М. Гарлицкиј, К. Родионов, Ј. Уткин, К. Фортунатов: <i>Хрестоматија II – III</i> разред – Б. Ферара: <i>Школа за виолину</i> – Т. Балашова-М. Кесељман: <i>Изабрране етиде</i> (I свеска) – <i>Изабрране етиде</i> различитих аутора I- III разреда (издање Москва, „Музика“) – З. Багиров: <i>Романса</i>

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

<ul style="list-style-type: none"> – примењује ознаке темпа, карактера, динамике и агогике; – користи вибрато на дужим нотама; – изводи правилно техничке вежбе за промену позиције и покретљивост уз помоћ наставника; – самостално и свакодневно вежба; – активно слуша часове и јавне наступе других ђака – уз помоћ одраслих, користи предности дигитализације; – учествује на јавним 	<p>Усавршавање технике свирања на виолини. Темпо (ларго, виваће, sforzando, глисандо, ритенуто, аћелерандо...).</p> <p>Техника десне руке:</p> <ul style="list-style-type: none"> – вођење гудала на две жице истовремено, деташе; – увод у акорде наниже на три жице; – место и количина гудала у односу на врсту потеза, динамику и темпо... <p>Потези: деташе, легато (3, 4, 6, 8 нота на једно гудало), стакато, маркато, мартеле, спикато.</p> <p>Техника леве руке:</p> <ul style="list-style-type: none"> – коришћење бар две различите позиције без прелаза; – почетне вежбе вибрата; – хроматика; – природни флажолети; – једноставни двозвуци са коришћењем једног прста и празних жица; 	<ul style="list-style-type: none"> – Д. Кабалевски: <i>Кловнови</i> – <i>Варијације</i> (Н. Бакланова, Комаровски, Хендл) – А. Комаровски: <i>Кончертино Ге-дур</i> (I став) – О. Ридинг: <i>Кончертина ха-мол, Ге-дур</i> (I став) <p>П. Николић: <i>Кончертино Ге-дур</i> (I став)</p>
--	--	--

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

<p>наступима у школи и ван ње;</p> <p>– прати музичку фразу у току јавног наступа;</p> <p>– поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике.</p>	<p>– једноставни акорди на три жице;</p> <p>Музички бонтон.</p> <p>Скале и трозвучи</p> <p>Дурске и молске скале са трозвучима (дурски или молски квинтакорд и квартсектакорд) у једној позицији, кроз једну или две октаве.</p>	
--	---	--

Кључни појмови садржаја: тон, интонација, слушање музике, певање, пицикато, свирање, музички бонтон

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА:

- Четири скале кроз две октаве и разлагања;
- Шест етида са различитом проблематиком;
- Четири комада различитог карактера

Назив предмета **Виолина**

Разред **Четврти**

Годишњи фонд часова **70 часова**

Циљ да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ и наставак уметничког школовања.

Област/тема: Извођење музике

Корелација са предметом: Солфеђо и теорија музике.

<p>ИСХОДИ По завршеној области ученик ће бити у стању да:</p>	<p>САДРЖАЈИ</p>	<p>ЛИТЕРАТУРА</p>
<p>самостално чита сложенији музички материјал;</p> <ul style="list-style-type: none"> – брже меморише дужи нотни текст; – користи метроном приликом вежбања; – штимује се уз мању помоћ наставника; – примењује вибрато у свирању; – контролише интонацију и квалитет тона при промени позиција и коригује се; – учествује на јавним наступима у школи и ван ње; – пренесе на публику сопствени емоционални доживљај кроз интерпретацију музичког дела (изражајно свира); 	<p>Читање с листа</p> <p>Метричко и ритмичко свирање уз метроном.</p> <p>Слушање и интонација Развијање музичке фантазије кроз одговарајућу литературу.</p> <p>Музичка меморија - неговање и развијање.</p> <p>Заједничко свирање (наставник – ученик, ученик – ученик).</p> <p>Развој извођачког апарата.</p> <p>Техника десне руке:</p> <ul style="list-style-type: none"> – уједначеност звука кроз различите потезе; – свирање истовремено на две жице деташе и легато; – свирање акорада на три и четири жице (навише и наниже). 	<ul style="list-style-type: none"> – Х. Шрадик: <i>Школа виолинске технике</i> (I свеска) – Скале по избору наставника – А. С. Шаљман: <i>Бићу виолиниста</i> (II свеска) – К. Тахтациев: <i>Виолина 3</i> – Фортунатов: <i>Млади виолиниста</i> (II свеска) – М. Гарлицкиј, К. Родионов, Ј. Уткин, К. Фортунатов: – <i>Хрестоматија III-IV разред</i> – Т. Балашова-М. Кесељман: <i>Изабране етиде</i> (II свеска) – <i>Изабране етиде</i> различити аутори (II свеска), издање Москва, „Музика“ – Ј. Коњус: <i>Мале етиде дуплих нота</i>

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

<ul style="list-style-type: none"> – критички вреднује изведене композиције у односу на техничку припремљеност и емоционални утицај; – активно слуша часове и јавне наступе других ђака у школи и ван ње; – у заједничком свирању примени принцип узајамног слушања; – примени различите начине решавања техничких и музичких захтева приликом самосталног вежбања и свирања; – самостално или уз помоћ одраслих, користи предности дигитализације; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике. 	<p>Потези: деташе, легато (3, 4, 6, 8, 9, 16 нота на једно гудало), стакато, мартеле, спикато.</p> <p>Техника леве руке:</p> <ul style="list-style-type: none"> – коришћење прве, друге треће и четврте позиције са прелазима; – вибрато; – хроматске скале у првој позицији; – разложене терце; – природни и вештачки флажолети; – једноставни двозвуци у првој позицији (сексте, терце, кварте); – једноставни акорди на три и четири жице у првој позицији. <p>Скале и трозвуци</p> <p>Дурске и молске скале (4, 8, 16 на једно гудало) са различитим потезима, кроз две октаве са прелазима;</p> <p>Дурски и молски трозвуци (квинтакорд, сектакорд и квартсектакорд - деташе и три легато) кроз две октаве са прелазима</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Волфарт: <i>60 етида, оп. 45</i> – Кајзер: <i>36 етида, оп. 20</i> (I свеска) – Е. Џенкинсон: <i>Игра</i> – А. Јаншинов: <i>Преслица</i> – Ђ. Б. Перголези: <i>Арија</i> – П. И. Чајковски: <i>Стара песма</i> – Бакланова: <i>Сонатина Бе-дур</i> – З. Фибих: <i>Сонатина</i> – А. Јаншинов: <i>Кончертино оп. 35</i> – Кихлер: <i>Кончертино у стилу Вивалдија, Де-дур</i> (I или II и III став) – А. Вивалди: <i>Концерт Ге-дур</i> (I став) <p>Ф. Зајц: <i>Концерт бр. 1, 2</i> (I став)</p>
--	---	--

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

Кључни појмови садржаја: тон, интонација, слушање музике, певање, пицикато, свирање, музички бонтон.

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА:

- Четири скале кроз две октаве и разлагања;
- Осам етида са различитом проблематиком;
- Четири комада (или тема са варијацијама) различитог карактера;
- Први или други и трећи став концерта (или кончертина);
- Један или два става сонате

Назив предмета **Виолина**

Разред **Пети**

Годишњи фонд часова **70 часова**

Циљ да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ и наставак уметничког школовања.

Област/тема: Извођење музике

Корелација са предметом: Солфеђо и теорија музике

ИСХОДИ <i>По завршеној области ученик ће бити у стању да:</i>	САДРЖАЈИ	ЛИТЕРАТУРА
---	-----------------	-------------------

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

<ul style="list-style-type: none"> – самостално штимује свој инструмент; – самостално вежба и поступа по процедури која се примењује у стицању технике леве и десне руке; – контролише интонацију ритам и квалитет тона при промени позиција и коригује се; – истражује начине добијања чистог тона и поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; – користи знања из области теорије музике и историје приликом интерпретације музичког дела; – пренесе на публику сопствени емоционални доживљај кроз интерпретацију музичког дела (изражајно свира); 	<p>Читање с листа. Метричко и ритмичко свирање. Квалитет тона – уједначеност у различитим позицијама и у комбинацији са техничким захтевима. Слушање, интонација и штимовање инструмента. Музичка меморија - неговање и развијање. Камерно музицирање (наставник – ученик, ученик – ученик). Развој извођачког апарата и музичке фантазије кроз рад над одговарајућом литературом и композицијама сложенијих техничких захтева. Музичка меморија - неговање и развијање. Музички бонтон. Техника десне руке:</p> <ul style="list-style-type: none"> – владање комплетним звуком на инструменту; – свирање двозвука са једноставним прелазима како деташе тако и легато, стакато..; – свирање акорада на три и четири жице (навише и 	<ul style="list-style-type: none"> – Х. Шрадик: <i>Школа виолинске технике</i> (I свеска) – Скале по избору наставника – А. С. Шаљман: <i>Бићу виолиниста</i> (II свеска) – К. Тахтаџиев: <i>Виолина 4</i> – Фортунатов: <i>Млади виолиниста</i> (II свеска) – М. Гарлицкиј, К. Родионов, Ј. Уткин, К. Фортунатов: – <i>Хрестоматија IV-V разред и V- VI разред</i> – Т. Балашова-М. Кесељман: <i>Изабране етиде</i> (II свеска) – Изабране етиде различити аутори (II свеска), издање Москва, „Музика“ – Ј. Коњус: <i>Мале етиде дуплих нота</i> – Волфарт: <i>60 етида, оп. 45</i> – Кајзер: <i>36 етида, оп. 20</i> (II свеска) – Мазас: <i>Етиде оп. 36, I свеска</i> – Донт: <i>Етиде оп. 37</i> – избор – Н. Рубинштајн: <i>Преслицца</i> – Ђ. Б. Перголези: <i>Сицилијана</i> – А. Вивалди: <i>Концерт а-мол</i> (I став) – А. Комаровски: <i>Концерт бр. 2</i> <p>III. Берио: <i>Концерт а-мол</i></p>
---	---	--

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

<ul style="list-style-type: none"> – испољи креативност у остварењу музичке фантазије и естетике; – критички вреднује изведене композиције у односу на техничку припремљеност и емоционални утицај; – свирањем у ансамблу примени принцип узајамног слушања; – самостално или уз помоћ одраслих, користи предности дигитализације; – користи првих пет позиција; – користи хармонски слух; – влада једноставнијом двозвучном и акордском техником у програму; – свира задате композиције напамет, соло и уз пратњу клавира; – учествује на јавним наступима у школи и ван ње; 	<p>наниже) у различитим позицијама.</p> <p>Потези: деташе, легато (3, 6, 9, 12, 4, 8, 16, 24 нота на једно гудало), стакато, мартеле, спикато, сотије</p> <p>Техника леве руке:</p> <ul style="list-style-type: none"> – коришћење првих пет позиција са прелазима; – вибрато; – хроматске скале на све четири жице кроз позиције; – разложене терце; – коришћење природних и вештачких флажолета; – једноставни двозвуци у различитим позицијама (сексте, терце, октаве, кварте); – једноставни акорди на три и четири жице у различитим позицијама. <p>Скале и трозвуци: Дурске и молске скале (4, 8, 16, 24 на једно гудало) са различитим потезима, кроз две и три октаве са прелазима; Дурски и молски трозвуци (квинтакорд, сектакорд и квартсектакорд – деташе, три и шест</p>	
--	---	--

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

<ul style="list-style-type: none"> – активно слуша часове и јавне наступе других ђака у школи и ван ње; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике. 	<p>легато) кроз две и три октаве са прелазима; Компликованије вежбе за развој моторике прстију леве руке у односу на предодни разред</p>	
--	--	--

Кључни појмови садржаја: тон, интонација, слушање музике, певање, пицикато, свирање, музички бонтон.

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА:

- Две двооктавне дурске и молске скале са разлагањима са променом позиција
- Осам етида различите проблематике;
- Два комада различитог карактера; или варијације;
- Први или други и трећи став концерта и један или два става сонате;

Назив предмета **Виолина**

Разред **Шести**

Годишњи фонд часова **66 часова**

Циљ да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ и наставак уметничког школовања.

Област/тема: Извођење музике

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

Корелација са предметом: Солфеђо, теорија музике

<p>ИСХОДИ По завршеној области ученик ће бити у стању да:</p>	<p>САДРЖАЈИ</p>	<p>ЛИТЕРАТУРА</p>
<ul style="list-style-type: none"> – самостално штимује свој инструмент; – самостално вежба и поступа по процедури која се примењује у стицању технике леве и десне руке; – контролише интонацију ритам и квалитет тона при промени позиција и коригује се; – користи метроном приликом вежбања; – истражује начине добијања чистог тона; – користи знања из области теорије музике и историје приликом интерпретације музичког дела; 	<p>Читање с листа. Метричко и ритмичко свирање уз метроном. Слушање и интонација Развијање музичке фантазије кроз одговарајућу литературу. Музичка меморија - неговање и развијање. Камерно музицирање (наставник – ученик, ученик – ученик). Развој извођачког апарата Техника десне руке:</p> <ul style="list-style-type: none"> – владање комплетним звуком на инструменту; 	<p>Х. Шрадик: <i>Школа виолинске технике</i> (I свеска) Скале по избору наставника М. Гарлицкиј, К. Родионов, Ј. Уткин, К. Фортунатов: Фортунатов: <i>Млади виолиниста</i> (III свеска) <i>Хрестоматија IV-V разред и V- VI разред</i> Т. Балашова-М. Кесељман: <i>Изабране етуде</i> (II свеска)</p>

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

<ul style="list-style-type: none"> – пренесе на публику сопствени емоционални доживљај кроз интерпретацију музичког дела (изражајно свира); – критички вреднује изведене композиције у односу на техничку припремљеност и емоционални утицај; – свирањем у ансамблу примени принцип узајамног слушања; – самостално чита нотни текст и примењује различите начине решавања техничких и музичких захтева приликом свирања; – користи првих седам позиција; – користи хармонски слух; – влада двозвучном и акордском техником у програму; – свира задате композиције напамет, соло и уз пратњу клавира; – учествује на јавним наступима у школи и ван ње; – активно слуша часове других ђака и примењује на себи искуства стечена на тај начин; – самоиницијативно посећује концерте и друге музичке манифестације; 	<ul style="list-style-type: none"> – свирање разложених двозвука у скали, деташе и легато; – свирање акорада на три и четири жице (навише и наниже) у различитим позицијама. <p>Потези: деташе, легато (3, 6, 9, 12, 4, 8,16,24 нота на једно гудало), стакато, мартеле, спикато, сотије, рикоше.</p> <p>Техника леве руке:</p> <ul style="list-style-type: none"> – коришћење првих седам позиција са прелазима; – различите врсте вибрата; – хроматске скале на све четири жице кроз позиције; – коришћење природних и вештачких флажолета; – лака пициката левом руком; – једноставни двозвуци разложено или спојено у различитим позицијама (сексте, терце, октаве, кварте); – једноставни акорди на три и четири жице у различитим позицијама. <p>Скале и трозвуци</p>	<p>Изабране етиде различити аутори (III свеска), издање Москва, Музика Ј. Коњус: <i>Мале етиде дуплих нота</i> Волфарт: <i>60 етида</i>, <i>оп. 45</i> Кајзер: <i>36 етида</i>, <i>оп. 20</i> (II свеска) Мазас: <i>Етиде оп. 36</i>, I свеска Донт: <i>Етиде оп. 37</i> – избор Р. Кројцер: <i>почетне етиде</i> Ш. Данкл: <i>Варијације</i> А. Вивалди: <i>Концерт а-мол</i> (II и III став) Ј. Б. Аколај: <i>Концерт а-мол</i> Ш.Берио: <i>Балетске сцене</i> А. Комаровски: <i>Концерт е-мол</i> Ј. С. Бах: <i>Концерт а-мол</i> Г. Б. Виоти: <i>Концерт оп. 23</i></p>
--	---	--

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

<ul style="list-style-type: none">– самостално или уз помоћ одраслих, користи предности дигитализације;– поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике.	Дурске и молске скале (4, 8, 16, 24 на једно гудало) са различитим потезима, кроз две и три октаве са прелазима; Дурски и молски трозвучи (квинтакорд, сектакорд и квартсектакорд – деташе, три и шест легато) кроз две и три октаве са прелазима; Сложеније вежбе за развој моторике прстију леве руке у односу на предходни разред	Д. Кабалеовски: <i>Омладински концерт</i>
--	--	--

Кључни појмови садржаја: тон, интонација, слушање музике, певање, пицикато, свирање, музички бонтон.

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА:

- Две трооктавне дурске или молске скале са разлагањима;
- Шест етида различите проблематике;
- Два комада различитог карактера или варијације;
- Први или други и трећи став концерта и два или сви ставови сонате;

УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

ВИОЛИНА

I. УВОДНИ ДЕО

Природа саме музике указује на стално прожимање свих области и тематских јединица које су предвиђене наставним програмом. Ниједна област или тема не може се изучавати изоловано у односу на друге и не треба да буде сама себи циљ, а да се истовремено не разговарао свим другим аспектима музике (јединство техничких и музичких елемената).

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

Бављење музиком уопште а посебно свирање на инструменту подстиче фину менталну комбинаторику драгоцену за развијање укупног менталног и психо-моторног потенцијала ученика и одлична је основа за интеграцију са другим предметима.

Настава је усмерена на остваривање исхода, при чему се даје предност искуственом учењу у оквиру којег ученици развијају лични однос према музици, а постепена рационализација искуства временом постаје теоријски оквир. Искуствено учење подразумева активно слушање музике и лично музичко изражавање ученика кроз извођење музике.

Исходи представљају музичке, опажајне и сазнајне активности ученика. Препоручени музички садржаји (литература) остављају простор за избор и других садржаја у складу са могућностима ученика и инвентивношћу наставника. Наставник има слободу али и одговорност да изабере оптималан програм у коме ће ученик моћи да репродукује све техничке и музичке задатке, а и да у истом ужива, не размишљајући о тежини захтева као о неком непробродивом проблему.

Корелација између предмета може бити полазиште за бројне активности у којима ученици могу бити учесници као истраживачи, креатори и извођачи. Код ученика треба развијати дух заједништва кроз заједничко свирање и комуникацијске вештине у циљу преношења и размене искустава и знања. Најважнији покретач наставе треба да буде принцип мотивације и инклузивности у подстицању максималног учешћа у музичком доживљају као и развијању потенцијала за музичко изражавање.

Музика у функцији здравља и музички бонтон

На сваком часу ученике треба упућивати да правилно седе и користе извођачки апарат што је важно за одржавање здравља коштаног-мишићног апарата. Задатак наставника је да у том смислу, у зависности од врсте инструмента и специфичног става при свирању ученике упуте на потребу сталног јачања мускулатуре упражњавањем различитих физичких вежби и/или пливања. У односу на слушни апарат, ученике треба информисати и упозорити да прегласна и агресивна музика има штетан утицај и изазива физиолошки и психолошки одговор организма у негативном смислу.

Музичка уметност нам пружа могућност да изразимо наше јединствене мисли и осећања. Музика и друге уметности пружају прилику за људску креативност и самоизражавање. Партиципацијом у музици остварује се виши облик писмености развијањем интуиције, маште и размишљања, што доводи до јединствених облика комуникације. У том смислу позитиван ефекат музике у смислу опуштања, подизања пажње, развијања меморије, емоционалних и физичких реакција/одговора, когнитивне стимулације је од непроцењивог значаја.

Одговарајуће понашање на сцени и у публици је део опште културе, па је дужност наставника да ученике васпитно обликују кроз правила понашања (музички бонтон) при слушању и извођењу музике. Поред културе понашања ученике треба упутити и на културу одевања, како на сцени тако и у публици.

II. ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Планирање наставе и учења, обухвата годишњи и оперативни план, као и припрему за час. Годишњим планом дефинисан је фонд часова у току школске године. Оперативни план подразумева одабир и разраду исхода на месечном нивоу. Припрема за час посвећена је сваком ученику појединачно, имајући у виду музичке, интелектуалне, физичке и менталне предиспозиције.

С обзиром на дужину трајања часа (30/45 минута) рад треба ефикасно организовати. Код млађих ученика није лако дуже задржати пажњу, па је разноврстан и маштовит час најбољи начин за постизање резултата.

Припрема за час обухвата читав спектар активности - од детаљног проучавања композиција са ученичког репертоара (аналитичким просвиравањем или, евентуално, припремањем за извођење на подијуму), преко упоређивања различитих издања и допуњавања одабраних редакција, до континуираног вођења обимне евиденције о учениковом раду и напретку.

III. ОСТВАРИВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Имајући на уму комплексност и свеобухватност процеса наставе гудачких инструмента, активност наставника обухвата велику палету информација различите природе (техника свирања, неговање тона, процедуре вежбања, стилске одреднице о композитору, делу, облику у којем је написано, мелодијским, ритмичким, хармонским и контрапунктским појединостима које га карактеришу, емотивној, поетској, психолошкој или филозофској позадини његове уметничке представе и његовој естетској вредности) до практичних демонстрација (лично свирање на инструменту). За ученике је веома важно да наставника доживљавају и као музички ауторитет а не само као предавача са друге стране катедре.

Код свих гудачких инструмената честа је појава тзв. Слабих прстију, лабавих зглобова и слично. У тој ситуацији потребно је радити вежбе за јачање слабе мускулатуре руку.

Избор композиција које носе у себи одређене техничке и музичке захтеве је од великог значаја за заинтересованост ученика и њихов напредак. То је нарочито важно за ученике првог циклуса, који тек освајају простор инструмента, а звучна слика која им се допада буди потребу да изнова истражују, вежбају и кроз то и напредују у техничком и музичком смислу. Сваки ученик је посебан и у том смислу наставник мора имати и његову ширу слику (породица, школа, окружење, лични капацитети...) како би оптимално избалансирао одговарајући програм који ће ученика довести до практичних вештина, а ове пак отворити пут за даље напредовање.

Када су у питању такмичења, препоручује се велика умереност и опрез. Мудар наставник неће допустити да ученичка мотивација временом постане искључиво такмичарски обојена, као и да сопствени рад вреднује бројем награда и признања које његови ученици освајају.

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

Веома је важно да ученици што чешће јавно свирају како би се ослободили страха од наступа као и да стекну навик у посећивања концерата уметничке музике и представа. Дискусијом о одслушаним делима и извођењем истих (примереном старосном добу ученика), ученици стичу увид у тумачења музичких дела, начине извођења, различите техничке приступе извођача, развијајући тако критичко мишљење, о сопственом и туђем извођењу које ће им помоћи у даљем развоју и напредовању.

IV. ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

На часовима инструмента најбитније је развијање музичких способности и изграђивање вештина, па функционални задаци имају приоритет. Смер наставе је такав да се увек креће од звука ка теоријском тумачењу. Из тих разлога, нарочито у првом циклусу не инсистира се на дефиницијама већ на препознавању, извођењу и идентификовању музичких садржаја. Критеријум у оцењивању је уложен труд ученика и његово лично напредовање у складу са личним и музичким могућностима.

У оквиру свих музичких активности потребно је обезбедити пријатну атмосферу, а код ученика потенцирати осећање сигурности и подршке. Потребно је отклонити све разлоге за могуће страхове, несигурност и трему који су проузроковани превеликим и нереалним очекивањима професора или родитеља. Учешће ученика на јавним наступима, такмичењима, фестивалима и резултати годишњих испита и смотри употпуњују слику о постигнућима наставе и учења.

ЖИЧАНИ ИНСТРУМЕНТИ

Назив предмета	Гитара
Разред	Први
Годишњи фонд часова	70 часова

Циљ да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ и наставак уметничког школовања.

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

Област/тема: Извођење музике

Корелација са предметом: Солфеђо

ИСХОДИ <i>По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:</i>	САДРЖАЈИ	ЛИТЕРАТУРА
<ul style="list-style-type: none"> - именује делове гитаре и опише својим речима начин добијања тона; – демонстрира како се правилно седи и како се држи гитара; – наведе тонове празних жица на гитари и називе прстију десне руке; – изводи апојандо технику свирања десне руке; – самостално поставља прсте леве руке на врат гитаре у првој позицији; – изводи тирандо технику свирања десне руке; – користи истовремено прсте леве и десне руке; – разликује гласно и тихо свирање, као и споро и брзо свирање; – пева мелодије које свира; – свира двоглас, мелодија уз пратњу баса; – примењује елементе нотне писмености у свирању; 	<p>Делови инструмента и начин добијања тона.</p> <p>Правилно седење и држање инструмента.</p> <p>Празне жице и тонови ми, си, сол, ре, ла, ми.</p> <p>Називи прстију десне руке.</p> <p>Основни елементи нотне писмености- трајање нота.</p> <p>Апојандо техника свирања десне руке- свирање са наслоном.</p> <p>Тирандо техника свирања десне руке- чупкање.</p> <p>Ознаке за прсторед десне руке.</p> <p>Ознаке за прсторед леве руке.</p> <p>Техника леве руке - прва позиција.</p> <p>Двоглас, истовремено коришћење палца и прста.</p> <p>Извођење основне динамике (форте и пијано).</p>	<p>-Ј. Јовичић: Школа за гитару, I део</p> <p>-Ј. Јовичић: Почетница за гитару</p> <p>-М.Ђулијани: Техничке вежбе</p> <p>-Хуберт Кепел: Техничке вежбе</p> <p>-В. Андре: Збирка композиција за гитару</p> <p>-Едо Ђуга: избор композиција</p> <p>-Вера Огризовић: Збирка композиција Мој први концерт</p> <p>- Шира литература по избору наставника, а у складу са програмом</p>

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

<ul style="list-style-type: none">– самостално свира кратке композиције напамет;– свирањем у дуу примењује принцип узајамног слушања;– учествује на јавним наступима у школи и ван ње;– поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике	Свирање у дуу... (наставник – ученик или два ученика). Музички бонтон.	
--	---	--

Кључни појмови садржаја: тон, техника, мелодија, музички бонто

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА:

- Четири лествице у првој позицији;
- Четири етиде;
- Три комада

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

Назив предмета **Гитара**

Разред **Други**

Годишњи фонд часова **70 часова**

Циљ да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ и наставак уметничког школовања.

Област/тема: Извођење музике

Корелација са предметом: Солфеђо

ИСХОДИ <i>Позавршеној теми/области ученик ће бити у стању да:</i>	САДРЖАЈИ	ЛИТЕРАТУРА
<ul style="list-style-type: none"> – правилно седи и држи гитару; – чита ноте на свим жицама, закључно са петом позицијом самостално или уз помоћ наставнока; – разликује ознаке за прсторед, празне жице и римске бројеве за поља; – користи обе технике свирања у десној руци, апојандо, тирандо; – чита нови нотни текст, уз помоћ наставника и проналази тонове задате композиције; 	<p>Примена нотне писмености на гитари.</p> <p>Технике свирања у десној руци -тирандо и апојандо.</p> <p>Поставка малог баре хвата.</p> <p>Ознаке прсторета – читање и примена.</p> <p>Динамика (форте, фортисимо, пијано, пијанисимо).</p> <p>Боја тона (ординаре, тасто, понтичело).</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Ј. Јовичић: <i>Школа за гитару, I и II део</i> – Вера Огризовић: <i>Збирка композиција Мој први концерт</i> – В. Андре: <i>Збирка композиција за класичну гитару</i> – Х. Сагрерас: <i>Лекције за гитару</i> – Хуберт Кепел: <i>Техничке вежбе</i> – М.Ђулијани: <i>Техничке вежбе</i> – Едо Ђуга: <i>избор композиција</i> <p>Шира литература по избору наставника, а у складу са захтевима програма.</p>

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

<ul style="list-style-type: none">– обликује једноставну музичку фразу на нивоу захтева;– примењује елементе нотне писмености у свирању;– демонстрира најједноставнију промену боје;– примењује основне смернице за извођење малог баре хвата уз помоћ наставника;– самостално броји у циљу постизања метрички тачног и ритмичног свирања;– демонстрира правилан начин вежбања;– свирањем у дуу примењује принцип узајамног слушања;– учествује на јавним наступима у школи и ван ње;<ul style="list-style-type: none">– поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике.	<p>Свирање у дуу... (наставник – ученик или два ученика) Музички бонтон.</p> <p>Скале и трозвуци Дурске и молске скале.</p>	
--	--	--

Кључни појмови садржаја: боја тона, музичка фраза, баре хват, музички бонтон

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА

- четири етиде;
- четири лествице у првој позицији;
- три комада

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

Назив предмета **Гитара**

Разред **Трећи**

Годишњи фонд часова **70 часова**

Циљ да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ и наставак уметничког школовања.

Област/тема: Извођење музике

Корелација са предметом: Солфеђо

ИСХОДИ <i>Позавршеној теми/области ученик ће бити у стању да:</i>	САДРЖАЈИ	ЛИТЕРАТУРА
<ul style="list-style-type: none"> – правилно седи и држи гитару; – препозна све ноте на свим жицама, закључно са седмом позицијом самостлно или уз помоћ наставника; – уз помоћ наставника чита нови нотни текст, проналази тонове задате композиције; – примењује задати прсторед; – примени основне смернице за правилно извођење вибрата; – изводи тирандо у једноставним акордским разлагањима уз већу стабилност десне руке; – уз помоћ наставника препозна и издвоји главну мелодију помоћу различите динамике и врсте удара; 	<p>Вежбе за четврту, пету и седму позицију.</p> <p>Техника вибрата.</p> <p>Усавршавање технике десне руке, тирандо.</p> <p>Елементи музичке форме- двотакт, мотив.</p> <p>Динамика - форте, фортисимо, пијано, пијанисимо.</p> <p>Свирање у дуу... (наставник – ученик или два ученика)</p> <p>Музички бонтон</p> <p>Скале и трозвуци</p> <p>Двооктавне скале -промена</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Ј. Јовичић: <i>Школа за гитару, II део</i> – Х. Сагрерас: <i>Лекције за гитару</i> – М. Ђулијани: <i>Техничке вежбе</i> – Хуберт Кепел: <i>Техничке вежбе</i> – В. Андре: <i>Збирка композиција за гитару</i> – Д. Богдановић: <i>Шест дечјих комада</i> – Едо Ђуга: <i>избор композиција</i> – Вера Огризовић: <i>Свирајте Баха</i> <p>Шира литература по избору наставника, а у складу са програмом.</p>

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

<ul style="list-style-type: none">– самостално броји у циљу постизања метрички тачног и ритмичног свирања;– примени знања о елементима музичке форме у интерпретацији композиције;– демонстрира правилан начин вежбања;– уз помоћ наставника тежи за постизањем музичког израза уз употребу динамике и боје тона;– свирањем у дуу примењује принцип узајамног слушања;– учествује на јавним наступима у школи и ван ње;– поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике.	<p>позиције и рада на ритмичким варијантама Лествични интервали</p>	
---	---	--

Кључни појмови садржаја: вибрато, музички израз, баре хват, музички бонтон

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА:

- четири лествице
- четири етиде;
- три комада

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

Назив предмета **Гитара**

Разред **Четврти**

Годишњи фонд часова **70 часова**

Циљ да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ и наставак уметничког школовања.

Област/тема: Извођење музике

Корелација са предметом: Солфеђо

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

<p>ИСХОДИ Позавршеној теми/области ученик ће бити у стању да:</p>	<p>САДРЖАЈИ</p>	<p>ЛИТЕРАТУРА</p>
<ul style="list-style-type: none"> – чита ноте закључно са деветом позицијом уз помоћ наставника или самостално; – чита са листа једноставне композиције; – примени легато у свирању; – изводи једноставне украсе, горњи и доњи предудар; – примени основне смернице за правилно извођење великог баре хвата; – свира техником арпеђа; – уз помоћ наставника користи ознаке за агогику и карактер у композицијама које изводи; – критички вреднује изведене композиције у односу на техничку припремљеност и емоционални утицај; – демонстрира правилан начин вежбања; – уз помоћ наставника тежи за постизањем музичког израза уз употребу артикулације, динамике и боје; – примењује елементе полифоније у извођењу; – свирањем у дуу примењује принцип узајамног слушања; – учествује на јавним наступима у 	<p>Девета позиција. Упознавање са украсима. Вежбе за легато технику. Усавршавање арпеђа. Увођење у поставку великог баре хвата. Анализа композиције (назив и врста, облик, темпо, карактер). Музички израз. Ознаке: карактер, динамика, агогика. Увод у полифонију. Читање с листа. Свирање у дуу... (наставник – ученик или два ученика) Музички бонтон.</p> <p>Скале и трозвучи Скале кроз две октаве</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Ј. Јовичић: <i>Школа за гитару, II део</i> – Х. Сагрерас: <i>Лекције за гитару</i> – В. Андре: <i>Збирка композиција за гитару</i> – Д. Богдановић: <i>Шест дечјих комада</i> – Едо Ђуга: <i>избор композиција</i> – М. Ђулијани: <i>120 арпеђа, оп. 1</i> – Хуберт Кепел: <i>Техничке вежбе</i> – Вера Огризовић: <i>Свирајте Баха</i> – Ј. Дауленд: <i>Лаки комади</i> – Ј. А. Логи: <i>Партита</i> – Ф. Сор: <i>Етиде, оп. 31/I и II</i> <p>Шира литература по избору наставника, а у складу са програмом.</p>

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

школи и ван ње; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике.		
---	--	--

Кључни појмови садржаја: легато, украси, агогика, полифонија.

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА:

- четири лествице;
- четири етиде;
- три комада;

Назив предмета **Гитара**

Разред **Пети**

Годишњи фонд часова **70 часова**

Циљ да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ и наставак уметничког школовања.

Област/тема: Извођење музике

Корелација са предметом: Солфеђо

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

ИСХОДИ <i>Позавршеној теми/области ученик ће бити у стању да:</i>	САДРЖАЈИ	ЛИТЕРАТУРА
<ul style="list-style-type: none"> – повеже стечено знање из основа музичке писмености са техничким процедурама на инструменту; – користи знања из области теорије музике и историје приликом интерпретације музичког дела; – користи одговарајућа изражајна средства да би исказао различите емоције; – чита са листа; – критички вреднује изведене композиције у односу на техничку припремљеност и емоционални утицај; – самостално вежба поштујући процедуру; – примењује основне елементе полифоније у свирању; – свирањем у дуу примењује принцип узајамног слушања; – учествује на јавним наступима у школи и ван ње; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике. 	<p>Техничке вежбе за усавршавање легато технике, арпеђа, баре хвата.</p> <p>Веза између анализе облика и интерпретације дела.</p> <p>Музичко фразирање.</p> <p>Свирање у дуу... (наставник – ученик или два ученика)</p> <p>Полифоне композиције – приступ и реализација.</p> <p>Читање с листа.</p> <p>Музички бонтон.</p> <p>Скале и трозвучи</p> <p>Скале кроз три октаве промена позиције, скокови за леву руку.</p>	<p>Проширивање репертоара ренесансним, барокним или модерним композицијама уз упознавање са карактеристикама стила.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ј. Јовичић: <i>Школа за гитару, II део</i> – Х. Сагрерас: <i>Лекције за гитару</i> – В. Андре: <i>Збирка композиција за гитару</i> – Герхард Швертбергер: <i>Збирка композиција</i> – Едо Ђуга: <i>избор композиција</i> – М. Ђулијани: <i>120 арпџа, оп.1</i> – Хуберт Кепел: <i>Техничке вежбе</i> – Вера Огризовић: <i>Свирајте Баха</i> – Ј. Дауланд: <i>Лаки комади</i> – Ј.А. Логи: <i>Партита</i> <p>Ф. Сор: <i>Етиде, оп.31/I и II</i> Шири литература по избору наставника, а у складу са програмом.</p>

Кључни појмови садржаја: фраза, полифонија, музички израз, музички бонтон

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА:

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

- Две лествице кроз три октаве
- Четири етиде

Назив предмета **Гитара**

Разред **Шести**

Годишњи фонд часова **66 часова**

Циљ да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ и наставак уметничког школовања.

Област/тема: Извођење музике

Корелација са предметом: Солфеђо

- Три комада

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

<p>ИСХОДИ Позавршеној теми/области ученик ће бити у стању да:</p>	<p>САДРЖАЈИ</p>	<p>ЛИТЕРАТУРА</p>
<ul style="list-style-type: none"> – чита ноте до дванестог поља; – наштима гитару по слуху; – изводи природне флажолете, трилере, украсе; – изводи вештачке флажолете и пицикато; – користи знања из области теорије музике и историје приликом интерпретације музичког дела; – користи одговарајућа изражајна средства да би исказао различите емоције; – критички вреднује изведене композиције у односу на техничку припремљеност и емоционални утицај; – самостално вежба поштујући процедуру; 	<p>Тоновни до XII поља. Природни и вештачки флажолети, трилери, украси, пицикато. Техничке вежбе: усавршавање легато технике, арпеђа, баре хвата. Анализа облика и интерпретација дела - сонатни облик. Музичко фразирање. Полифоне композиције – приступ и реализација. Штимовање. Меморисање нотног текста. Полифона композиција Свирање у дуу... (наставник – ученик или два ученика)</p>	<p>Проширивање репертоара ренесансним, барокним или модерним композицијама уз упознавање карактеристика стила.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ј. Јовичић: <i>Композиције на фолклорне теме Балкана и Шпаније</i> – В. Андре: <i>Збирка композиција за гитару</i> – Ф. Карули: <i>Сонате</i> – М. Ђулијани: <i>Сонатине</i> – Ф. Сор и Сеговија: <i>20 етида</i> – Вера Огризовић: <i>Свирајте Баха</i> – Едо Ђуга: <i>избор композиција</i> – Хуберт Кепел: <i>техничке вежбе</i> <p>Шира литература по избору наставника, а у складу са програмом</p>

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

<ul style="list-style-type: none">– примењује основне елементе полифоније у свирању;– свирањем у дуу примењује принцип узајамног слушања;– меморише дужи нотни текст;– чита са листа;– учествује на јавним наступима у школи и ван ње;– поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике.	<p>Читање са листа.</p> <p>Скале и трозвучи Скале кроз три октаве Промена позиције, скокови за леву руку.</p>	
---	--	--

Кључни појмови садржаја: фраза, полифонија, музички израз, музички бонтон.

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА

- Две лествице кроз три октаве
- Две етиде
- Два комада

УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА ГИТАРА

I. УВОДНИ ДЕО

Природа саме музике указује на стално прожимање свих области и тематских јединица које су предвиђене наставним програмом. Ниједна област или тема не може се изучавати изоловано у односу на друге и не треба да буде сама себи циљ, а да се истовремено не разговарао свим другим аспектима музике (јединство техничких и музичких елемената).

Бављење музиком уопште а посебно свирање на инструменту подстиче фину менталну комбинаторику драгоцену за развијање укупног менталног и психо-моторног потенцијала ученика и одлична је основа за интеграцију са другим предметима.

Настава је усмерена на остваривање исхода, при чему се даје предност искуственом учењу у оквиру којег ученици развијају лични однос према музици, а постепена рационализација искуства временом постаје теоријски оквир. Искуствено учење подразумева активно слушање музике и лично музичко изражавање ученика кроз извођење музике.

Исходи представљају музичке, опажајне и сазнајне активности ученика. Препоручени музички садржаји (литература) остављају простор за избор и других садржаја у складу са могућностима ученика и инвентивношћу наставника. Наставник има слободу али и одговорност да изабере оптималан програм у коме ће ученик моћи да репродукује све техничке и музичке задатке, а и да у истом ужива, не размишљајући о тежини захтева као о неком непробродивом проблему.

Корелација између предмета може бити полазиште за бројне активности у којима ученици могу бити учесници као истраживачи, креатори и извођачи. Код ученика треба развијати дух заједништва кроз заједничко свирање и комуникацијске вештине у циљу преношења и размене искустава и знања. Најважнији покретач наставе треба да буде принцип мотивације и инклузивности у подстицању максималног учешћа у музичком доживљају као и развијању потенцијала за музичко изражавање.

Музика у функцији здравља и музички бонтон

На сваком часу ученике треба упућивати да правилно седе и користе извођачки апарат што је важно за одржавање здравља коштаног-мишићног апарата. Задатак наставника је да у том смислу, у зависности од врсте инструмента и специфичног става при свирању ученике упуте на потребу сталног јачања мускулатуре упражњавањем различитих физичких вежби и/или пливања. У односу на слушни апарат, ученике треба информисати и упозорити да прегласна и агресивна музика има штетан утицај и изазива физиолошки и психолошки одговор организма у негативном смислу.

Музичка уметност нам пружа могућност да изразимо наше јединствене мисли и осећања. Музика и друге уметности пружају прилику за људску креативност и самоизражавање. Партиципацијом у музици остварује се виши облик писмености

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

развијањем интуиције, маште и размишљања, што доводи до јединствених облика комуникације. У том смислу позитиван ефекат музике у смислу опуштања, подизања пажње, развијања меморије, емоционалних и физичких реакција/одговора, когнитивне стимулације је од непроцењивог значаја.

Одговарајуће понашање на сцени и у публици је део опште културе, па је дужност наставника да ученике васпитно обликују кроз правила понашања (музички бонтон) при слушању и извођењу музике. Поред културе понашања ученике треба упутити и на културу одевања, како на сцени тако и у публици.

II. ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Планирање наставе и учења, обухвата годишњи и оперативни план, као и припрему за час. Годишњим планом дефинисан је фонд часова у току школске године. Оперативни план подразумева одабир и разраду исхода на месечном нивоу. Припрема за час посвећена је сваком ученику појединачно, имајући у виду музичке, интелектуалне, физичке и менталне предиспозиције. С обзиром на дужину трајања часа (30/45 минута) рад треба ефикасно организовати. Код млађих ученика није лако дуже задржати пажњу, па је разноврстан и маштовит час најбољи начин за постизање резултата.

III. ОСТВАРИВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Избор композиција које носе у себи одређене техничке и музичке захтеве је од великог значаја за заинтересованост ученика и њихов напредак. То је нарочито важно за ученике првог циклуса, који тек освајају простор инструмента, а звучна слика која им се допада буди потребу да изнова истражују, вежбају и кроз то и напредују у техничком и музичком смислу. Сваки ученик је посебан и у том смислу наставник мора имати и његову ширу слику (породица, школа, окружење, лични капацитети...) како би оптимално избалансирао одговарајући програм који ће ученика довести до практичних вештина, а ове пак отворити пут за даље напредовање.

Музички материјал који се обрађује обухвата различите композиције, почев од најједноставнијих вежби (празне жице), па све до развијенијих цикличних и полифоних форми. Скале, вежбе или етиде морају бити саставни део свакога часа. Највећу важност у свирању техничких вежби треба дати развојности и правилној ритмизацији, па тек потом лепоти тона и брзини. Полифонија има задатак да развија музичку интелигенцију, меморију, да побољша слушне способности и развије осећај за стил. Разноврстан избор комада подстаћи ће машту, осећајност и темперамент.

Веома је важно да ученици што чешће јавно свирају како би се ослободили страха од наступа као и да стекну навiku посећивања концерата уметничке музике и представа. Дискусијом о одслушаним делима и извођењем истих (примереном старосном добу ученика), ученици стичу увид у тумачења музичких дела, начине извођења, различите техничке приступе извођача, развијајући тако критичко мишљење, о сопственом и туђем извођењу које ће им помоћи у даљем развоју и напредовању.

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

Када су у питању такмичења, препоручује се велика умереност и опрез. Мудар наставник неће допустити да ученичка мотивација временом постане искључиво такмичарски обојена, као и да сопствени рад вреднује бројем награда и признања које његови ученици освајају.

IV. ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

На часовима инструмента најбитније је развијање музичких способности и изграђивање вештина, па функционални задаци имају приоритет. Смер наставе је такав да се увек креће од звука ка теоријском тумачењу. Из тих разлога, нарочито у првом циклусу не инсистира се на дефиницијама већ на препознавању, извођењу и идентификовању музичких садржаја. Критеријум у оцењивању је уложен труд ученика и његово лично напредовање у складу са личним и музичким могућностима. У оквиру свих музичких активности потребно је обезбедити пријатну атмосферу, а код ученика потенцирати осећање сигурности и подршке. Потребно је отклонити све разлоге за могуће страхове, несигурност и трему који су проузроковани превеликим и нереалним очекивањима професора или родитеља. Учешће ученика на јавним наступима, такмичењима, фестивалима и резултати годишњих испита и смотри употпуњују слику о постигнућима наставе и учења.

ИНСТРУМЕНТИ СА ДИРКАМА

Назив предмета: **Клавир**

Разред: **Први**

Годишњи фонд часова: **70 часова**

Циљ: да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ и наставак уметничког школовања.

Област/тема: Извођење музике

Корелација са предметом: Солфеђо

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

<p>ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:</p>	<p>САДРЖАЈИ</p>	<p>ЛИТЕРАТУРА</p>
<ul style="list-style-type: none"> – опише својим речима делове клавира и начин добијања тона на клавиру; – правилно седи за клавиром; – изражајно пева, а потом самостално или уз пратњу наставника свира кратке и лаке песмице по слуху; – примени основне елементе нотне писмености у свирању и чита нотни текст у виолинском и бас кључу; – препозна основне ознаке за темпо, динамику, понављање, артикулацију и опише их својим речима; – опише својим речима појмове канон, имитација; – примени различита музичка изражајна средства у складу са карактером музичког дела; – самостално свира кратке 	<p>Положај за клавиром. Поставка руку и прстију. Вежбе за опуштање. Вежбе за правилно ритмизирање. Неговање музичке меморије. Привикавање ученика на самоконтролу звука и схватање музичког облика.</p> <p>Основне врсте удара: портато, легато, стакато. Вежбе за гипкост зглоба (свирање интервала).</p> <p>Динамичке ознаке: пијано, мецофорте, форте, крешендо и диминуендо.</p> <p>Ознаке за темпо: анданте, модерато, алегро.</p> <p>Појам лука.</p> <p>Појам фразе.</p> <p>Појам такта, двотакта, тротакта са одговарајућим нагласцима.</p> <p>Упознавање вредности ноте и паузе као и триоле, синкопе и пунктиране ноте.</p> <p>Увођење ученика у начине вежбања.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Једна од почетних школа за клавир – Томсон, Јела Кршић, Николајев – Бајер: Школа за клавир – од вежбе 85 и даље – Диверноа: Етиде оп. 76 – основне вежбе за клавир – Черни: Оп. 599, оп. 139, I свеска – Гњесина: Клавирска абецеда, избор – Лешхорн: Мелодичне етиде оп. 192, избор – М. Лили Петровић Школица за клавир Ниво А и Ниво Б – М. Лили Петровић Увођење у музику и свирање на клавиру са професором – А. Артабаљевскаја Први сусрет са музиком – И друге композиције одговарајуће тежине

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

<p>композиције напамет;</p> <ul style="list-style-type: none"> – самостално и уз помоћ наставника контролише квалитет звука; – учествује на јавним наступима у школи и ван ње; – испољи самопоуздање у току јавног наступа; – поштује договорена правила понашања при извођењу музике; – користи уз помоћ одраслих, доступне носиоце звука. 	<p>Читање нота, знаци за октаве, знаци за интервале. Остале ознаке на које се наилази у литератури предвиђеној програмом. Контрола звука. Полифонија – канон, имитација.</p> <p>Скале и трозвуци Дурске скале по квинтном кругу (почевши од тона ЦЕ) до четири повисилице у размаку једне октаве, у четвртинама, у паралелном и супротном смеру од истог тона. Дурски трозвук разложено и истовремено – основни положај и два обртаја трогласно у четвртинама.</p>	
--	---	--

Кључни појмови садржаја: клавир, тон, слушање, динамика, темпо

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА:

- Лествице и трозвуци по програму
- Тридесетпет композиција
- Вежбе, етиде и разни комади

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

Назив предмета **Клавир**

Разред **Други**

Годишњи фонд часова **70 часова**

Циљ је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступи наставак уметничког школовања.

Област/тема: Извођење музике

Корелација са предметом: Солфеђо

ИСХОДИ <i>По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:</i>	САДРЖАЈИ	ЛИТЕРАТУРА
<ul style="list-style-type: none"> – чита течно нотни текст у виолинском и бас кључу; – опише својим речима и одсвира основне елементе музичке форме: мотив, реченица, облик песме, облик сонатине; – препозна и примени основне законе метрике, слаб и јак део такта; – користи педал у делима једноставније фактуре; – уочи у нотном тексту и примени у извођењу акценте; – чује и примени више динамичких 	<p>Технички и музички захтеви Повезивање прсторедних група навише и наниже (развијање спретности прстију кроз активно осмишљавање, слушање и свирање техничких вежби, лествица и етида). Вежбе за гипкост зглоба шаке кроз свирање интрвала. Вежбе за легато свирање. Увођење у основне елементе форме – мотив, реченица, облик песме, сонатина. Упознавање са законима</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Јела Кршић: <i>Клавирска читанка</i> за други разред – М. Лили Петровић <i>Школица за клавир Ниво Ц</i> – М. Лили Петровић <i>Канон за почетнике</i> – Диверноа: <i>Op. 176</i> – Лемоан: <i>Дечије етиде op. 37</i> – Гњесина: <i>Мале етиде</i>, I део – Беренс: <i>Op. 70</i> – Черни: <i>Op. 139, 24 етиде</i> – М. Живковић: <i>Међумурје мало, Текла вода Карашица</i> – Лаковицкаја: <i>Редакција зборника полифоних композиција</i> (Хендл, Корели, Кригер и други)

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

<p>нивоа пијанисимо, мецопијано, фортисимо, мецофорте;</p> <ul style="list-style-type: none"> – јасно дистанцира у свом извођењу мелодијску линију од пратње; – осмисли уз помоћ наставника и примени различита музичка изражајна средства у зависности од карактера музичког дела; – самостално и/или по потреби уз помоћ наставника контролише квалитет звука; – повезује прсторедне групе подметањем и пребацивањем палца уз слушну контролу самостално и уз помоћ наставника; – развија спретност целокупног апарата уз помоћ наставника; – свира са наставником или другим учеником дела за клавир четвороручно; – самостално, изражајно свира композиције напамет; – учествује на јавним наступима у школи и ван ње; – развија и испољи самопоуздање у току јавног наступа; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике 	<p>метрике– разне врсте тактова, слаб и јак део такта, акценти.</p> <p>Динамичко нијансирање лествица – пиано, пианисимо и мецопиано.</p> <p>Диференцирање мелодије од пратње, рад на полифонији.</p> <p>Увођење у педализацију – вежбе.</p> <p>Свирање четвороручно.</p> <p>Скале и трозвуци</p> <p>Молске скале по квинтном кругу до четири повисилице (почевши од тона А) у осминама у размаку две октаве, паралелно.</p> <p>Трозвуци, разложено и истовремено, у размаку две октаве –завршетак секстакордом.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Ј. С. Бах: <i>Мале композиције</i>, избор лакших – Хендл: <i>Избор композиција у редакцији Јеле Кршић</i> – <i>Избор сонатина</i>: Ванхал, Хаслингер, Плејел, Бетовен, Хор, Рајнеке. Сонатине домаћих аутора и других композитора одговарајуће тежине – Збирка „Наши композитори за младе пијанисте” – З. Христић: <i>Тачкице</i> – Р. Петровић: <i>Игра, Украјинска игра</i> – С. Хофман: <i>Две басне</i> – Б. Предић: <i>Прича моје лутке</i> – М. Тајчевић: <i>За мале</i> – В. Миланковић: <i>Дечје приче, 25 мијатура</i> за I и II разред – Избор лакших композиција (Просвета, Београд) – Шуман: <i>Op. 68</i> – Гречанинов: <i>Op. 99</i> – Гедике: <i>Op. 36</i> – Гурлит: <i>Op. 82</i> – Раули: <i>Op. 36 и 37</i> – Б. Барток: <i>За децу – Клавирска музика за почетнике, Микрокосмос I</i>, избор – Мајкапар: <i>24 лаке композиције op. 16</i> – Кабалевски: <i>Op. 30</i> – Скот: <i>Кутија играчака</i> – И друге композиције одговарајуће тежине <p>Композиције за свирање четвороручно</p> <ul style="list-style-type: none"> – Избор из Почетне школе Јеле Кршић. – Избор из школа Николајева и Соколова. – Дијабели: <i>Мелодијске вежбе op. 149</i> – Дијабели: <i>Сонатине op. 24</i> – Дијабели: <i>Op. 163</i>
---	---	--

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

		– И друге композиције одговарајуће тежине
--	--	---

Кључни појмови садржаја: слушање, динамика, карактер, педал

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА:

- лествице и акорди по програму;
- десет композиција по слободном избору од чега обавезно 5 виртуозног карактера (етиде или композиције виртуозних захтева);
- две полифоне композиције;
- два става из различитих сонатина (сонате) или један став сонатине (сонате) и варијације.

Назив предмета **Клавир**

Разред **Трећи**

Годишњи фонд часова **70 часова**

Циљ је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступи наставак уметничког школовања.

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

Област/тема: Извођење музике

Корелација са предметом: Солфеђо и теорија музике

<p>ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:</p>	<p>САДРЖАЈИ</p>	<p>ЛИТЕРАТУРА</p>
<ul style="list-style-type: none"> – свира с листа лакше вежбе са обе руке или одвојеноуз помоћ наставника; – јасно разликује – и доследно изводи различите врсте удара; – транспонује хроматски лакше мотиве или реченице; – примени више динамичких нијанси у свирању; – негује културу тона; – објасни својим речима значења термина музичке форме и конструкције дела; – свира двохвате са јасним диференцирањем мелодијске линије; 	<p>Читање с листа. Унапређивање основних врста удара – легато, стакато из подлактице, из прста, нон легато, портато, репетиција. Даљи рад на техници зглоба кроз свирање интервала до квинте. Техничке вежбе са ритмичким варијантама и хроматским транспозицијама. Шире нијансирање у динамици, истицање мелодије и диференцирање десне и леве руке. Детаљнија анализа облика уз тумачење значења и конструкције дела која се обрађују – сонатина, менует,</p>	<p>– Јела Кршић: <i>Клавирска вежбанка за трећи разред</i> – Лемоан: <i>Дечје етиде оп. 37</i> – Черни: Оп. 849, избор – Бертини: 25 етида оп. 100, избор – Диверноа оп. 176 – Гедике: <i>Оп. 32 и 47</i>, број 5, 6 и 8 – Лак: <i>Оп. 172</i> Друге етиде одговарајуће тежине. – Ј. С. Бах: <i>Мале композиције</i> – Ј. С. Бах: <i>Мали прелудијуми</i> – Јела Кршић: <i>Клавирска вежбанка, избор</i> – Иванов – Радкевич: <i>Осам полифоних двогласних комада, избор</i> – Хендл: <i>Избор композиција, у редакцији Јеле Кршић</i> – Педагошки репертоар за децу – Кригер, Кунау, Пахелбел, Фишер, Фробергер Друге композиције одговарајуће тежине.</p>

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

<ul style="list-style-type: none"> – свесно користи директан и синкопирани педал; – јасно разликује врсте украса и може да одсвира краћи трилер; – препознаје музичке елементе у свирању других клавириста; <p>свира у дуу са наставником или са другим учеником.</p>	<p>гавота, марш ...</p> <p>Шире упознавање са елементима полифоније – држани тонови, свирање двохвата, истицање гласова, динамизирање деоница. Употреба истовременог и синкопираног педала.</p> <p>Упознавање са украсима и припремне вежбе: дуги и кратки предудар, пралтрилер и краћи трилер.</p> <p>Свирање у дуу.</p> <p>Техничке вежбе</p> <p>Вежбе за: правилно низање тонова, изједначавање удара, учвршћивање прстију, различиту артикулацију.</p> <p>Скале и трозвуци</p> <p>Дурске скале по квартном кругу до четири предзнака (почевши од тона ЕФ) у распону две октаве у осминама паралелно и супротно.</p> <p>Хроматске скале у распону две октаве, паралелно.</p> <p>Трозвук четворогласно кроз две октаве разложено.</p> <p>Читање с листа лаганих вежби, одвојено и заједно.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Клементи, Дијабели, Кулау, Дусик, Хајдн (лакше) као и сонатине домаћих и других аутора одговарајуће тежине. – Гњесина: <i>Тема и шест малих варијација</i> – Кабалевски оп. 51: Варијације Еф-дур – Сорокин: Тама са варијацијама а-мол – Кулау: <i>Варијације Ге-дур</i> – Кршић и Шишмановић: Збирка Наши композитори за младе пијанисте – Логар, Рајичић и Илић: <i>За мале клавиристе</i> – Рајичић: <i>Дечја збирка</i>, избор – Тајчевић: <i>Дјеци и 1 мала свита</i> – Душан Радић: Рондино – Лотка-Калински: <i>Међумурје мало</i> – Шкерјанц: <i>24 прелудијума</i>, избор лакших – Р. Мац: <i>Стара ура игра полку</i> – Чајковски: <i>Албум за младе</i>, оп. 39, избор – Шуман: <i>Албум за младе</i>, оп. 68, избор – Б. Барток: <i>Деци, Микрокосос II</i> – Гречанинов: <i>Дечја књига оп. 98</i> – О. Шин: <i>Од јутра до сумрака</i> – Шите: <i>Из веселог дечјег доба</i>, избор – Хајдн: <i>Мале игре</i>, избор – Моцарт: <i>14 дечјих композиција</i> – Скот: <i>Животиње</i>, избор – Сарауер: <i>Слике из дечјег доба</i> – Хачатуријан: <i>Андантино</i> – Лутославски: <i>12 малих комада</i> – Мајкапар оп. 33: <i>Минијатуре</i> – Вилалобос: <i>Изабрани лаки комади</i> – Јела Кршић: <i>Клавирска вежбанка</i>, избор – Раули: <i>19 малих комада</i>, избор – Поцоли: <i>Мали комади</i>
--	--	--

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

		<p>– И друге композиције одговарајуће тежине</p> <p>Композиције за свирање четвороручно</p> <p>– Дијабели: <i>Две сонатине</i>.</p> <p>– Стравински: <i>Пет малих комада</i>.</p> <p>– Беренс: Мелодијске вежбе.</p> <p>– Ржиковски: <i>Од ступња ступњу, Сонатина, оп. 79</i>.</p> <p>– Бинг: <i>Из дечјег света</i>.</p> <p>– И друге композиције одговарајуће тежине</p>
--	--	--

Кључни појмови садржаја: трилер, двоглас, синкопирани педал, клавирски дуо, полифонија

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА:

- лествице и акорди по програму;
- десет композиција по слободном избору од чега обавезно 5 виртуозног карактера (етиде или композиције виртуозних захтева);
- две полифоне композиције;
- два става из различитих сонатина (сонате) или један став сонатине (сонате) и варијације;
- једна композиција за четвороручно свирање

Назив предмета **Клавир**

Разред **Четврти**

Годишњи фонд часова **70 часова**

Циљ је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступи наставак уметничког школовања.

Област/тема: Извођење музике

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

Корелација са предметом: Солфеђо и теорија музике

<p>ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:</p>	<p>САДРЖАЈИ</p>	<p>ЛИТЕРАТУРА</p>
<ul style="list-style-type: none"> – чита и свира течно с листа лакше вежбе са обе руке или одвојено; – самостално изведе различите врсте артикулације које се захтевају у музичком делу; – примени различите начине решавања техничких и музичких захтева приликом свирања; – коригује лоше извођење у току свирања; – у свирању примени више динамичких нијанси и јасно диференцира мелодијску линију од пратње; – појасни конструкцију дела и да својим речима објасни значења термина музичке форме; 	<p>Решавање техничких и музичких проблема. Вежбе за:</p> <ul style="list-style-type: none"> – јачање прстију (нарочито 4. и 5. прста); – подметање палца и брзо низање и промену прсторедних група; – повећање распона шаке. <p>Припремне вежбе за веће интервале. Изграђивање технике двогласа у полифоним композицијама. Проширење динамичке лествице као рад на упознавању елемената правилне интерпретације. Примена педала. Анализа облика – дводелна</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Јела Кршић: <i>Клавирска хрестоматија за IV разред</i> – Беренс: <i>Op. 61</i>, I и II свеска, избор од бројева 2, 3, 8, 10, 13,15, 16, 19 и 21 – Черни: <i>Op. 849</i>, избор од бројева 13, 15, 25 и 26 – Черни: <i>Op. 299</i>, I и II свеска, избор од бројева 1, 2, 4, 5, 8,11, 12, 13, 14, 15, 17, 18 и 20 – Хелер: <i>Етиде I и II свеска, оп. 47</i>, сизбор – Друге етиде одговарајуће тежине. – Ј. С. Бах: <i>Мали прелудијуми (6 и 12)</i>, избор – Хендл: <i>Избор композиција</i>, у редакцији Јеле Кршић – Глинка: <i>Четири двогласне фуге</i> – Мјасковски оп. 78: <i>Двогласне фуге де-мол и ге-мол</i> – Друге полифоне композиције. – Хајдн: <i>Сонатине и сонате</i> – Моцарт: <i>Бечке сонатине</i> – Кулау: <i>Сонатине</i> – теже

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

<ul style="list-style-type: none"> – јасно разликује врсте украса и може да одсвира различите врсте трилера; – негује културу тона кроз критичко слушање свог и туђег свирања; – свирањем у клавирском дуу примени принцип узајамног слушања и сарадње; – учествује на јавним наступима у школи и ван ње; – пренесе на публику сопствени емоционални доживљај кроз интерпретацију музичког дела (изражајно свира); – критички вреднује изведене композиције у односу на техничку припремљеност и музичку освешћеност; – критички прати сопствени развој; – самостално вежба по плану који је утврдио са наставником; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике. 	<p>песма, троделна песма, прелудијум ... Украси – двоструки предудар, групето, трилер. Читање с листа лаких композиција. Свирање у клавирском дуу.</p> <p>Скале и трозвуци Молске скале по квартном кругу (почевши од тона ДЕ) до пет предзнака кроз четири октаве у шеснаестинама, у паралелном кретању. Хроматске скале кроз четири октаве у шеснаестинама, у паралелном кретању. Велико разлагање трозвука (арпеђо) у осминама, кроз две октаве. Доминантни и умањени септакорд (арпеђо) у осминама, кроз две октаве.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Клементи: <i>Сонатине</i> – Бетовен: <i>Сонатина оп. 49, Ге-дур</i> – Кабалевски: <i>Варијације де-мол на словачку тему</i> – Николајев: <i>Мале варијације у класичном стилу</i> – Мајкапар: <i>Варијације на руску тему оп. 8</i> – Бетовен: <i>Варијације Еф-дур на швајцарску тему</i> – Друге варијације по избору. – Рајичић: <i>Свита де-мол, Мала клавирска свита</i> – Ј. Бандур: <i>Успаванка</i> – М. Тајчевић: <i>Дјеци, II мала свита</i> – Наши композитори за младе пијанисте. – Лотка-Калински: <i>Стари далматински плесови</i> – Козина: <i>Дивертимента</i> – Готовац: <i>Минијатуре</i> – Григ: <i>Лирски комади</i>, избор – Кабалевски: <i>Дечје композиције</i>, избор – Черепњин: <i>Десет веселих комада</i>, избор – Гречанинов: <i>Оп. 99 – 119, 123, 127</i>, избор – Шуман: <i>Албум за младе</i>, избор, <i>Сонатина Ге-дур</i> – Прокофјев: <i>Музика за децу</i> – Дворжак: <i>Два бисера</i> – Мусоргски: <i>Суза</i> – Кулак: <i>Дечји живот</i> – Шостакович: <i>Игра лутака</i>, избор – Карганов: <i>Албум за младе, оп. 21</i>, избор – Пахуљски: <i>Прелудијум це-мол</i> – Глијер <i>оп. 31: Дванаест лаких комада</i> – Скарлати: <i>Пет лаких комада</i> – Драгои: <i>Минијатуре</i> – Кодаљ: <i>Дечје игре</i> – Бетовен: <i>За Елизу</i> – И друге композиције одговарајуће тежине <p>Композиције за свирање четвороручно</p>
--	--	---

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

		<p>– Вебер: <i>Тема с варијацијама Ге-дур оп. 10, Шест лаких комада</i></p> <p>– Ј. К. Бах: <i>Рондо Еф-дур</i></p> <p>– Шуман: <i>Оригинални четвороручни комади оп. 85</i></p> <p>– Шуберт: <i>Варијације е-мол оп. 10</i></p> <p>– Шите: <i>Шпанске ноћи оп. 144</i></p> <p>– Бертини: <i>25 етида оп. 97</i></p> <p>– Дијабели: <i>Соната оп. 73</i></p> <p>– Ржиковски: <i>Албум за младе оп. 22</i></p> <p>И друге композиције одговарајуће тежине</p>
--	--	--

Кључни појмови садржаја: диференцијација, динамичка лествица, арпеђо, транспонованье

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА:

- лествице и акорди по програму;
- десет композиција по слободном избору од чега обавезно 5 виртуозног карактера (етиде);
- две полифоне композиције;
- два става из различитих сонатина (соната) или варијације и један став сонатине (сонате) или два циклуса варијација;
- једна композиција домаћег аутора

Назив предмета **Клавир**

Разред **Пети**

Годишњи фонд часова **70**

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

Циљ да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступи наставак уметничког школовања.

Област/тема: Извођење музике

Корелација са предметом: Солфеђо и теорија музике

ИСХОДИ <i>По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:</i>	САДРЖАЈИ	ЛИТЕРАТУРА
<ul style="list-style-type: none"> – примени различите начине решавања техничких и музичких захтева приликом свирања; – самостално изведе различите врсте артикулације које се захтевају у музичком делу; – коригује лоше извођење у току свирања; – у свирању примени динамичке нијансе и јасно диференцира мелодијску линију од пратње; – негује културу тона; – појасни конструкцију дела и да својим речима објасни значења термина музичке форме; – јасно разликује врсте украса и може да одсвира различите врсте трилера; – учествује на јавним наступима у школи и ван ње; – пренесе на публику сопствени 	<p>Решавање и усавршавање сложених техничких захтева (техника скокова), припрема за свирање октава, тремола...</p> <p>Ознаке за динамику са свим ступњевима у диференцирању јачине свирања, употреба више термина за брзину.</p> <p>Полиритмија – решавање основних проблема.</p> <p>Детаљнији рад на елементима полифоније – глас, тема, имитација, одговор, инверзија, инвенција ...</p> <p>Увођење ученика у самосталност у погледу примене прсторета и других дисциплина, као и оспособљавање ученика да сагледа тешкоће и сам нађе средства и начин да их реши.</p> <p>Свирање у клавирском дуу.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Черни: <i>Op. 299</i>, III и IV свеска, избор од 21, 22, 24, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 36, 38 и 40 – Крамер и Билов: <i>Етиде I</i> свеска, избор од 1, 2, 6, 8, 10 и 11 – Кршић и Ранковић: <i>Збирка за савлађивање техничких проблема I</i> и II свеска – Беренс: <i>Op. 61</i>, III и IV свеска, избор – Лешхорн: <i>Op. 38I</i> и II свеска, избор – Ј. С. Бах: <i>Мали прелудијуми</i> – Ј. С. Бах: <i>Двогласне инвенције</i> – Хендл: <i>Избор композиција</i> – Јасковки: <i>У старом стилу, op. 43</i> – Хајдн: <i>Де-дур, Бе-дур и А-дур</i> – Хајдн: <i>Прва свеска А-дур бр. 5, Е-дур бр. 4 . Це-дур бр. 2, Ге-дур бр. 1, Ге-дур бр. 8.</i> (редакција Раух) – Моцарт: <i>Це-дур KV 545, Еф-дур без ознаке, Де-дур KV 283, Ес-дур KV 282</i> – Бетовен: <i>Соната ге-мол op. 49</i> и друге сонате – Бетовен: <i>Шест варијација Ге-дур „Нел кор пју нон ми сенто”</i> – Хајдн: <i>Избор оригиналних композиција</i>

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

<p>емоционални доживљај кроз интерпретацију музичког дела (изражајно свира);</p> <ul style="list-style-type: none"> – критички вреднује изведене композиције у односу на техничку припремљеност и музичку освешћеност; – самостално вежба по плану који је утврдио са наставником; – критички прати сопствени развој; – свирањем у клавирском дуу примени принцип узајамног слушања и сарадње; – користи носиоце звука за слушање музике; – препознаје музичке елементе у свирању других; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике. 	<p>Скале и трозвуци</p> <p>Шест дурских и шест молских скала у размаку октаве по избору, у паралелном и супротном кретању, у шеснаестинама, кроз четири октаве.</p> <p>Хроматске скале у паралелном кретању кроз четири октаве, у шеснаестинама.</p> <p>Велико разлагање трозвука (арпеђо) кроз четири октаве, у осминама, паралелно.</p> <p>– Велико разлагање доминантног и умањеног септакорда (арпеђо), кроз четири октаве у осминама.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Вебер: <i>Анданте с варијацијама оп. 3</i> – Кабалевски: <i>Лаке варијације бр. 3 и 4, оп. 51</i> – Лукомски: <i>Варијације еф-мол</i> – Сорокин: <i>Песма са варијацијама</i> – Беркович: <i>Варијације</i> <p>Друге варијације одговарајуће тежине.</p> <ul style="list-style-type: none"> – С. Рајичић: <i>Мала свита</i> – Славенски: <i>Игре и песме са Балкана I и II свеска, избор лакших</i> – В. Мокрањац: <i>Мала свита</i> – Кромбхолц: <i>Дан емпромпти</i> – Кршић и Шишмановић: <i>Наши композитори за младе пијанисте</i> – Логар: <i>Два менуета</i> <p>Друга дела одговарајуће тежине.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Менделсон: <i>Песме без речи, избор</i> – Григ: <i>Лирски комади, избор</i> – Шуберт: <i>Два скерца</i> – Прокофјев: <i>Музика за децу</i> – Дебиси: <i>Мали црнац</i> – Дусик: <i>Матине</i> – Мартину: <i>Лутке, избор лакших</i> – Душкин: <i>Краљ вилењака, Вашар</i> – Грациоли: <i>Соната Ге-дур</i> – Чимароза: <i>Сонате, избор</i> – Кабалевски: <i>Оп. 27</i> – Лутославски: <i>Народне мелодије</i> – Б. Барток: <i>За децу, Микрокосмос III и IV свеска</i> – Пинтарић и Станковић: <i>Композиције за клавир, избор</i> – Лотка-Калински: <i>Мала балканска свита, Сонатина in F</i> – И друге композиције одговарајуће тежине
---	---	---

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

		<p>Композиције за свирање четвороручно</p> <ul style="list-style-type: none">– Рајнеке: <i>Оп. 24, Варијације на Бахову сарабанду</i>– Моцарт: <i>Оригинале четвороручне композиције – сонате Де-дур, Бе-дур, Еф-дур, Це-дур, – Фантазија еф-мол</i>– Шуберт: <i>Оригинале четвороручне композиције – соната це-мол</i>– Мушковски: <i>Оп. 23</i>– Јенсен: <i>Оп. 45</i>– Дворжак: <i>Багателе оп. 47</i>– Ферстер: <i>Виола адората, Роса мистика</i>– Ј. К. Бах: <i>Соната Еф-дур</i>– Ј. К. Бах: <i>Мали комади</i>– Шуман: <i>12 комада за клавир оп. 85</i>– И друге композиције одговарајуће тежине
--	--	--

Кључни појмови садржаја: динамичко нијансирање, изражајност, скокови, тремоло

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА:

- лествице и акорди по програму;
- десет композиција по слободном избору од чега обавезно пет виртуозног карактера (етиде);
- две полифоне композиције;
- два става из различитих сонатина (соната) или варијације и један став сонатине (сонате) или два циклуса варијација;
- једна композиција за четвороручно свирање.

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

Назив предмета **Клавир**

Разред **Шести**

Годишњи фонд часова **66 часова**

Циљ да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступи наставак уметничког школовања.

Област/тема: Извођење музике

Корелација са предметом: Солфеђо и теорија музике

ИСХОДИ <i>По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:</i>	САДРЖАЈИ	ЛИТЕРАТУРА
<ul style="list-style-type: none"> – чита и свира течно с листа са обе руке; – повеже знање из теорије музике са елементима интерпретације; – препозна период настанка одређене композиције; – спретно изведе технички захтевније композиције; – самостално хармонизује једноставни тематски материјал; – појасни конструкцију дела и да објасни значења термина 	<p>Читање с листа. Унапређивање технике у смислу хитрине прстију и издржљивост, ритмичке стабилности, кантилене, јасне хармонизације. Течно извођење технички сложенијих композиција са поштовањем свих задатих параметара. Вођење техничког и музичког развоја ученика као нераздвојне целине. Технике свирања удвојених интервала: терце, октаве.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Черни: <i>Op. 299</i>, III и IV свеска, теже – Черни: <i>Op. 740</i>, I и II свеска, избор 1, 2, 3, 5, 7, 8, 11, 12, 13,14, 17, 21 и 23 – Крамер и Билор: <i>Етиде</i> I и II свеска, избор од 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24 и 30 – Бил: <i>Октавне етиде</i> – лакше – Лешхорн: <i>Етиде op. 66</i>, бр. 11, 15, 17, 24 и 28 – Мошковски: <i>Етиде op. 18</i>, бр. 3, 8, 10 и 11 – Рутхард: <i>Етиде за трилер op. 40</i> <p>Друге етиде одговарајуће тежине. – Ј. С. Бах: <i>Двогласне инвенције, Трогласне инвенције</i>, избор – Ј. С. Бах: <i>Француске свите</i> – лакше, поједини ставови</p>

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

<p>музичке форме;</p> <ul style="list-style-type: none"> – својим речима објасни и користи одговарајуће врсте меморије; – учествује на јавним наступима у школи и ван ње; – критички вреднује изведене композиције у односу на техничку припремљеност и музичку освешћеност; – негује културу тона; – критички прати сопствени развој и самостално опредељује средства за његово побољшање; – самостално вежба по плану који је утврдио – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; – користи носиоце звука за слушање музике. 	<p>Врсте меморије – фотографска, аудитивна, меморија прстију, ради сигурнијег учења напамет.</p> <p>Основни појмови и стилови у вези с композицијама које се изводе – динамика, фраза, израз, темпо, агогика и остали елементи интерпретације као одлике стилских периода: барок, класицизам, XX век.</p> <p>Једноставније импровизације пратње, свирање каденци.</p> <p>Скале и трозвучи</p> <p>Шест дурских и шест молских лествица које нису рађене у петом разреду у размаку октаве у паралелном и супротном кретању, у шеснаестинама, кроз четири октаве.</p> <p>Хроматске лествице у размаку октаве паралелно, у шеснаестинама кроз четири октаве.</p> <p>Велико разлагање трозвука (арпеђо) у паралелном кретању кроз четири октаве у шеснаестинама.</p> <p>Велико разлагање доминантног и умањеног септакорда, кроз четири октаве паралелно у шеснаестинама.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Хендл: <i>Избор композиција за клавир</i> – Хајдн: <i>Еф-дур бр. 10, Де-дур бр. 17, е-мол бр. 14, Де-дур бр. 16, Де-дур бр. 3, Цис-мол</i> (редакција Раух) – Моцарт: <i>Еф-дур KV 280, Це-дур KV 330, Це-дур KV 309, Еф-дур KV 332, Бе-дур KV 333, Де-дур KV 311, Бе-дур KV 570, А-дур KV 331, Ес-дур KV 282, Ге-дур KV 283.</i> – Бетовен: <i>Варијације Ге-дур</i> на оригиналну тему – Беркович: <i>Варијације на тему Паганинија, Варијације на руску тему</i> – Кабалевски: <i>Лаке варијације Бе-дур оп. 40</i> – Бетовен: <i>Рондо Це-дур, Багателе оп. 33, Екосезе</i> – Моцарт: <i>Рондо Де-дур, Фантазија де-мол</i> – Хендл: <i>Концерт Еф-дур, I став</i> – Ј. Кр. Бах: <i>Концер Де-дур, Бе-дур I став</i> Друге варијације одговарајуће тежине. – Тајчевић: <i>Српске игре</i> – М. Логар: <i>Композиције за клавир II и III свеска</i> – Д. Деспих: <i>Сонатина in F</i> – Наши композитори за младе пијанисте, избор. – Ј. Славенски: <i>Игре и песме са Балкана</i> – З. Јовановић: <i>Минијатуре за клавир I и II свеска, Бела сонатина, Црна сонатина, Мини кончертино, Дечји кончертино</i> – Шулек: <i>Музика за малишане</i> – Кунц: <i>Младо лишће, избор</i> – Шкерјанц: <i>12 варијација без теме</i> – Дакен: <i>Кукавица, Ласта</i> – Рамо: <i>Тамбурен, Два ригодона</i> – Менделсон: <i>Песме без речи</i> – Шуман: <i>Албум за младе, избор</i> – Григ: <i>Лирски комади III и IV свеска, избор</i> – Шуберт: <i>Два скерца, Музички тренуци еф-мол и</i>
---	---	---

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

		<p><i>цис-мол</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Турина: <i>Минијатуре</i> – Северак: <i>На одмору</i> – Черепњин: <i>Багателе</i> – Гречанинов: <i>Пастели оп. 31 свеска</i> – Глинка: <i>Тарантела</i> – Ибер: <i>Истуар</i>, избор – Казела: <i>11 дечјих комада</i>, избор – Галупи: <i>Сонате</i>, избор – Чимароза: <i>Сонате</i>, избор – Ј. К. Бах: <i>Сонате</i> – Регер: <i>10 малих комада оп. 44</i> – Хачатуријан: <i>Дечји албум</i>, избор – Чајковски: <i>Годишња доба</i>, избор лакших – Бородин: <i>Мала свита</i> – Дворжак: <i>Силуете оп. 8</i> – Дворжак: <i>Валцери оп. 54</i>, избор – Збирка клавирских композиција од XI века до данас: I, II и III свеска (редакција Ружице Ранковић), избор – Музика преткласичара, Музика класичара, Музика за клавир, (редакција Вере Богдановић), избор – 100 година музике за клавир: I, II, III и IV свеска (редакција Миланке Мишевић), избор – Лутке у клавирској музици XX века (редакција Миланке Мишевић), избор – И друге композиције одговарајуће тежине <p>Композиције за свирање четвороручно</p> <ul style="list-style-type: none"> – Шуберт: <i>Оригиналне четвороручне композиције</i> – Шуман: <i>Оп. 66</i> – Стравински: <i>Три лака комада</i> – Моцарт: <i>Оригиналне четвороручне композиције</i>
--	--	---

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

		– Бетовен: <i>Пет лаких комада за четири руке</i> – Равел: <i>Моја мајка гуска</i> – Респиги: <i>Шест малих комада</i> – Казела: <i>Пупацетио</i> – Сметана: <i>Рондо за два клавира</i> – осморушно (избор) И друге композиције одговарајуће тежине
--	--	---

Кључни појмови садржаја: хармонизација, импровизација, каденца

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА:

- шест дурских и шест молских лествица и акорди по програму;
- десет композиција по слободном избору од чега обавезно пет виртуозног карактера (етиде и композиције виртуозних захтева);
- две полифоне композиције;
- два прва става из различитих соната;
- једна композиција домаћег аутора.

УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА КЛАВИР

I. УВОДНИ ДЕО

Природа саме музике указује на стално прожимање свих области и тематских јединица које су предвиђене наставним програмом. Ниједна област или тема не може се изучавати изоловано у односу на друге и не треба да буде сама себи циљ, а да се истовремено не разговарао свим другим аспектима музике (јединство техничких и музичких елемената).

Бављење музиком уопште а посебно свирање на инструменту подстиче фину менталну комбинаторику драгоцену за развијање укупног менталног и психо-моторног потенцијала ученика и одлична је основа за интеграцију са другим предметима.

Настава је усмерена на остваривање исхода, при чему се даје предност искуственом учењу у оквиру којег ученици развијају лични однос према музици, а постепена рационализација искуства временом постаје теоријски оквир. Искуствено учење подразумева активно слушање музике и лично музичко изражавање ученика кроз извођење музике.

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

Исходи представљају музичке, опажајне и сазнајне активности ученика. Препоручени музички садржаји (литература) остављају простор за избор и других садржаја у складу са могућностима ученика и инвентивношћу наставника. Наставник има слободу али и одговорност да изабере оптималан програм у коме ће ученик моћи да репродукује све техничке и музичке задатке, а и да у истом ужива, не размишљајући о тежини захтева као о неком непробродивом проблему.

Корелација између предмета може бити полазиште за бројне активности у којима ученици могу бити учесници као истраживачи, креатори и извођачи. Код ученика треба развијати дух заједништва кроз заједничко свирање и комуникацијске вештине у циљу преношења и размене искустава и знања. Најважнији покретач наставе треба да буде принцип мотивације и инклузивности у подстицању максималног учешћа у музичком доживљају као и развијању потенцијала за музичко изражавање.

Музика у функцији здравља и музички бонтон

На сваком часу ученике треба упућивати да правилно седе и користе извођачки апарат што је важно за одржавање здравља коштаног-мишићног апарата. Задатак наставника је да у том смислу, у зависности од врсте инструмента и специфичног става при свирању ученике упуте на потребу сталног јачања мускулатуре упражњавањем различитих физичких вежби и/или пливања. Потребно је водити рачуна о економичности покрета приликом свирања како би се спречиле било какве физичке повреде изазване свирањем и радити на флексибилности извођачког апарата.

У односу на слушни апарат, ученике треба информисати и упозорити да прегласна и агресивна музика има штетан утицај и изазива физиолошки и психолошки одговор организма у негативном смислу.

Музичка уметност нам пружа могућност да изразимо наше јединствене мисли и осећања. Музика и друге уметности пружају прилику за људску креативност и самоизражавање. Партиципацијом у музици остварује се виши облик писмености развијањем интуиције, маште и размишљања, што доводи до јединствених облика комуникације. У том смислу позитиван ефекат музике у смислу опуштања, подизања пажње, развијања меморије, емоционалних и физичких реакција/одговора, когнитивне стимулације је од непроцењивог значаја.

Одговарајуће понашање на сцени и у публици је део опште културе, па је дужност наставника да ученике васпитно обликују кроз правила понашања (музички бонтон) при слушању и извођењу музике. Поред културе понашања ученике треба упутити и на културу одевања, како на сцени тако и у публици.

II. ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Планирање наставе и учења обухвата израду Годишњег плана наставе и учења, Оперативног плана (на нивоу месеца) и планирање часа, односно припреме за час. Годишњим планом се дефинише број часова у односу на изабрано музичко дело које се обрађује, по месецима, а у складу са годишњим фондом часова. Оперативни план подразумева одабир и операционализацију исхода на нивоу месеца у односу на изабрани музички пример, композицију.

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

Припрема за час је специфична јер како је настава клавира индивидуална, тако је и припрема прилагођена сваком ученику појединачно. Индивидуални облик наставе пружа и могућност да час пође и сасвим другим путем од планираног, али наставник у планирању мора да води рачуна о предзнању ученика да би био сигуран да ученик може да прати и савлада постављене задатке. Како се исходи у стицању вештина кумулативно остварују, сваки пут у неком свом сегменту, припрема садржи назив дела, циљ часа и конкретизацију исхода који је у фокусу у односу на циљ часа.

У оквиру организације годишњих и месечних активности неопходно је водити рачуна о школском календару и активностима које прате живот школе, па према њима усмеравати и обликовати наставне садржаје.

III. ОСТВАРИВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Имајући на уму комплексност и свеобухватност процеса наставе клавира као инструмента, активност наставника обухвата велику палету информација различите природе (техника свирања, неговање тона, процедуре вежбања, стилске одреднице о композитору, делу, облику у којем је написано, мелодијским, ритмичким, хармонским и контрапунктским појединостима које га карактеришу, емотивној, поетској, психолошкој или филозофској позадини његове уметничке представе и његовој естетској вредности) до практичних демонстрација (лично свирање на инструменту). За ученике је веома важно да наставника доживљавају и као музички ауторитет а не само као предавача са друге стране катедре.

Избор композиција које носе у себи одређене техничке и музичке захтеве је од великог значаја за заинтересованост ученика и њихов напредак. То је нарочито важно за ученике првог циклуса, који тек освајају простор инструмента, а звучна слика која им се допада буди потребу да изнова истражују, вежбају и кроз то и напредују у техничком и музичком смислу. Сваки ученик је посебан и у том смислу наставник мора имати и његову ширу слику (породица, школа, окружење, лични капацитети...) како би оптимално избалансирао одговарајући програм који ће ученика довести до практичних вештина, а ове пак отворити пут за даље напредовање. Наставник има могућност да по слободном избору, одабере и композиције које нису наведене у програму водећи рачуна о примерености наставним садржајима, узрасту ученика, њиховим техничким могућностима и музичким интересовањима, естетским захтевима и исходима. Треба бити опрезан у избору тешких музичких дела којима ученици нису дорасли, јер се у том случају могу појавити проблеми који могу проузроковати и физичке повреде.

Већ у другом циклусу, у складу са способностима ученика и стеченим музичким и техничким вештинама корисно је наставу обогатити камерном музиком. Свирањем у ансамблу они се уче међусобној музичкој подршци која подразумева активно слушање, неговање заједничке музичке идеје и прилагођавање свог извођачког хабитуса. Садржаји дају наставнику слободу да изабере оптималан програм у којем ће ученик моћи да одговори на све техничке захтеве истовремено уживајући у свирању.

Препоручује се и заједничко музицирање наставника и ученика. На тај начин ученик се опушта у заједничком свирању и схвата музичку колегијалност без обзира на звање (ученик, професор).

Наставник и родитељи морају бити главна карика у развоју личности ученика.

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

Наставник ће обазривим, интроспективно - аналитичким приступом проблематици индивидуалног наставног процеса пажљиво штитити ученика од развојно погубног пројектовања сопствених амбиција или амбиција родитеља. Такмичења могу бити један од показатеља достигнућа ученика, али треба бити обазрив у избору такмичења и односу очекивања и реалног стања ученика.

Веома је важно да ученици што чешће јавно свирају како би се ослободили страха од наступа као и да стекну навику посећивања концерата уметничке музике и представа. Дискусијом о одслушаним делима и извођењем истих (примереном старосном добу ученика), ученици стичу увид у тумачења музичких дела, начине извођења, различите техничке приступе извођача, развијајући тако критичко мишљење, о сопственом и туђем извођењу које ће им помоћи у даљем развоју и напредовању.

Ученицима треба помоћи у стварању радних навика и развијати им свест о неопходности свакодневног вежбања. Значајно је, такође подстицати их за самостално музичко изражавање и пратити развој њиховог музичког укуса, вешто утицати на њега и развијати критички однос пун поштовања према различитостима.

IV. ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

На часовима инструмента најбитније је развијање музичких способности и изграђивање вештина. Критеријум у оцењивању је уложен труд ученика и лично напредовање сваког ученика у складу са његовим личним и музичким могућностима. Битно је на почетку школске године јасно поставити критеријуме оцењивања и упознати ученика са истим. У обзир треба узети све сегменте учениковог талента, залагања и односа према раду. У оквиру свих музичких активности потребно је обезбедити пријатну атмосферу, а код ученика потенцирати осећање сигурности и подршке.

Уколико је ученик на почетку године упознат са критеријумима оцењивања мања је вероватноћа да ће доћи до неспоразума или нејасног вредновања његовог залагања. Треба константно подстицати ученике на даље напредовање, али му и предочавати музичке тенденције и врхунска достигнућа.

Потребно је отклонити све разлоге за могуће страхове, несигурност и трему који су проузроковани превеликим и нереалним очекивањима професора или родитеља. Учешће ученика на јавним наступима, такмичењима, фестивалима и резултати годишњих испита и смотри употпуњују слику о постигнућима наставе и учења.

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

Назив предмета **Хармоника**

Разред **Први**

Годишњи фонд часова **70 часова**

Циљ да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступи наставак уметничког школовања.

Област/тема: Извођење музике

Корелација са предметом: Солфеђо

ИСХОДИ <i>По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:</i>	САДРЖАЈИ	ЛИТЕРАТУРА
<ul style="list-style-type: none"> – опише својим речима карактеристике хармонике и начин добијања тона; – правилно седи и држи инструмент; – правилно поставља руке на обе клавијатуре; – правилно води и мења мех; – примени основне елементе нотне писмености, чита виолински и бас кључ; – препозна основне ознаке за темпо, динамику, акценте, 	<p>Карактеристике инструмента. Седење и држање инструмента. Поставка леве и десне руке. Мех. Виолински и бас кључ. Основне ознаке. Артикулација. Регистри. Музичка меморија. Јавни наступи. Понашање на јавном наступу</p>	<ul style="list-style-type: none"> – З. Ракић: <i>Хармоника за 1. разред основне музичке школе</i> (уџбеник); – З. Ракић: <i>Хрестоматија за хармонику</i>; – З. Ракић: <i>Композиције за хармонику</i>; – В. В. Терзић: <i>Школа за хармонику</i>, 1. свеска; – А. Факин: <i>Школа за хармонику</i>, 1. свеска; – Л. Међери: <i>Избор композиција за хармонику</i>, 1. свеска; – М. Барачков: <i>Избор композиција за хармонику</i>, 1. свеска;

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

<p>понављање;</p> <ul style="list-style-type: none">– примени означену артикулацију и обликује фразу;– употреби регистре у циљу промене боје и висине тона;– самостално свира соло кратке композиције напамет;– учествује на јавним наступима у школи и ван ње;– поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике	<p>Скале и трозвучи: Це-дур, Ге-дур, Де-дур, Ф-дур (паралелно у четвртинама, трозвук-мало разлагање и симултано)</p>	
--	---	--

Кључни појмови садржаја: хармоника, тон, музичка фраза, нотне вредности, јавни наступи.

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА:

- Це-дур, Ге-дур, лествице (паралелно у четвртинама, трозвук-мало разлагање и симултано);
- тридесет техничких вежби-етида (са различитим техничким захтевима);
- осам комада, песмица;

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

Назив предмета **Хармоника**

Разред **Други**

Годишњи фонд часова **70 часова**

Циљ да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступи наставак уметничког школовања.

Област/тема: Извођење музике

Корелација са предметом: Солфеђо

ИСХОДИ <i>По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:</i>	САДРЖАЈИ	ЛИТЕРАТУРА
<ul style="list-style-type: none"> – одсвира мотив и реченицу уз јасно диференцирање мелодије од пратње; – свира шеснаестине, пунктиране осмине и триоле; – примени основне елементе динамичког нијансирања; – свира хармонске интервале и легато помоћу заједничког тона; – уједначи технику леве и десне руке; – свира у тактовима 4/8,2/2,3/2,4/2; – примени ознаке за темпо: 	<p>Мотив и реченица. Шеснаестина, пунктирана осмина и триоле. Динамичко нијансирање - пиано, мецопиано, мецофорте, форте, крешендо и декрешендо. Легато и интервали. Техника леве и десне руке. Врсте такта: 4/8,2/2,3/2,4/2. Нове ознаке за темпо. Мелодијска кретања. Акцентирање мехом. Регистри. Јавни наступи.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – З. Ракић: <i>Хармоника за 2. разред основне музичке школе</i>(уџбеник); – З. Ракић: <i>Хрестоматија за хармонику</i>; – З. Ракић: <i>Композиције за хармонику</i>; – В. В.Терзић: <i>Школа за хармонику, 2. свеска</i>; – А.Факин: <i>Школа за хармонику, 2. свеска</i>; – Л. Међери: <i>Избор композиција за хармонику, 1. свеска</i>; – М. Барачков: <i>Избор композиција за хармонику, 1. свеска</i>;

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

<p>алегро, андантино, адађо, ленто;</p> <ul style="list-style-type: none"> – изводи једноставнија мелодијска кретања на обе клавијатуре, као увод у полифонију; – примени акцентирање тона мехом; – користи све регистре који су на располагању; – учествује на јавним наступима у школи и ван ње; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике. 	<p>Понашање на јавном наступу.</p> <p>Скале и трозвучи: Це-дур, Ге-дур, Де-дур, Еф-дур и упознавање са а-мол лествицом (дурске паралелно у четвртинама и осминама; Трозвук, мало разлагање и симултано; молска лествица паралелно у четвртинама; трозвук мало разлагање и симултано)</p>	
--	---	--

Кључни појмови садржаја: тон, нотне вредности, такт, техника, регистри, јавни наступи.

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА:

- лествице и трозвучи по програму;
- петнаест техничких вежби-етида (са различитим техничким захтевима);
- шест композиција различитих епоха и садржаја;

Назив предмета **Хармоника**

Разред **Трећи**

Годишњи фонд часова **70 часова**

Циљ да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступи наставак уметничког школовања.

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

Област/тема: Извођење музике

Корелација са предметом: Солфеђо

<p>ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:</p>	<p>САДРЖАЈИ</p>	<p>ЛИТЕРАТУРА</p>
<ul style="list-style-type: none"> – испољи техничку спретност леве и десне руке; – свира хармонске интервале са подметањем и пребацивањем прстијудесне руке; – примени репетицију тона десном и левом руком са разним комбинацијама прсторедом; – примени украсе; – примени динамичко нијансирање; – примени регистре у односу на стил и карактер композиције; – примени знања из музичких облика при тумачењу нотног текста; – меморише музички текст; – учествује на јавним наступима у школи и ван ње; 	<p>Техника леве и десне руке. Свирање подметањем и пребацивањем прстију. Репетиција тона. Украси: дуги и кратки предудар, мордент, пралтрилер и краћи трилер. Динамичко нијансирање. Регистри. Музички облици. Музичка меморија. Јавни наступи. Понашање на јавном наступу.</p> <p>Скале и трозвуци Дурске и молске скале до три предзнака паралелно у четвртинама, осминама и шестестинама, трозвук-мало</p>	<ul style="list-style-type: none"> – З. Ракић: <i>Хармоника за 3. разред основне музичке школе</i> (уџбеник); – З. Ракић: <i>Хрестоматија за хармонику</i>; – З. Ракић: <i>Композиције за хармонику</i>; – В. В. Терзић: <i>Школа за хармонику</i>, 3. свеска; – З. Вукосављевић: <i>Избор композиција за хармонику за 3. и 4. разред</i> - 1. и 2. свеска; – А. Факин: <i>Школа за хармонику</i>, 2. свеска; – Л. Међери: <i>Избор композиција за хармонику</i>, 2. свеска; М. Барачков: <i>Избор композиција за хармонику</i>, 2. свеска;

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

– поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике.	разлагање и симултано	
--	-----------------------	--

Кључни појмови садржаја: музички облици, меморија, техника, артикулација, динамика, јавни наступи.

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА:

- лествице по програму;

Назив предмета **Хармоника**

Разред **Четврти**

Годишњи фонд часова **70 часова**

Циљ да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступи наставак уметничког школовања.

Област/тема: Извођење музике

Корелација са предметом: Солфеђо

- десет техничких вежби-етида;
- пет композиција различитих епоха и садржаја

ИСХОДИ <i>По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:</i>	САДРЖАЈИ	ЛИТЕРАТУРА
--	-----------------	-------------------

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

<ul style="list-style-type: none"> – испољи техничку спретност десне и леве руке при свирању композиције са елементима полифоније; – примени различите прстореди при свирању интервала и акорада; – користи различите регистре у зависности од стила и карактера композиције; – свира једноставније композиције цикличног облика, сонатине, свите; – примени украсе, двоструки предудар, групето и трилер; – учествује на јавним наступима у школи и ван ње; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике. 	<p>Техника десне и леве руке. Прстореди. Регистри. Украси. Скокови на обе клавијатуре. Музички облици. Јавни наступи.</p> <p>Скале и трозвуци Дурске и молске скале до четири предзнака кроз две октаве у паралелном и супротном кретању у четвртинама, осминама и шеснаестинама, а одговарајуће молске скале кроз две октаве у паралелном кретању у четвртинама, осминама и шеснаестинама Дурски и молски трозвуци четворогласно у малом разлагању и симултано Свирање октава симултано и разложено</p>	<ul style="list-style-type: none"> – З. Ракић: <i>Хармоника за 4. разред основне музичке школе</i> (уџбеник); – З. Ракић: <i>Хрестоматија за хармонику</i>; – З. Ракић: <i>Композиције за хармонику</i>; – В. В. Терзић: <i>Избор етида и композиција</i>, 1. свеска; – З. Вукосављевић: <i>Избор композиција за хармонику</i> за 3. и 4. разред - 1. и 2. свеска; – А. Факин: <i>Школа за хармонику</i>, 3. свеска; – Л. Међери: <i>Избор композиција за хармонику</i>, 2. свеска; – М. Барачков: <i>Избор композиција за хармонику</i>, 2. свеска;
--	---	--

Кључни појмови садржаја: техника, артикулација, динамика, регистри, јавни наступи

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА:

- лествице по програму;
- осам техничких вежби-етида;
- четири композиције различитих епоха и садржаја;
- једна циклична композиција;

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

Назив предмета **Хармоника**

Разред **Пети**

Годишњи фонд часова **70 часова**

Циљ да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступи наставак уметничког школовања.

Област/тема: Извођење музике

Корелација са предметом: Солфеђо

ИСХОДИ <i>По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:</i>	САДРЖАЈИ	ЛИТЕРАТУРА
<ul style="list-style-type: none"> – примени знања из музичких облика у делима са елементима полифоније; – свира композиције цикличног карактера: тема са варијацијама, свита, сонатина, сонатни облик; – примени ознаке за динамику и темпо; – испољи техничку спретност десне и леве руке; – користи различите регистре у зависности од стила и карактера композиције; – самостално решава лакше проблеме у примени прстореда; – самостално решава извођење појединих врста артикулације и писања ознака за мех; 	<p>Музички облици. Цикличне композиције. Ознаке и за динамику и темпо. Техника десне и леве руке. Регистри. Прстореди. Артикулација и мех. Јавни наступи. Понашање на јавном наступу.</p> <p>Скале и трозвуци Дурске и молске скале до пет</p>	<ul style="list-style-type: none"> – З. Ракић: <i>Хармоника за 5. разред основне музичке школе</i>(уџбеник); – З. Ракић: <i>Хрестоматија за хармонику</i>; – З. Ракић: <i>Композиције за хармонику</i>; – В. В.Терзић: <i>Избор етида и композиција</i>, 1. и 2. свеска; – З. Вукосављевић: <i>Избор композиција за хармонику</i> за 5. и 6. разред - 1. и 2. свеска; – З. Ракић: <i>Хармоника-албум за младе</i>; – А.Факин: <i>Марљиви хармоникаш</i>;

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

<ul style="list-style-type: none">– испољи креативност у реализацији музичке фантазије и естетике;– критички вреднује изведене композиције у односу на техничку припремљеност и емоционални утицај;– учествује на јавним наступима у школи и ван ње;– поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике	<p>предзнака кроз две октаве у паралелном и супротном кретању. Дурски и молски трозвуци у великом разлагању и симултано. Доминантни септакорд у малом разлагању и симултано, октаве симултано и разложено.</p>	<ul style="list-style-type: none">– Л. Међери: <i>Избор композиција за хармонику</i>, 3. свеска;– М. Барачков: <i>Избор композиција за хармонику</i>, 3. свеска;
--	--	---

Кључни појмови садржаја: техника, артикулација, динамика, прстореди, јавни наступи

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА:

- лествице по програму
- осам етида
- четири композиције различитих епоха и садржаја
- једна циклична композиција

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

Назив предмета **Хармоника**

Разред **Шести**

Годишњи фонд часова **66 часова**

Циљ да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступи наставак уметничког школовања.

Област/тема: Извођење музике

Корелација са предметом: Солфеђо

ИСХОДИ <i>По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:</i>	САДРЖАЈИ	ЛИТЕРАТУРА
<ul style="list-style-type: none"> – примени основне карактеристике музичких стилова кроз одговарајућу литературу; – повеже техничке и музичке елементе у интерпретацији композиције; – користи регистре без предходне припреме и усаврши транспоновање регистрима; – примени артикулацију и динамику у зависности од стила и карактера композиције; – чита са листа лакше комаде и етиде; – учествује на јавним наступима у школи и ван ње; 	<p>Музички стилови – основне карактеристике. Технички и музички елементи Регистри. Артикулација и динамика. Читање са листа. Јавни наступи. Понашање на јавном наступу.</p> <p>Скале и трозвучи Дурске и молске скале до шест предзнака кроз две октаве у паралелном и супротном кретању. Дурски и молски трозвучи у малом, великом разлагању и</p>	<ul style="list-style-type: none"> – З. Ракић: <i>Хармоника за 6. разред основне музичке школе</i> (уџбеник); – З. Ракић: <i>Хрестоматија за хармонику</i>; – З. Ракић: <i>Композиције за хармонику</i>; – В. В. Терзић: <i>Избор етида и композиција</i>, 2. и 3. свеска; – З. Вукосављевић: <i>Избор композиција за хармонику</i> за 5. и 6. разред - 1. и 2. свеска; – З. Ракић: <i>Хармоника-албум за младе</i>; – А. Факин: <i>Марљиви хармоникаши</i>; – Л. Међери: <i>Избор композиција за хармонику</i>, 3. свеска; – М. Барачков: <i>Избор композиција за хармонику</i>, 3. свеска;

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

<ul style="list-style-type: none">– испољи креативност у реализацији музичке фантазије и естетике;– критички вреднује изведене композиције у односу на техничку припремљеност и емоционални утицај;– поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике.	симултано. Доминантни и умањени септакорди у малом, великом разлагању и симултано кроз две октаве у паралелном кретању. Октаве симултано и разложено Хроматска скала у паралелном кретању.	
---	---	--

Кључни појмови садржаја: стилови, техника, артикулација, динамика, јавни наступи

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА:

- лествице по програму;
- шест етида;
- четири композиције различитих епоха и садржаја;
- једна циклична композиција;

УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА ХАРМОНИКА

I. УВОДНИ ДЕО

Сваки аспект извођења музике има непосредан и драгоцен утицај на развој ученика. Свирањем на инструменту активира се велики број когнитивних радњи, развија дугорочно памћење и fine моторичке радње.

У настави која је усмерена на остваривање исхода предност се даје искуственом учењу у оквиру којег ученици развијају лични однос према музици, а постепена рационализација искуства временом постаје теоријски оквир. Искуствено учење у оквиру овог предмета подразумева активно слушање музике и лично музичко изражавање ученика кроз извођење музике.

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

Исходи представљају музичке, опажајне и сазнајне активности ученика. Понуђени **Музички садржаји** остављају простор за избор и других садржаја у складу са могућностима ученика и инвентивношћу наставника.

Код ученика треба развијати дух заједништва кроз присуство на концертима и групно свирање. Посебну пажњу треба обратити на развој и стимулисање комуникацијских вештине у циљу преношења и размене искустава и знања. Најважнији покретач наставе треба да буде принцип мотивације и инклузивности у подстицању максималног учешћа у музичком доживљају као и развијању потенцијала за музичко изражавање.

На сваком часу ученике треба упућивати да правилно седе и правилно користе извођачки апарат. Неопходност неговања и одржавања коштаног-мишићног и слушног апарата треба да буде стандард.

II. ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Планирање наставе и учења обухвата израду Годишњег плана наставе и учења, Оперативног плана (на нивоу месеца) и планирање часа, односно припреме за час. *Годишњим планом* се дефинише број часова у односу на изабрано музичко дело које се обрађује, по месецима а у складу са годишњим фондом часова. *Оперативни план* подразумева одабир и операционализацију исхода на нивоу месеца у односу на изабрани музички пример/песму/дело.

Припрема за час је специфична с обзиром да је настава индивидуална и да усмерење часа у односу на ток и фокус у многоме зависи од припремљености ученика за час. Како се исходи у стицању вештина кумулативно остварују, сваки пут у неком свом сегменту, припрема садржи назив дела, циљ часа и конкретизацију исхода који је у фокусу у односу на циљ часа. У оквиру организације годишњих и месечних активности неопходно је водити рачуна о школском календару и активностима које прате живот школе, па према њима усмеравати и обликовати наставне садржаје.

III. ОСТВАРИВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Предности индивидуалне наставу треба максимално искористити у раду са ученицима. Имајући у виду психо-физичке и музичке способности као и сазнајне капацитете сваког ученика, његово породично окружење и све остале чиниоце у образовно васпитном процесу, сваком ученику понаособ треба прилагодити програмске захтеве и приступ настави и учењу. Све захтеве треба остваривати кроз мањи или већи број једноставнијих па сложенијих примера, у зависности од могућности ученика.

Техничку поставку треба развијати кроз техничке елементе лествица и акорада, етида, вежби. Рад на техници меха треба прилагодити одређеној артикулацији, стилу и комплетном музичком изражавању, адекватно узрасту ученика. Кроз композиције старих мајстора ученика треба упознати са стилем и припремити за полифонију. Разни комади и цикличне форме су важни за развој музичког размишљања, фразирања и концентрације код ученика. Регистре треба правилно

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

употребити у односу на музичке и техничке захтеве. Стално треба радити на квалитету тона, ритмичко-метричкој стабилности, меморији, динамици, агогици.

Ученицима треба помоћи у планирању вежбања уз развијање одговорног односа према начину рада и поштовању процедура у стицању техничких вештина. Учити их истрајности и упорности развијати осетљивост и сензибилност у интерпретацији музичких дела.

IV. ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

На часовима инструмента најбитније је развијање музичких способности и изграђивање вештина. Критеријум у оцењивању је уложен труд ученика и лично напредовање сваког ученика у складу са његовим личним и музичким могућностима. У оквиру свих музичких активности потребно је обезбедити пријатну атмосферу, а код ученика потенцирати осећање сигурности и подршке.

Потребно је отклонити све разлоге за могуће страхове, несигурност и трему који су проузроковани превеликим и нереалним очекивањима професора или родитеља. Учешће ученика на јавним наступима, такмичењима, фестивалима и резултати годишњих испита и смотри употпуњују слику о постигнућима наставе и учења.

ДУВАЧКИ ИНСТРУМЕНТИ

Назив предмета	Труба
Разред	Први
Годишњи фонд часова	70 часова

Циљ да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ и наставак уметничког школовања.

Област/тема: Извођење музике

Корелација са предметом: Солфеђо

<p>ИСХОДИ</p> <p><i>По завршеној области ученик ће бити у стању да:</i></p>	<p>САДРЖАЈИ</p>	<p>ЛИТЕРАТУРА</p>
<ul style="list-style-type: none"> – расклопи делове трубе и опише начин одржавања инструмента; – правилно држи инструмент у мирној, релаксираној и стабилној позицији; – примени правилну технику дисања; – контролише отвореност грла и дисајних путева; – правилно поставља амбажуру; – зуји на уснику без притиска; – изводи правилно тонске вежбе уз контролу интонације; – изражајно пева вежбе које изводи на инструменту; – примени основне елементе нотне писмености у свирању; – препозна основне ознаке за темпо, динамику, понављање; – спроведе правила вежбања у самосталном раду; – свира кратке композиције напамет, соло или уз пратњу клавира; – учествује на јавним наступима у школи и ван ње; – покаже самопоуздање на наступима; 	<p>Карактеристике инструмента. Правилан став и држање. Техника дисања и отвореност дисајних путева. Амбажура (поставка усника). Зујање на уснику. Атак (ударац језиком). Издржавање основних аликвотних тонова на труби. Проширивање опсега тонова и тонске вежбе у распону до c^2. Музички бонтон.</p> <p>Скале и трозвучи Скале у једној октави са тоничним трозвуком у половинама према могућностима ученика</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Д. Марковић: <i>Почетна школа за трубу</i> – Први део – Др. Чарлс Колин: <i>Почетне студије за трубу</i> – Алојз Страд: <i>Метода за трубу</i> 1. део (избор вежби одговарајућег нивоа) – А. Митронов: <i>Школа за трубу</i> – Р. Гетчел: <i>Практичне студије 1. Књига</i>

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

<ul style="list-style-type: none"> – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; – користи предности дигитализације у слушању и извођењу музике 		
--	--	--

Кључни појмови садржаја: дисање, зујање, амбажура, атак, тон, музички бонтон

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА:

- Једнооктавна скала са тоничним трозвуком у половинама, у зависности од могућности ученика
- 20 етида
- 2 комада уз клавирску пратњу

Назив предмета **Труба**

Разред **Други**

Годишњи фонд часова **70 часова**

Циљ да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступи наставак уметничког школовања.

Област/тема: Извођење музике

Корелација са предметом: Солфеђо

<i>ИСХОДИ</i> <i>По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:</i>	<i>САДРЖАЈИ</i>	<i>ЛИТЕРАТУРА</i>
<ul style="list-style-type: none"> – правилно држи инструмент у мирној релаксираној, стабилној позицији; 	Свирање без притиска, контрола дисања и амбажуре.	<ul style="list-style-type: none"> – Д. Марковић: <i>Школа за трубу</i> (до нивоа предвиђеног програмским захтевима)

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

<ul style="list-style-type: none"> – контролише дисање и развија технику зујања без притиска на усне; – изводи тонске везбе у проширеном регистру и контролише интонацију; – примењује легато свирање; – усклађује рад језика и прстију; – изражајно пева вежбе које изводи на инструменту; – користи основне појмове мелодике, ритма и динамике; – поштује правила вежбања у самосталном раду; – свира кратке композиције напамет, соло или уз пратњу клавира; – комуницира са корепетитором кроз музику; – учествује на јавним наступима у школи и ван ње; – показује самопоуздање на јавним наступима; – изнесе мишљење о изведеном наступу или свирању; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике 	<p>Корелација рада прстију и језика. Рад на тонском квалитету. Легато свирање уз контролу интонације. Контрола атака на четвртинама. Проширивање опсега тонова од „мало x до x^2“. Музички бонтон.</p> <p>Скале и трозвучи Ц - дур, Б - дур, Г - дур, Д – дур, са тоничним трозвучима у половинама и четвртинама.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Д. Марковић: <i>Збирка лаких композиција за трубу</i> – Д. Марковић: <i>78 композиција за трубу</i> – А. Страд: <i>Метода за трубу 1. део</i> – (избор вежби одговарајућег нивоа) – Ј. Усов: <i>Хрестоматиа 1. Део</i> – Ј. Поре: <i>Мини кончертино Но.5, Но.6</i> – Др. Чрлс Колин: <i>Мелодичне основе за трубу</i> <p>Или нека друга одговарајућа литература по избору наставника, предвиђена програмским захтевима</p>
--	--	---

Кључни појмови садржаја: амбатура, тон, интонација, артикулација, музичка фраза, музички бонтон

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА:

- 2 дурске скале са тоничним трозвучима

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

- 25 етида
- 3 комада уз клавирску пратњу

Назив предмета **Труба**

Разред **Трећи**

Годишњи фонд часова **70 часова**

Циљ да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступи наставак уметничког школовања.

Област/тема: Извођење музике

Корелација са предметом: Солфеђо

ИСХОДИ <i>По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:</i>	САДРЖАЈИ	ЛИТЕРАТУРА
<ul style="list-style-type: none"> - објасни историјски развој инструмента; - контролише амбажуру, дисање, атак и интонацију у проширеном регистру; - контролише моторику леве руке; - изводи различите начине артикулације; 	<p>Развој инструмента кроз историју (основни подаци).</p> <p>Контрола амбажуре, дисања и развијање слуха за самостално штивање.</p> <p>Рад на тонским и техничким вежбама.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Д. Марковић: <i>Школа за трубу</i> Први део (до нивоа предвиђеног програмским захтевима) – Д. Марковић: <i>Збирка лаких композиција за трубу</i> – Д. Марковић: <i>78 композиција за трубу</i>

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

<p>- повеже стечено знање из основа музичке писмености са техничким процедурама на труби; - покаже самопоуздање и такмичарски дух; - поштује правила вежбања у самосталном раду; - комуницира са корепетитором кроз музику; - поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике</p>	<p>Упознавање са осминама нота и пауза, као и пунктираним нотним вредностима кроз одговарајуће композиције и вежбе. Артикулација (утврђивање савладаних елемената легата и упознавање са осталим начинима артикулације). Проширивање опсега тонова у распону „мало <i>фис</i> до <i>е²</i> „. Музички бонтон. Скале и трозвуци Седам дурских скала кроз једну октаву, различитих начина артикулације и брзине</p>	<p>– А. Страд: <i>Метода за трубу</i> 1. део (избор вежби одговарајућег нивоа) – Ј. Усов: <i>Хрестоматија</i> 1. Део</p> <p>Или нека друга одговарајућа литература по избору наставника, предвиђена програмским захтевима</p>
---	--	--

Кључни појмови садржаја: амбажура, тон, моторика, шtimaње, интонација, артикулација, музички бонтон.

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА:

- 3 дурске скале
- 30 етида
- 4 комада уз клавирску пратњу

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

Назив предмета **Труба**

Разред **Четврти**

Годишњи фонд часова **70 часова**

Циљ да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступи наставак уметничког школовања

Област/тема: Извођење музике

Корелација са предметом: Солфеђо

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

<p>ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:</p>	<p>САДРЖАЈИ</p>	<p>ЛИТЕРАТУРА</p>
<ul style="list-style-type: none"> - контролише амбажуру, дисање, атак и интонацију у проширеном регистру; - самостално штима инструмент; - прати развој сопствене координације и моторике кроз свирање; - примени различите начине решавања техничких и музичких захтева приликом свирања и вежбања; - повеже стечено знање из основа музичке писмености са техничким процедурама на инструменту; - користи знања из области теорије музике и историје приликом интерпретације музичког дела; - комуницира са корепетитором кроз музику; - испољи креативност и индивидуалност у интерпретацији; - свира у малим камерним саставима у школи и ван ње; - поштује правила вежбања у самосталном раду; - искаже мишљење о свирању 	<p>Амбажура, дисање и положај атака у проширеном регистру.</p> <p>Ширење опсега зујањем глосандом.</p> <p>Развијање слуха за самостално штимање.</p> <p>Обликовање тона и рад на интонацији.</p> <p>Техничке вежбе за контролу ваздуха, усана и језика.</p> <p>Контрола дисања и свирања у седећем ставу.</p> <p>Увод у камерно музицирање (свирање дуа).</p> <p>Развој елемената артикулације у проширеном регистру уз употребу слогова.</p> <p>Проширивање опсега тонова у распону „мало <i>фис</i> -<i>ф</i>²“</p> <p>Музички бонтон.</p> <p>Скале и трозвуци</p> <p>Дурске скале закључно са шест предзнака кроз једну октаву, различитих начина артикулације и брзине</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Д. Марковић: <i>Школа за трубу</i> (до нивоа предвиђеног програмским захтевима) - Д. Марковић: <i>Збирка лаких композиција за трубу</i> - Д. Марковић: <i>78 композиција за трубу</i> - А. Стрнад: <i>Метода за трубу</i> 1. Део (избор вежби одговарајућег нивоа) - С. Херинг: <i>32 етуде</i> - Ј. Б. Арбан: <i>Метода</i> 1. део - Ј. Усов: <i>Хрестоматија</i> 1. део - Ј. Поре: <i>Кончертино Но.3.</i> - Х. А. Вандеркук: <i>Трумбет старс, Но1. и Но2.</i> - А. Визути: <i>Метода за трубу</i>, књига 1. <p>Или нека друга одговарајућа литература по избору наставника, предвиђена програмским захтевима</p>

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

- поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; - користи предности дигитализације у слушању и извођењу музике		
--	--	--

Кључни појмови садржаја: амбажура, култура тона, интонација, артикулација, музилка фраза, камерно свирање, музички бонтон.

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА:

- 35 етида
- 5 комада уз клавирску пратњу

Назив предмета **Труба**

Разред **Пети**

Годишњи фонд часова **70 часова**

Циљ да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступи наставак уметничког школовања.

Област/тема: Извођење музике

Корелација са предметом: Солфеђо

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

<p>ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:</p>	<p>САДРЖАЈИ</p>	<p>ЛИТЕРАТУРА</p>
<p>- контролише амбажуру, дисање, атак и интонацију у новом, проширеном регистру; - примењује технику брзог дисања; - самостално штима инструмент; - оплемени тон у новим регистрима и коригује интонацију; - истражује начине добијања чистог тона; - изведе предвиђене технике свирања на труби; - повеже стечено знање из основа музичке писмености са техничким процедурама на инструменту; - испољи креативност у реализацији музичке фантастике и естетике; - свира у различитим камерним саставима примењујући принцип узајамног слушања; - испољи сопствене емоције кроз интерпретацију; - комуницира са корепетитором кроз музику; - поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; - користи предности дигитализације у слушању и извођењу музике и изграђује сопствене естетске критеријуме.</p>	<p>Амбажура, дисање и положај атака у новом, проширеном регистру. Процес интелигентног загревања. Контрила тона у - и кориговање нтонације. Флексибилност амбажуре у свим регистрима. Контрола квалитета тона у стакатисиму и тешком стакату (тзв. <i>Staccato pesante</i> или “<i>barokni staccato</i>”). Штимање инструмента. Постизање физичке и менталне издржљивости. Техника брзог удисања. Обрада хроматских скала. Заједничко свирање у различитим камерним саставима (триа, квартети). Проширивање опсега тонова у распону „мало <i>фис</i> до c^2“ Скале и трозвуци Дурске скале закључно са седам предзнака кроз једну октаву, Фис-дур, Гес-дур и Г- дур кроз 2 октаве и молске закључно са 3 предзнака, различитих начина артикулације и брзине</p>	<p>– Д. Марковић: <i>Школа за трубу</i> (до нивоа предвиђеног програмским захтевима) – Д. Марковић: <i>Збирка лаких композиција за трубу</i> – А. Страд: <i>Метода за трубу</i> 1. Део (избор вежби одговарајућег нивоа) – С. Херинг: <i>32 етуде</i> – Ј. Б. Арбан: <i>Метода</i> 1. део – Ј. Усов: <i>Хрестоматија</i> 1. део – Ј. Поре: <i>Концертно Но.1. Но.19</i> – Х. А. Вандеркук: <i>Трумбет старс, Но1. и Но2.</i> – А. Визути: <i>Метода за трубу</i>, књига 1.</p> <p>Или нека друга одговарајућа литература по избору наставника, предвиђена програмским захтевима</p>

Кључни појмови садржаја: брзи удисај, интонација, технике свирања, креативност, интерпретација, камерно свирање, музички бонтон

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА:

- Дурске и молске скале до 5 предзнака са трозвучима

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

Назив предмета **Труба**

Разред **Шести**

Годишњи фонд часова **70 часова**

Циљ да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступи наставак уметничког школовања

Област/тема: Извођење музике

Корелација са предметом: Солфеђо

- 35 етида
- 6 комада уз клавирску пратњу

ИСХОДИ <i>По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:</i>	САДРЖАЈИ	ЛИТЕРАТУРА
- примењује нон-прес у свирању и ширењу опсега; - контролише амбажуру, дисање, атак и интонацију у новом, проширеном регистру; - самостално и прецизно штима инструмент; - оплемени тон у новим регистрима и коригује интонацију; - интерпретира композицију у стилу епохе и композитора;	Проширивање опсега од „мало фис до б ² “. Амбажура, дисање и положај атака у проширеном регистру. Флексибилност амбажуре и обликовање тона у свим обрађеним регистрима.	– Д. Марковић: <i>Школа за трубу</i> (до нивоа предвиђеног програмским захтевима) – Д. Марковић: <i>Збирка лаких композиција за трубу</i> – А. Стрнад: <i>Метода за трубу 1</i> . Део (избор вежби одговарајућег нивоа) – (избор вежби одговарајућег нивоа) – С. Херинг: <i>32 етиде за трубу</i>

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

<p>- испољи сопствене емоције кроз интерпретацију; - свесно исправља постојеће грешке и истражује нове начине свирања; - повеже стечено знање из основа музичке писмености са техничким процедурама на инструменту; - испољи креативност у реализацији музичке фантастике и естетике; - комуницира са корепетитором кроз свирање; - свира у различитим камерним саставима поштујући принцип узајамног слушања; - показује иницијативу у организацији проба; - поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; користи предности дигитализације у слушању и извођењу музике и изграђује сопствене естетске критеријуме.</p>	<p>Обрада тонских и техничких вежби у свим тоналитетима. Развијање физичке и менталне издржљивости. Ширење свести о грешкама и начину исправљања. Рад на микродинамици. Свирање у различитим камерним саставима. Познавања музичке форме и интерпретације различитих стилова. Орнаменти. Скале и трозвуци Све дурске и молске скале кроз једну октаву, Фис-дур, фис-мол, Гес-дур, Г-дур, г-мол, Ас-дур, А-дур и а-мол кроз 2 октаве, са ритмичким варијацијама и различитих начина артикулације и брзинена скали.</p>	<p>– В. Вурм: <i>45 лаких етида</i> (избор етида одговарајућег нивоа) – С. Херинг: <i>32 етиде</i> – Ј. Б. Арбан: <i>Метода</i> 1. и 2. део – Ј. Усов: <i>Хрестоматија</i> 1. део – Ј. Поре: <i>Кончертино Но.2. Но.4</i> – Х. А. Вандеркук: <i>Трумпет старс, Но1. и Но2.</i> – Г. Ф. Хендл: <i>Кончертино</i> – А. Корели: <i>Соната Ф - дур</i> – А. Визути: <i>Метода за трубу</i>, књига 1. – Божидар Трудих: <i>Рондино</i> – Петр Николић: <i>Кончертино</i> – С. Херинг: <i>Бах за две трубе</i> – В. Вурм: <i>Трумпет дуети</i> – Др.Чарлс Колин: <i>Комплетна модерна метода за трубу</i> (избор вежби одговарајућег нивоа) Или нека друга одговарајућа литература по избору наставника, предвиђена програмским захтевима</p>
---	--	---

Кључни појмови садржаја: проширени регистри, технике свирања, микродинамика, музичка форма, итерпретација, креативност, камерно свирање, музички бонтон

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА:

- Све дурске и молске скале са трозвучима
- 35 етида

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

- 6 комада уз клавирску пратњу

УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА ТРУБА

I. УВОДНИ ДЕО

Природа саме музике указује на стално прожимање свих области и тематских јединица које су предвиђене наставним програмом. Ниједна област или тема не може се изучавати изоловано у односу на друге и не треба да буде сама себи циљ, а да се истовремено не разговарао свим другим аспектима музике (јединство техничких и музичких елемената).

Бављење музиком уопште, а посебно свирање на инструменту подстиче фину менталну комбинаторику драгоцену за развијање укупног менталног и психо-моторног потенцијала ученика и одлична је основа за интеграцију са другим предметима.

Настава је усмерена на остваривање исхода, при чему се даје предност искуственом учењу у оквиру којег ученици развијају лични однос према музици, а постепена рационализација искуства временом постаје теоријски оквир. Искуствено учење подразумева активно слушање музике и лично музичко изражавање ученика кроз извођење музике.

Исходи представљају музичке, опажајне и сазнајне активности ученика. Препоручени музички садржаји (литература) остављају простор за избор и других садржаја у складу са могућностима ученика и инвентивношћу наставника. Наставник има слободу али и одговорност да изабере оптималан програм у коме ће ученик моћи да репродукује све техничке и музичке задатке, а и да у истом ужива, не размишљајући о тежини захтева као о неком непробродивом проблему.

Корелација између предмета може бити полазиште за бројне активности у којима ученици могу бити учесници као истраживачи, креатори и извођачи. Код ученика треба развијати дух заједништва кроз заједничко свирање и комуникацијске вештине у циљу преношења и размене искустава и знања. Најважнији покретач наставе треба да буде принцип мотивације и инклузивности у подстицању максималног учешћа у музичком доживљају као и развијању потенцијала за музичко изражавање.

Музика у функцији здравља и музички бонтон

На сваком часу ученике треба упућивати да правилно седе и користе извођачки апарат што је важно за одржавање здравља коштаног-мишићног апарата. Задатак наставника је да у том смислу, у зависности од врсте инструмента и специфичног става при свирању ученике упуте на потребу сталног јачања мускулатуре упражњавањем различитих физичких вежби и/или пливања. У односу на слушни апарат, ученике треба информисати и упозорити да прегласна и агресивна музика има штетан утицај и изазива физиолошки и психолошки одговор организма у негативном смислу.

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

Музичка уметност нам пружа могућност да изразимо наше јединствене мисли и осећања. Музика и друге уметности пружају прилику за људску креативност и самоизражавање. Партиципацијом у музици остварује се виши облик писмености развијањем интуиције, маште и размишљања, што доводи до јединствених облика комуникације. У том смислу позитиван ефекат музике у смислу опуштања, подизања пажње, развијања меморије, емоционалних и физичких реакција/одговора, когнитивне стимулације је од непроцењивог значаја.

Одговарајуће понашање на сцени и у публици је део опште културе, па је дужност наставника да ученике васпитно обликују кроз правила понашања (музички бонтон) при слушању и извођењу музике. Поред културе понашања ученике треба упутити и на културу одевања, како на сцени тако и у публици.

II. ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Планирање наставе и учења, обухвата годишњи и оперативни план, као и припрему за час. Годишњим планом дефинисан је фонд часова у току школске године. Оперативни план подразумева одабир и разраду исхода на месечном нивоу. Припрема за час посвећена је сваком ученику појединачно, имајући у виду музичке, интелектуалне, физичке и менталне предиспозиције. С обзиром на дужину трајања часа (30/45 минута) рад треба ефикасно организовати. Код млађих ученика није лако дужу задржати пажњу, па је разноврстан и маштовит час најбољи начин за постизање резултата.

III. ОСТВАРИВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Остваривање наставе и учења *Трубе* (у првом циклусу), подразумева упознавање са деловима инструмента и његовим одржавањем, правилно држање тела и инструмента, импостацију дисања, зујање уснама и на уснику, као и репродуковање здравог и сонорног тона. Свакодневно извођење тонских вежби уз контролу амбажуре и интонације, као и учење основних елемената нотне писмености, обезбеђују напредак и постизање резултата.

Процес учења, базира се на избору најупечатљивијих музичких примера (за извођење или слушање музике) који имају задатак да активирају свесну активност, фокусирају пажњу ученика, иницирају процес мишљења и креирају одговарајући емоционални доживљај.

Композиције које се обрађују требало би да одговарају опажајним могућностима ученика. Задату композицију потребно је одсвирати ученику како би стекао утисак о њој као о целини. На овај начин, ученик се развија у смеру активног слушања музике, а постиже се и боља комуникација између наставника и ученика. Овим добијамо већу естетску осетљивост, развијање музичког укуса и естетског процењивања.

У наставку реализације исхода (у другом циклусу), ученик наставља да се развија како у техничком тако и у музичком смислу. У том циљу, потребно је радити вежбе са проширење горњег и доњег регистра, као и вежбе за добијање различитих

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

артикулација (легато, стакато, тенуто...). Када је питању ширење регистра, треба водити рачуна о правилно постављеној амбажури.

У завршним разредима, у појединим етидама и композицијама за хорну, јављају се делови који су нотирани у бас кључу. Наставник је у обавези да ученику објасни читање бас кључа на одговарајућем нотном материјалу.

Садржаји дају наставнику слободу да изабере оптимални програм у коме ће ученик моћи да одговори на све техничке захтеве, истовремено уживајући у свирању. Треба бити опрезан у избору тешких музичких дела којима ученици нису дорасли, јер се у том случају могу појавити проблеми (лоше дисање, спазам у врату и горњем делу грудног коша).

Будући да су ученици сада технички и музички на вишем нивоу, корисно је наставу ових инструмената обогатити камерном музиком где се ученици и наставници могу смењивати у свирању сола или пратње. Променом улога и свирањем у ансамблу, они се уче међусобној музичкој подршци која подразумева активно слушање, неговање заједничког тона и експресији.

Кроз свирање на јавним наступима у школи и ван ње, ученици се мотивишу да на што бољи начин представе своје инструменте као солистичке, изводећи литературу различитих епоха.

Вжно је истаћи да је неодвојив део јавног наступа понашање како извођача, тако и публике. У том смислу, познавање правила музичког бонтона је неопходно.

IV. ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ УЧЕНИКА

На часовима инструмента најбитније је развијање музичких способности и изграђивање вештина, па функционални задаци имају приоритет. Смер наставе је такав да се увек креће од звука ка теоријском тумачењу. Из тих разлога, нарочито у првом циклусу не инсистира се на дефиницијама већ на препознавању, извођењу и идентификовању музичких садржаја. Критеријум у оцењивању је уложен труд ученика и његово лично напредовање у складу са личним и музичким могућностима.

У оквиру свих музичких активности потребно је обезбедити пријатну атмосферу, а код ученика потенцирати осећање сигурности и подршке. Потребно је отклонити све разлоге за могуће страхове, несигурност и трему који су проузроковани превеликим и нереалним очекивањима професора или родитеља. Учешће ученика на јавним наступима, такмичењима, фестивалима и резултати годишњих испита и смотри употпуњују слику о постигнућима наставе и учења.

ТЕОРЕТСКИ ПРЕДМЕТИ

Назив предмета

Солфеђо

Циљ

да код ученика развију знања и вештине које подразумевају музичко описмењавање и развој музикалности, креативности, моторичке осетљивости и осећаја за лепо, у циљу ефикаснијег разумевања нотног текста у свим његовим аспектима, што доприноси успешној корелацији са наставом инструмента.

Разред

Први

Годишњи фонд часова

70 часова

Корелација са: **инструментима**

<i>ИСХОДИ</i> <i>По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:</i>	<i>ОБЛАСТ/ ТЕМА</i>	<i>САДРЖАЈИ</i>
<ul style="list-style-type: none"> – слуша дечије и народне песме и примере из литературе уз покрете; – изрази доживљај музике коју слуша цртањем; 	<p>СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ</p>	<p>Слушање музике уз покрет. Слушање музике уз цртање. Слушање одабране музичке литературе различитих жанрова.</p>
<ul style="list-style-type: none"> – препозна елементе музичке писмености кроз једноставне примере за слушање; – пева по слуху и солмизацијом песмице у С, G, F дуру; 	<p>МЕЛОДИКА</p>	<p>Песмице и мелодијски примери примерени инструменталној литератури за први разред кроз С, G, F дур (певање). Звучна слика дурског тонског рода.</p>

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

<ul style="list-style-type: none"> – звучно препозна карактер дура; – пева и препозна лествично и терцно кретање, скок у тонику, доминанту и вођицу и тонични трозвук у С, G, F -дуру; – чује и именује главне ступњеве; – пева по слуху и препозна мол; 		<p>Именовање и интонирање лествичног и терцног кретања, скокова у: тонику, доминанту, вођицу и тонични трозвук. Функције главних ступњева. Песмице у молским тоналитетима (певање). Развој музикалности.</p>
<ul style="list-style-type: none"> – пажљиво слуша и коментарише извођење музике друга-другарице 	<p>МУЗИЧКИ БОНТОН</p>	<p>Слушање и уважавање извођача</p>
<p>опише својим речима доживљај музике различитог жанра и карактера;</p>	<p>ОПАЖАЊЕ, ИНТОНИРАЊЕ, ДИКТАТИ</p>	<p>Опажање и интонирање тонова и мотива у тоналитету. Записивањепојединачних тонова, групе тонова и мотива. Записивање ритмичке окоснице.</p>
<ul style="list-style-type: none"> – опажа и пева тонове и мотиве; – препозна и запише ритам у мелодијском примеру; – запише појединачне тонове, групе тонова и мотиве; 	<p>МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО</p>	<p>Мелодијске и ритмичке импровизације у складу са пређеним градивом. Импровизацијамелодије на текст бројалице или дечије песмице.</p>
<ul style="list-style-type: none"> – мења и допуњава мелодију и ритам научених песмица; – смишља мелодију на текст бројалице или дечије песмице; – препозна и изведе четвртинске тактове; – изведе бројалице, пева песме по слуху и песме различитих жанрова; – изводи ритам на различите начине; – одржи ритмички пулс; – равномерно чита ноте у виолинском и бас кључу; – визуелно сагледава и изводи као целину: синкопу, пунктирану и обрнуто пунктирану ритмичку фигуру на два откуцаја; – изводи ритам уз покрет; 	<p>РИТАМ</p>	<p>Врсте такта: 2/4, 3/4, 4/4. Препознавање ритма у примерима. Начини извођења ритма (куцање или тактирање или мануелна техника). Четвртина као јединица бројања. Равномерно читање. Ритмичке фигуре: синкопа, пунктирана и обрнуто пунктирана на две јединице бројања. Покрет у функцији ритма. Знаци за продужавање трајања тона: тачка, лук, корона. Ритмичко читање.</p>

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

<ul style="list-style-type: none"> – препознаје и изводи знаке за продужавање трајања тона; – чита ритам солмизацијом. 		
<ul style="list-style-type: none"> – пише и чита ноте солмизацијом и музичком абecedом у виолинском и бас кључу; – изводи и записује нотне вредности и одговарајуће паузе; – препозна и примени предзнаке: повисилицу и снизилицу у мелодијском примеру; – објасни својим речима појмове: такт, тактица, завршна тактица, предтакт и узмах; – објасни својим речима лествичне појмове; – примени музичке ознаке за понављање, динамику и темпо; – примени најчешће начине извођења у музичким примерима (повезано и кратко); 	<p>МУЗИЧКА ПИСМЕНОСТ</p>	<p>Нотни систем: од велике октаве до треће октаве у зависности од врсте инструмента. Нотне вредности и одговарајуће паузе: цела, половина, половина с тачком, четвртина и осмина. Хроматски знаци: повисилице и снизилице. Појмови: такт, тактица, завршна тактица, предтакт, узмах. Именовање нота солмизацијом и музичком абecedом. Лествични појмови: лествица, тетрахорд, степен, полустепен, ступњеви. Музичке ознаке: понављање, prima i seconda volta, D.C.al fine, корона. Основне ознаке за динамику (forte, piano, mezzoforte, mezzopiano, crescendo i decrescendo). Основне ознаке за темпо (andante, moderato, allegro, vivo). Основне ознаке за артикулацију (legato, staccato).</p>

Кључни појмови садржаја: слушање, покрет, игра, импровизација, мелодија, ритам, музички бонтон

ЛИТЕРАТУРА
<p>Весна Цветковић * Јасмина Михаљица "Солфеђо за I разред шестогодишње основне музичке школе", Завод за уџбенике и наставна средства, Београд; Зорислава М. Васиљевић "Солфеђо ритам I" - уџбеник за ученике I и II разреда школе за основно музичко образовање, Нота Књажевац; Славица Смиљанић Марковић* Биљана Цветковић „Распевани ритам“ приручник - збирка инструктивних примера из солфеђа за ученике првог разреда школе за основно музичко образовање, Нота Књажевац;</p>

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

Боривоје Поповић „Солфеђо за I разред ниже музичке школе“ Савез друштва музичких и балетских педагога Србије, Београд.

Назив предмета	Солфеђо
Циљ	да код ученика развију знања и вештине које подразумевају музичко описмењавање и развој музикалности, креативности, моторичке осетљивости и осећаја за лепо, у циљу ефикаснијег разумевања нотног текста у свим његовим аспектима, што доприноси успешној корелацији са наставом инструмента.
Разред	Други
Годишњи фонд часова	70 часова
Корелација са инструментима	

<i>ИСХОДИ</i> <i>По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:</i>	ОБЛАСТ/ ТЕМА	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> – слуша дечије и народне песме и примере из литературе уз покрете; – изрази доживљај музике коју слуша цртањем; – препозна елементе музичке писмености кроз једноставне примере за слушање; – звучно препозна карактер дура и мола; – слушно разликује и пева различите врсте мола - горњи тетрахорд молских тоналитета; 	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	Слушање одабране музичке литературе различитих жанрова у функцији усвојеног програма.

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

<ul style="list-style-type: none"> – пева песмице по слуху и препозна лествично и терцно кретање, скок у тонику, доминанту и вођицуи тонични трозвук; – чује и именује главне ступњеве; – опише својим речима доживљај музике различитог жанра и карактера; 	<p>МЕЛОДИКА</p>	<p>Тоналитети: С, G, F дур (утврђивање). Функционални односи у тоналитету. Песмице и мелодијски примери примерени инструменталној литератури за други разред (a, d и e мол). Звучна слика молског тонског рода. Поставка штима Именовање и интонирање лествичног и терцног кретања, скок у тонику и доминанту и тонични трозвук у a, d и e молу. Природни, хармонски и мелодијски мол. Функције главних ступњева. Развој музикалности.</p>
<ul style="list-style-type: none"> – мења и допуњава мелодију и ритам научених песмица; – смишља мелодију на текст бројалице или дечије песмице; 	<p>МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО</p>	<p>Мелодијске и ритмичке импровизације. Импровизација мелодије на текст бројалице или дечије песмице.</p>
<ul style="list-style-type: none"> – пажљиво слуша и коментарише извођење музике друга-другарице; 	<p>МУЗИЧКИ БОНТОН</p>	<p>Слушање и уважавање извођача.</p>
<ul style="list-style-type: none"> – објасни својим речима лествичне појмове; – примени музичке ознаке за понављање, динамику и темпо; – примени најчешће начине извођења у музичким примерима (повезано и кратко); 	<p>ТЕОРИЈА МУЗИКЕ</p>	<p>Проширивање знања из музичке терминологије (лествица, ступањ, степен/полустепен, тетрахорд, главни ступњеве, вођица, тонични трозвук, интервали).</p>
<ul style="list-style-type: none"> – пише и чита ноте солмизацијом и музичком абecedом у виолинском и бас кључу; 	<p>ОПАЖАЊЕ, ИНТОНИРАЊЕ; ДИКТАТИ</p>	<p>Записивање и препознавање обрађених лествица и тетрахорада. Интервали до квинте (мала и велика секунда, мала и велика терца, чиста</p>

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

<ul style="list-style-type: none"> – изводи и записује нотне вредности и одговарајуће паузе; – препозна и примени предзнаке: повисилицу и снизилицу у мелодијском примеру; – објасни својим речима појмове: такт, тактица, завршна тактица, предтакт и узмах; – препозна и изведе четвртинске тактове; – изведе бројалице, пева песме по слуху и песме различитих жанрова; – опажа и пева тонове и мотиве; – препозна и запише ритам у мелодијском примеру; – запише појединачне тонове, групе тонова и мотиве; 		<p>кварта и чиста квинта), дурски и молски квинтакорд на основним тоновима.</p> <p>Опажање и певање тонова и мотива у обрађеним дурским и молским тоналитетима.</p> <p>Записивање ритмичке окоснице.</p> <p>Записивање појединачних тонова, групе тонова и мотива.</p> <p>Писмени мелодијски диктат.</p> <p>Аутодиктат.</p> <p>Опажање и певање мале и велике терце и чисте квинте са тенденцијом везивања за тоналитет.</p> <p>Опажање и интонирање дурског, молског и хармонског тетрахорда.</p> <p>Опажање и интонирање дурских и молских квинтакорада.</p> <p>Опажање метра.</p>
<ul style="list-style-type: none"> – изводи ритам на различите начине; – одржи ритмички пулс; – равномерно чита ноте у виолинском и бас кључу; – визуелно сагледава и изводи као целину: синкопу, пунктирану и обрнуто пунктирану ритмичку фигуру на два откуцаја; – изводи ритам уз покрет; – препознаје и изводи знаке за продужавање трајања тона; – чита ритам солмизацијом 	<p>РИТАМ</p>	<p>Врста такта: 2/4, 3/4, 4/4.</p> <p>Осмина као јединица бројања: 2/8, 3/8, 4/8.</p> <p>Звучна припрема основних ритмичких фигура у такту 6/8.</p> <p>Начини извођења ритма (уз куцање или тактирање или мануелном техником).</p> <p>Ритам у примерима од звука ка нотнојслици.</p> <p>Покрет у функцији ритма.</p> <p>Равномерно читање: четвртина и осмина као јединица бројања.</p> <p>Четвороделна подела јединице бројања.</p>

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

		<p>Ритмичке фигуре: пунктирана и обрнуто пунктирана фигура на ритмичкој јединици – увод и припрема. Примена лукова, пауза, узмаха и предтакта. Ритмичко читање ауторских примера и примера из инструменталне литературе.</p>
--	--	--

Кључни појмови садржаја: слушање, покрет, игра, импровизација, мелодија, ритам, музички бонтон

ЛИТЕРАТУРА
<p>Весна Цветковић * Јасмина Михаљица „Солфеђо за II разред шестогодишње основне музичке школе“, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд; Зорислава М. Васиљевић <i>Солфеђо ритам I</i>“-уџбеник за ученике I и II разреда школе за основно музичко образовање, Нота Књажевац; Славица Смиљанић Марковић* Биљана Цветковић „<i>Распевани ритам</i>“- приручник- збирка инструктивних примера из солфеђа за ученике другог разреда школе за основно музичко образовање, Нота Књажевац; Боривоје Поповић "<i>Солфеђо за II разред ниже музичке школе</i>", Савез друштва музичких и балетских педагога Србије, Београд</p>

Назив предмета

Солфеђо

Циљ

да код ученика развију знања и вештине које подразумевају музичко описмењавање и развој музикалности, креативности, моторичке осетљивости и осећаја за лепо, у циљу ефикаснијег разумевања нотног текста у свим његовим аспектима, што доприноси успешној корелацији са наставом инструмента.

Разред

Трећи

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

Годишњи фонд часова

70 часова

ИСХОДИ <i>По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:</i>	ОБЛАСТ/ ТЕМА	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> – препозна елементе пређеног градива кроз једноставне примере за слушање; – слуша дечије и народне композиције, примере из литературе уз покрет; – изражава утиске о слушаном делу цртањем; 	<p>СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ</p>	<p>Слушање одабране музичке литературе различитих жанрова у функцији усвојеног програма.</p>
<ul style="list-style-type: none"> – препозна разлике и пева мелодијске примере у дуру и молу; – пева и препозна однос тонике и доминанте, и скокове у све ступњеве; – пева по слуху и солмизацијом песмице и мелодијске примере; – пева штимове обрађених дурских и молских лествица; – звучно разликује дур и све врсте мола; – опише својим речима доживљај музике различитог жанра и карактера; – пева двогласне примере и композиције са клавирском пратњом 	<p>МЕЛОДИКА</p>	<p>Обнављање градива (из претходних разреда). Функционални односи у тоналитету. Песмице и мелодијски примери који одговарају инструменталној литератури за трећи разред (D dur, h-mol, B-dur и g-mol). Штимови. Једноставне песмице по слуху и мелодијски примери у дуру и истоименом молу и обрнуто (a mol-A dur, d mol-D dur). Горњи тетрахорди у све три врсте мола: природни, хармонски и мелодијски мол. Развој музикалности. Двогласно певање.</p>
<ul style="list-style-type: none"> – мења и допуњава мелодију и ритам научених песмица; 	<p>МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО</p>	<p>Мелодијске и ритмичке импровизације.</p>

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

<ul style="list-style-type: none"> – смишља мелодију на текст бројалице или дечије песмице; – примени знања и вештине уз игру; 		<p>Импровизација мелодије на текст бројалице или дечије песмице. Музичко дидактичке игре.</p>
<ul style="list-style-type: none"> – пажљиво слуша и коментарише извођење музике друга-другарице; – поштује правила понашања на концерту; 	<p>МУЗИЧКИ БОНТОН</p>	<p>Слушање и уважавање извођача.</p>
<ul style="list-style-type: none"> – запише и препозна интервале до квинте; – запише и препозна дурски и молски квинтакорд на основним тоновима и квинтакорде на главним ступњевима у 	<p>ТЕОРИЈА МУЗИКЕ</p>	<p>Интервали до квинте (мала и велика секунда, мала и велика терца, чиста кварта и чиста квинта) дурски и молски квинтакорд на основним тоновима. Квинтакорди на главним ступњевима у обрађеним тоналитетима. Утврђивање знања из музичке терминологије. Ознаке за темпо: Lento, Andante, Moderato, Allegro, Vivo.</p>
<ul style="list-style-type: none"> – запише и препозна интервале до квинте; – запише и препозна дурски и молски квинтакорд на основним тоновима и квинтакорде на главним ступњевима у обрађеним тоналитетима; – објасни својим речима појмове: лествица, ступањ, степен/полустепен, тетракорд, главне ступњевеи вођицу, тонични трозвук, интервали. – опажа и пева тонове и мотиве; 	<p>ОПАЖАЊЕ, ИНТОНИРАЊЕ; ДИКТАТИ</p>	<p>Опажање и певање тонова и мотива у обрађеним дурским и молским тоналитетима. Записивање ритмичке окоснице. Записивање и интонитање појединачних тонова, групе тонова и мотива. Писмени мелодијски диктат - записивање по двотактима. Опажање и певање: мале и велике секунде, мале и велике терце, чисте кварте и чисте квинте обрађених кроз песмице и примере из литературе.</p>

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

		<p>Опажање и интонирање дурских и молских квинтакорада. Интонирање доминантног септакорда у обрађеним тоналитетима са разрешењем у тонику. Опажање метра.</p>
<ul style="list-style-type: none"> – запише ритам у мелодијском примеру; – запише појединачне тонове, групе тонова и мотиве; – запише мелодијске диктате; – опажа и пева дурски и молски квинтакорд; – опажа и пева интервале до квинте; – пева доминантни септакорд у песмама и мелодијским примерима; – препозна врсту такта; – препозна и изводи тактове са половином као јединицом бројања; – визуелно сагледава и изводи као целину основне фигуре, паузе и лукове у такту 6/8 уз певање одговарајућих песмица; – изводи ритам кроз покрет; – изведе ритам певајући песме по слуху и песме различитих жанрова; – равномерно чита ноте у – виолинском, бас кључу у једном и два линијска система; 	<p>РИТАМ</p>	<p>Половина као јединице бројања: 2/2, 3/2, 4/2. Основне фигуре у такту 6/8 уз примену лукова и паузи. Начини извођења ритма (уз куцање или тактирање или мануелном техником). Ритам у примерима - од звука ка нотнојслици. Покрет у функцији ритма. Равномерно читање уз повећање брзине читања и обележен темпо у зависности од инструмента. Четвороделне поделе јединице бројања: пунктирана и обрнуто пунктирана, синкопа на јединици бројања, паузе, лукови... Поставка триоле. Ритмичко читање ауторских примера и примера из инструменталне литературе.</p>

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

<ul style="list-style-type: none"> – изводи ритмичке фигуре четвороделне поделе јединице бројања; – препозна и изводи триолу; – чита ритам солмизацијом; 		
---	--	--

Кључни појмови садржаја: слушање, покрет, игра, импровизација, мелодија, ритам, музички бонтон

ЛИТЕРАТУРА
<p>Александра Јовић Милетић* Зоран Николић „<i>Солфеђо за III разред шестогодишње основне музичке школе</i>“, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд;</p> <p>Зорислава М. Васиљевић „<i>Солфеђо ритам II</i>“ - уџбеник за ученике III и IV разреда школе за основно музичко образовање, Нота Књажевац;</p> <p>Славица Смиљанић Марковић* Биљана Цветковић „<i>Распевани ритам</i>“ - приручник- збирка инструктивних примера из солфеђа за ученике трећег разреда школе за основно музичко образовање, Нота Књажевац;</p> <p>Боривоје Поповић "<i>Солфеђо за III разред ниже музичке школе</i>", Савез друштва музичких и балетских педагога Србије, Београд.</p>

Назив предмета

Солфеђо

Циљ

да код ученика развију знања и вештине које подразумевају музичко описмењавање и развој музикалности, креативности, моторичке осетљивости и осећаја за лепо, у циљу ефикаснијег разумевања нотног текста у свим његовим аспектима, што доприноси успешној корелацији са наставом инструмента.

Разред

Четврти

Годишњи фонд часова

70 часова

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

<p>ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:</p>	<p>ОБЛАСТ/ ТЕМА</p>	<p>САДРЖАЈИ</p>
<ul style="list-style-type: none"> – пева и препозна лествично кретање и скокове у све ступњеве – пева по слуху и солмизацијом песме различитих жанрова и мелодијске примере; – пева штимове обрађених дурских и молских лествица; – препозна и пева дурски и молски тонски род; – пева хроматске скретнице и пролазнице у мелодијским примерима; – пева изражајно мелодије различитих жанрова и карактера; – пева двогласне примере (у пару или групи) и композиције са клавирском пратњом; 	<p>МЕЛОДИКА</p>	<p>Обнављање градива (из претходних разреда). Функционални односи у тоналитету. Песме и мелодијски примери примерени инструменталној литератури за четвртиразред (A- dur, fis mol, Es dur, c mol, E dur, cis mol). Штимови. Једноставне песме по слуху и мелодијски примери у дуру и истоименом молу и обрнуто-мутација Хроматске скретнице и пролазнице у пређеним тоналитетима. Развој музикалности. Двогласно певање. Композиције са клавирском пратњом.</p>
<ul style="list-style-type: none"> – пажљиво слуша и коментарише извођење музике друга-другарице; поштује правила понашања на концерту. 	<p>МУЗИЧКИ БОНТОН</p>	<p>Пажљиво слушање и уважавање извођача. Присуство концерту.</p>
<ul style="list-style-type: none"> – препозна елементе пређеног градива кроз једноставне примере за слушање; 	<p>СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ</p>	<p>Слушање одабране музичке литературе различитих жанрова у функцији усвојеног програма.</p>
<ul style="list-style-type: none"> – мења и допуњава мелодију и ритам научених песмица; 	<p>МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО</p>	<p>Мелодијске и ритмичке импровизације.</p>

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

<ul style="list-style-type: none"> – смишља мелодију на научену песму или мелодијски пример; – примени знања и вештине уз игру; 		<p>Импровизација мелодије научене песме или мелодијског примера. Музичко дидактичке игре.</p>
<ul style="list-style-type: none"> – опажа и пева тонове и мотиве; – запише појединачне тонове, групе тонова и мотиве; – запише лакше мелодијске диктате; – запише ритам у мелодијском примеру – опажа и пева интервале до сексте; – опажа и пева дурски и молски квинтакорд са обртајима; – опажа и пева доминантни септакорд; 	<p>ОПАЖАЊЕ, ИНТОНИРАЊЕ; ДИКТАТИ</p>	<p>Опажање и певање тонова и мотива у обрађеним дурским и молским тоналитетима. Записивање и интонирање појединачних тонова, групе тонова и мотива. Писмени мелодијски диктат - записивање по двотактима. Записивање ритмичке окоснице Опажање и певање: мале и велике секунде, мале и велике терце, чисте кварте и чисте квинте и мале и велике сексте обрађених кроз песмице и примере из литературе. Опажање и интонирање дурских и молских квинтакорада са обртајима. Опажање и интонирање доминантног септакорда.</p>
<ul style="list-style-type: none"> – запише и препозна обрађене дурске и молске лествице и тетракорде; – запише и препозна интервале до сексте; – запише и препозна квинтакорде на главним ступњевима у обрађеним тоналитетима; – запише и препозна доминантни септакорд; 	<p>ТЕОРИЈА МУЗИКЕ</p>	<p>Лествице и тетракорди. Интервали до сексте (чисти, велики и мали). Квинтакорди на главним ступњевима у обрађеним тоналитетима. Доминантни септакор. Ознаке за различите врсте темпа.</p>
<ul style="list-style-type: none"> – објасни различите врсте темпа; 		<p>Обрађене врсте такта.</p>

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

<ul style="list-style-type: none"> – препозна и изводи четвртинске, осминске и половинске тактове; – препозна и изводи синкопу на јединици бројања; – визуелно сагледава и изводи сложену поделу у такту 6/8; – изводи такт 9/8 и 12/8 – пева песме по слуху и песме различитих жанрова; – равномерно чита ноте у виолинском и бас кључу у једном или два линијска система; – изводи ритмичке фигуре четвороделне поделе јединице бројања; – ритмички прочита триолу и четири шеснаестине; – чита ритам солмизацијом; 	<p>РИТАМ</p>	<p>Синкопа на једници бројања. Сложена подела тродела у такту 6/8 без примене лукова и шенаестинских пауза. Информативно упознавање врсте такта 9/8 и 12/8. Начини извођења ритма Ритам у примерима-од звука ка слици. Равномерно читање. Обрађене ритмичке фигуре четвороделне поделе јединице бројања и синкопа на јединици бројања, паузе, лукови... Триола у оквиру четвороделне поделе јединице бројања. Ритмичко читање ауторских примера и примера из инструменталне литературе.</p>
--	--------------	---

Кључни појмови садржаја: слушање, покрет, игра, импровизација, мелодија, ритам, музички бонтон

ЛИТЕРАТУРА
<p>Александра Јовић Милетић* Гордана Стојановић* Зоран Николић „Солфеђо за IV разред шестогодишње основне музичке школе“, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд; Зорислава М. Васиљевић „ Солфеђо ритам II“ - уџбеник за ученике III и IV разреда школе за основно музичко образовање, Нота Књажевац; Боривоје Поповић „Солфеђо за IV разред ниже музичке школе“, Савез друштва музичких и балетских педагога Србије, Београд.</p>

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

Назив предмета **Солфеђо**

Циљ да код ученика развију знања и вештине које подразумевају музичко описмењавање и развој музикалности, креативности, моторичке осетљивости и осећаја за лепо, у циљу ефикаснијег разумевања нотног текста у свим његовим аспектима, што доприноси успешној корелацији са наставом инструмента.

Разред **Пети**

Годишњи фонд часова **70 часова**

<i>ИСХОДИ</i> <i>По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:</i>	<i>ОБЛАСТ/ ТЕМА</i>	<i>САДРЖАЈИ</i>
<ul style="list-style-type: none"> – мења и допуњава мелодију и ритам научених примера; – смишља мелодију на научену песму или мелодијски пример; 	МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	Мелодијске и ритмичке, импровизације. Импровизација мелодије научених песама или мелодијских примера. Савремена технологија у функцији наставе.
<ul style="list-style-type: none"> – користи самостално или уз помоћ одраслих доступне носиоце звука; – препозна елементе пређеног градива кроз примере за слушање; – својим речима изражава утиске о слушаном делу 	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	Слушање одабране музичке литературе различитих жанрова у функцији усвојеног програма.
<ul style="list-style-type: none"> – пажљиво слуша и коментарише извођење музике другарнице; – поштује правила понашања на концерту 	МУЗИЧКИ БОНТОН	Пажљиво слушање и уважавање извођача. Присуство концерту.

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

<ul style="list-style-type: none"> – запише појединачне тонове, групе тонова и мотиве; – запише мелодијске диктате; – запише ритам у мелодијском примеру; – опажа и пева интервале до октаве; – опажа и пева дурски и молски квинтакорд са обртајима; – опажа и пева умањени и прекомерни квинтакорд са разрешењем и везивањем за тоналитет; – опажа и пева доминантни и умањени септакорд; 	<p>ОПАЖАЊЕ, ИНТОНИРАЊЕ; ДИКТАТИ</p>	<p>Записивање појединачних тонова, група тонова и мотива. Писмени мелодијски диктат - записивање по двотактима. Записивање ритмичке окоснице. Опажање и инторнирање интервала до октаве. Опажање и интонирање дурских и молских квинтакорада са обртајима. Опажање и инторнирање умањеног и прекомерног квинтакорда са разрешењем и везивањем за тоналитет. Опажање и интонирање доминантног и умањеног септакорда у тоналитету.</p>
<ul style="list-style-type: none"> – запише и препозна обрађене дурске и молске лествице и тетраорде; – запише и препозна интервале до октаве; – запише и препозна дурски и молски квинтакорд са обртајима и умањени и прекомерни квинтакорд; – запише и препозна доминантни септакорд са обртајима; 	<p>ТЕОРИЈА МУЗИКЕ</p>	<p>Лествице и тетраоради. Интервали до октаве (мали, велики и чисти интервали). Дурски и молски квинтакорд са обртајима и умањени и прекомерни квинтакорд. Доминантни септакорд са обртајима.</p>
<ul style="list-style-type: none"> – изводи четвртинске, осминске и половинске тактове; – препозна и изводи малу триолу; – визуелно сагледава и изводи сложу поделу у такту 6/8 уз примену лукова и пауза; 	<p>РИТАМ</p>	<p>Обрађене врсте такта. Триола на половини јединице бројања. Сложена подела тродела у такту 6/8 уз примену лукова без шеснаестинских пауза. Пунктиране фигуре троделног ритма: сичилијана и тирана.</p>

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

<ul style="list-style-type: none"> – препозна и изводи ритмичку фигуру: сичилијану и тирану – изводи ритам уз куцање или тактирање или мануелном техником; – пева народне мелодије у тактовима 5/8 и 7/8; – приказује ритам кроз покрет; – равномерно чита ноте у виолинском и бас кључу у једном или два линијска система; – изводи ритмичке фигуре четвороделне поделе јединице бројања; – ритмички прочита триолу и четири шеснаестине; – препозна двоструко пунктирану и обрнуто пунктирану ритмичку фигуру на две јединице бројања; – чита ритам солмизацијом; 		<p>Начини извођења ритма. Ритам кроз примере из литературе и песме различитих жанрова.</p> <p>Врсте такта: 5/8 и 7/8. Покрет у функцији ритма, тело као инструмент (body percussion). Равномерно читање нота. Четвороделна подела јединице бројања. Триола у оквиру четвороделне поделе јединице бројања. Двоструко пунктиране и обрнуто пунктиране ритмичке фигуре на две јединице бројања-информативно. Ритмичко читање ауторских примера и примера из литературе.</p>
<ul style="list-style-type: none"> – пева мелодијске примере у дуру и молу; – пева и препозна лествично кретање и скокове у све ступњеве; – пева мелодијске примере солмизацијом као и примере из литературе различитих жанрова; – пева штимове обрађених дурских и молских тоналитета; 	<p>МЕЛОДИКА</p>	<p>Обнављање градива из претходних разреда. Функционални односи у тоналитету. Нови тоналитети: As dur, f mol, H dur, Des dur и b mol. Остали тоналитети са 5 и 6 предзнака – информативно. Штимови. Пева мелодије у истоименом дуру и молу. Звучна поставка модулације. првог квинтног сродства. Хроматске скретнице и пролазнице у</p>

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

<ul style="list-style-type: none"> – пева и препознаистоимене тоналитете у мелодијском примеру; – пева песме различитих жанрова са модулацијом у доминантни дурски тоналитет и паралелни мол; – пева хроматске скретнице и пролазнице у мелодијским примерима; – пева народне мелодије са текстом у тактовима 5/8 и 7/8; – пева изражајно мелодије различитог жанра и карактера; – примени ознаке за различите врсте темпа и карактера; пева двогласне примере (у пару или групи), каноне и композиције са клавирском пратњом; 		<p>пређеним тоналитетима. Мешовито сложени тактови 5/8 и 7/8. Развој музикалности. Ознаке за темпо и карактер: Lento, Andante, Moderato, Allegro, Vivo, Cantabile Двогласни примери и канони. Композиције са клавирском пратњом.</p>
--	--	--

Кључни појмови садржаја: слушање, покрет, игра, импровизација, мелодија, ритам, музички бонтон

ЛИТЕРАТУРА
<p>Александра Јовић Милетић* Гордана Стојановић* Зоран Николић „Солфеђо за V разред основне музичке школе“, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд; Зорислава М. Васиљевић „Солфеђо ритам III“- уџбеник за ученике V и VI разреда школе за основно музичко образовање, Нота Књажевац; Боривоје Поповић „Солфеђо за V разред ниже музичке школе“, Савез друштва музичких и балетских педагога Србије, Београд.</p>

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

Назив предмета	Солфеђо
Циљ	да код ученика развију знања и вештине које подразумевају музичко описмењавање и развој музикалности, креативности, моторичке осетљивости и осећаја за лепо, у циљу ефикаснијег разумевања нотног текста у свим његовим аспектима, што доприноси успешној корелацији са наставом инструмента.
Разред	Шести
Годишњи фонд часова	66 часова

<i>ИСХОДИ</i> <i>По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:</i>	<i>ОБЛАСТ/ ТЕМА</i>	<i>САДРЖАЈИ</i>
<ul style="list-style-type: none"> – запише ритам у мелодијском примеру; – запише мелодијске диктате; – пева научен мотив у другом тоналитету; – опажа и пева интервале до октаве; – опажа и пева дурски и молски квинтакорд са обртајима; – опажа и пева умањени и прекомерни квинтакорд са разрешењем и везивањем за тоналитет; – опажа и пева доминантни септакорд са обртајима и умањени септакорд; 	<p>ОПАЖАЊЕ, ИНТОНИРАЊЕ; ДИКТАТИ</p>	<p>Записивање ритмичке окоснице. Писмени мелодијски диктат - записивање по двотактима. Транспоновање мотива. Опажање и инторнирање интервала до октаве (велики, мали и чисти, као и опажање прекомерне кварте и умањене квинте). Опажање и интонирање дурских и молских квинтакорада са обртајима. Опажање и инторнирање умањеног и прекомерног квинтакорда са разрешењем и везивањем за тоналитет. Опажање доминантног септакорда са обртајима и умањеног септакорда.</p>
<ul style="list-style-type: none"> – пажљиво слуша и коментарише извођење музике другарацице; 	<p>МУЗИЧКИ БОНТОН</p>	<p>Пажљиво слушање и уважавање извођача. Присуство концерту.</p>

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

<ul style="list-style-type: none"> – поштује правила понашања на концерту. 		
<ul style="list-style-type: none"> – мења и допуњава мелодију и ритам научених примера; – смишља мелодију на научену песму или мелодијски пример; – користи самостално или уз помоћ одраслих доступне носиоце звука; 	МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	Мелодијске и ритмичке импровизације.
<ul style="list-style-type: none"> – препозна елементе пређеног градива кроз примере за слушање музике; – својим речима изражава утиске о слушаном делу; – разуме и објасни својим речима музичке појмове; 	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	Слушање одабране музичке литературе различитих жанрова у функцији усвојеног програма. Савремена технологија у функцији наставе.
–	ТЕОРИЈА МУЗИКЕ	Пређено градиво из теорије музике.
<ul style="list-style-type: none"> – препозна и изводи четвртинске, осминске и половинске тактове; – изводи и препозна пређене ритмичке фигуре троделног ритма; – изводи ритам уз куцање или тактирање или мануелном техником; – изводи примере из литературе као и песме различитих жанрова; – приказује ритам кроз покрет; – ритмички чита етиде инструменталног типа- градиво VI разреда; 	РИТАМ	Обрађене врсте такта. Сложена подела тродела и пређене фигуре троделног ритма. Начини извођења ритма. Ритам кроз примере из литературе и песме различитих жанрова. Покрет у функцији ритма, тело као инструмент (body percussion). Ритмичко читање етида инструменталног типа - градиво VI разреда. Ритмичко читање ауторских примера и примера из инструменталне литературе.

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

<ul style="list-style-type: none"> – чита ритам солмизацијом 		
<ul style="list-style-type: none"> – пева мелодијске примере у дуру и молу; – пева и препозна лествично кретање и скокове у све ступњеве; – пева штимове обрађених дурских и молских тоналитета; – препозна истоимене тоналитете у мелодијском примеру; – пева песме различитих жанрова и мелодијске примере са модулацијом; – пева хроматске скретнице и пролазнице у мелодијским примерима; – пева народне мелодије са текстом у тактовима 5/8 и 7/8; – пева српске песме и песме других националности; – пева изражајно мелодије различитих жанрова и карактера; – пева двогласне примере, каноне и композиције са клавирском пратњом 	<p>МЕЛОДИКА</p>	<p>Обнављање градива из претходних разреда.</p> <p>Тоналитети са 7 предзнака - информативно (да осете боју тоналитета).</p> <p>Функционални односи у тоналитету.</p> <p>Штимови.</p> <p>Мутација.</p> <p>Модулација првог квинтног сродства.</p> <p>Хроматске скретнице и пролазнице у пређеним тоналитетима које воде ка разрешавајућем лествичном тону.</p> <p>Мешовито сложени тактови 5/8 и 7/8.</p> <p>Неговање музичке традиције.</p> <p>Развој музикалности.</p> <p>Двогласни примери, канони и композиције са клавирском пратњом.</p>

Кључни појмови садржаја: слушање, покрет, игра, импровизација, мелодија, ритам, музички бонтон

ЛИТЕРАТУРА

Весна Цветковић * Јасмина Михаљица „Солфеђо за VI разред шестогодишње основне музичке школе“, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд;
Зорислава М. Васиљевић „ Солфеђо ритам III“- уџбеник за ученике V и VI разреда школе за основно музичко образовање, Нота Књажевац;
Боривоје Поповић "Солфеђо за VI разред ниже музичке школе", Савез друштва музичких и балетских педагога Србије, Београд.

УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА СОЛФЕЂО

I. УВОДНИ ДЕО

Природа саме музике указује на стално прожимање свих области и тематских јединица које су предвиђене наставним програмом. Ниједна област или тема не може се изучавати изоловано у односу на друге и не треба да буде сама себи циљ.

Учење музике утиче на развој детета које воли музику и има трајну потребу за бављењем музиком. Значајно је и за очување и преношење културног наслеђа, као и за развој креативности, музичког укуса и критичког мишљења.

Настава је усмерена на остваривање исхода, при чему се даје предност искуственом учењу у оквиру којег ученици развијају лични однос према музици, а постепена рационализација искуства временом постаје теоријски оквир. Искуствено учење подразумева активно слушање музике и лично музичко изражавање ученика кроз извођење музике.

Исходи представљају музичке, опажајне и сазнајне активности ученика.

Садржаји солфеђа су усмерени ка стицању интонативних и ритмичких знања и вештина ученика са циљем да сагледава нотни текст са разумевањем у сваком погледу. Наставник солфеђа својом креативношћу и инвентивношћу има слободу, али и одговорност, да изабере оптималан начин савладавања градива, с обзиром да групе ученика чине ученици различитих стручних већа.

Корелација између предмета може бити полазиште за бројне активности у којима ученици могу бити учесници као истраживачи, креатори и извођачи. Код ученика треба развијати дух заједништва кроз заједничко извођење и комуникацијске вештине, у циљу преношења и размене искустава и знања. Најважнији покретач наставе треба да буде принцип мотивације и инклузивности у подстицању максималног учешћа у музичком доживљају, као и развијању потенцијала за музичко изражавање.

Музика у функцији здравља и музички бонтон

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

Рана музичка едукација стимулише напреднији рад можданих функција и унапређује когнитивне способности детета. Музика има задатак да подстиче и унапређује различите видове музичког развоја детета: опажајног, појмовног, психомоторног и вокалног.

Музичка уметност нам пружа могућност да изразимо наше јединствене мисли и осећања. Музика и друге уметности пружају прилику за људску креативност и самоизражавање. Партиципацијом у музици остварује се виши облик писмености развијањем интуиције, маште и размишљања, што доводи до јединствених облика комуникације. Позитиван ефекат музике: опуштања, подизања пажње, развијања меморије, емоционалних и физичких реакција/одговора, когнитивне стимулације је од непроцењивог значаја.

Одговарајуће понашање на сцени и у публици је део опште културе, па је дужност наставника да ученике васпитно обликују кроз правила понашања (музички бонтон) при слушању и извођењу музике. Поред културе понашања, ученике треба упутити и на културу одевања, како на сцени, тако и у публици.

II. ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Планирање наставе и учења, обухвата годишњи и оперативни план, као и припрему за час. Годишњим планом дефинисан је фонд часова у току школске године. Оперативни план подразумева одабир и разраду исхода на месечном нивоу. Код млађих ученика није лако дуже задржати пажњу, па је маштовит час најбољи начин за постизање резултата. Дакле, потребно је да припрема за час обухвати разноврсне области-теме и садржаје.

III. ОСТВАРИВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Солфеђо се састоји из неколико области - тема: слушање музике, мелодика, опажање - интонирање - диктати, музичко стваралаштво, ритам, теорија музике и музички бонтон.

Наведене области су међусобно повезане иако се посебно савладавају и чине нераскидиву, свеобухватну целину. Савладавање нових садржаја темељи се на савладаном градиву из претходних разреда. Такмичења нису циљ предмета солфеђо него развијање љубави према музици и освешћивање и примењивање стечених знања на настави инструмента.

Слушање музике

Активним слушањем музике ученици анализирају музику, опажају елементе и облике уметничког дела, разликују извођаче и извођачке саставе. Сусрет са уметничким делом на тај начин буди јединствен доживљај који проширује емотивну спознају.

Упознајући музику различитих врста, стилова и жанрова, ученик развија слушне вештине потребне за разумевање музичке уметности и уметности уопште.

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

Слушањем ученик препознаје музички облик - сличност и различитост делова у композицији.

Утемељен став о музици изграђује се подстицањем критичког мишљења, разговором и дискусијом. Такав приступ знатно утиче на емоционални, интелектуални и естетски развој ученика. Преношењем мисли, осећања и ставова обликују се креативне особине и музичке способности. Слушањем музике подстиче се развој музичког укуса и потребе за музиком. На тај начин негује се квалитетна музичка публика.

Мелодика

Мелодика је област којом се развија и унапређује способност вокалног и инструменталног репродуковања мелодијско-ритмичког садржаја на основу музичког слуха. Изражајно и разговетно певање води ка развоју музикалности и ширењу опсега гласа, као и раду на чистој интонацији кроз разне музичке моделе, вокализе, допуњалке, мелодијске примере. Певају се мелодијски мотиви, песме са текстом и примери из литературе, мелодије различитих жанрова, ауторске и народне композиције, као и композиције различитих националности.

Посебну пажњу потребно је обратити на развој музикалности изражајним извођењем примера поштујући ознаке за темпо и карактер, артикулацију, динамику, агогику и фразирање. Примери се обрађују по слуху, у почетним разредима, или из нотног текста, наравно, уз помоћ наставника, и певањем солмизационим слоговима уз ритмичку пулсацију.

Припрема тоналитета, у почетним разредима, изводи се учењем песама по слуху, прво са текстом, а потом солмизацијом, опажањем тонова, сличних кретању мелодије у песми, приказивањем и теоријским тумачењем музичких појмова.

Поставка подразумева обнављање научених песама, утврђивње лествице абecedним изговором, певање тоничног трозвука и каденце, препознавање мотива, певање инструктивних вежби и лакших примера из литературе и савладавањем канона и двогласа.

Обнављање тоналитета одвија се у оквиру опажања тонова а касније интервала и акорада из каденци, певањем тежих примера из литературе и двогласних примера. Тада се утврђују тежи скокови. Лествице са много предзнака савладавају се певањем лествица и каденци и илуструју примерима из литературе, дакле, само информативно.

Активно музицирање је најбољи пут ка развоју музикалности и љубави према музици.

Опажање - интонирање - диктати

Опажање појединачних тонова основа је памћења звука сваког ступња у лествици, чиме се поставља функционалност ступњева. Потребно је почети са опажањем неколико тонова, најбоље три, тонови тоничног трозвука као најстабилнија функција, и то у једној до две октаве (мала и прва). Постепено се брзина свираних тонова повећава и шири обим, с тим да се идентификовани тонови певају солмизацијом када се изводе у гласовном регистру, а изговарају или записују када се примењује

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

већи обим. Овоме треба додати препознавање интервала као два одвојено одсвирана тона као и препознавање два симултано одсвирана тона, која ученици прво препознају певањем, а потом утврђују који је интервал (у зависности од програма одређеног разреда).

Усмене диктате ученици изводе групно и појединачно. Певањем одслушаног мотива ученици развијају меморију, а она се даље усавршава техником рада на аутодиктату (записивање научене песме или певање мелодијског примера и његовог записивања, а потом брисања - прво делова, а затим и примера у целости).

Интонирање тонова, интервала и акорада треба што више везивати за тоналитет, односно лествицу која се тада обрађује у мелодици. Интонирање и опажање акорада, дакле, има за ослонац каденцу, као и однос трозвука на главним ступњевима.

Диктати као резултат постављених звучних представа су пожељни на сваком часу. Писмене диктате не могу да раде ученици који нису вежбали писање нота и преписивали вежбе из уџбеника и на тај начин савладали читко и брзо писање и правилну ортографију. Ритмички диктати и записивање појединачних тонских висина претходе свакој појави мелодијско-ритмичких диктата.

Музичко стваралаштво

У основи музичког стваралаштва лежи продуктивномузичко размишљање које се разликује од репродуктивног, наиме, оно не понавља готове узоре, већ слободнимкомбиновањем ствара нове и логично осмишљене музичкесадржаје.

Музичким стваралаштвом, ученици се у настави могу бавити мењањеммелодијских примера као и познатих песама, преобликовањем мелодије варирањем, експресивним обликовањем (променом динамике, артикулације и темпа) или креирањем песама и бројалица на задати текст чиме стварају нове једноставне, јединствене креативне мелодије. Осим тога, ученици могу импровизовати и на различитим мелодијским инструментима или на ударалкама (Орфов инструментариј или ручно израђеним инструментима).

Активности музичког стваралаштва могу се спроводити индивидуално или групно. Музичким стваралаштвом се подстиче слобода изражавања и обликовања идеја и осећања, развија креативност и инвентивност како ученика тако и наставника.

Дидактичко-музичке игре

Музичке игре идеално су средство спонтаног усвајања знања и вештина. Игра је детету најдража активност. Оно кроз њу осећа задовољство и стиче прва сазнања. У настави солфеђа користе се музичке игре, а оне доприносе свестраном развојуличности, развоју музичких, али и моторичких способности деце.

Развој савремених технологија

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

Развој савремених технологија подразумева употребу интернета, рачунара, смарт табли и одговарајућих апликација у свим видовиманаставе, па и у настави солфеђа и теоријемузике. У зависностиод технолошког напретка школе, постојања модерне опреме ушколи, могуће је чак и постојање мултимедијалних учионица.

Информационо комуникационе технологије имају за циљ да презентују, подуче, оспособе, заинтересују и мотивишу ученике и наставнике, како би удружени створили културу коришћења савремених технологија, у циљу постизања бољих резултата у савладавању градива и приближавања новим генерацијама ученика, којима је свет у којем живе дигитализован на сваком кораку.

Ритам

Ритам је изражен у садржајима програма кроз постављање ритмичких фигура и метричких врста. Ове поставке, као и у мелодици, прати коришћење одговарајућих примера песама са текстом или из литературе. Наставник својим извођењем поставља звучне представе (фигуре, врсте), а ученици уче примере као ритмичке моделе и користе их као трансфер у даљим ритмичким искуствима.

Поставка се одвија на следећи начин: препознавањем мотива, извођењем кратких мелодијских мотива са новим градивом, мануелним извођењем ритма, правилним акцентовањем, испитивањем наученог градива, самосталним извођењем нових задатака са сличним садржајем, записивањем ритмичке окоснице и читањем примера из вокалне и инструменталне литературе. На такмичењима би требало обратити пажњу да примери буду на нивоу инструменталних композиција како ритмичко извиђење не би само себи постало циљ.

Опажање врста такта континуирано прати рад на ритму кроз слушање музике, музичку пратњу наставника, извођење и кроз покрет.

Пре рада на ритмичком читању, али и касније, користи се читање у једнаком трајању исписаних нота, са или без обележене метричке врсте.

Равномерним читањем ученици савладавају континуирано праћење нотног текста са обележеним темпом, а тиме и технику читања литературе коју свирају, односно певају (без враћања код учињене грешке!). Код постављања четвороделне поделе са паузама на јединици бројања и лукова треба почети од најједноставнијих фигура које садрже примери из инструменталне литературе.

Домаћи задаци треба да садрже: преписивање нота, вежбе из ортографије, утврђивање научених ритмичких етида, вежбе равномерног читања, утврђивање добро научених примера уз поставку мелодике и ритма (песме са текстом и примери из литературе), евентуално, утврђивање оних мелодијских вежби које су обрађене на часу.

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

Посебно је потребно истаћи важност савладавања ритма и ритмичких фигура кроз покрет. Ученик изражава свој доживљај музике и прати покретом песме и композиције: тапшањем, лупкањем, пуцкетањем прстима, корачањем... те при том опажа и усваја елементе ритма.

Теорија музике

Теорија музике у контексту наставе солфеђа представља усвајање знања која омогућавају разумевање нотног текста. Познавање лествица, интервала и акорада као других музичких појмова саставни су део ове области. Да би теорију музике остварили као саставни део музике, требало би је искључиво радити кроз озвучавање ради повезивања са звучним искуствима из праксе на инструменту и солфеђу.

Музичка писменост

Музичка писменост подразумева савладавање основних елемената и појмова у музици: нотног писма, кључева, нотних вредности, лествица, итд. Она се поставља на почетку као основа ради касније надоградње. Потребно је да ученик уме својим речима да објасни значење музичких појмова и дефиниција, тј. да учи с разумевањем.

Музички бонтон

Наставник је у обавези да васпитно делује на ученика упућујући га на правила понашања-музички бонтон, при слушању и извођењу музике. Потребно је да подстиче ученика да пажљиво слуша и коментарише извођење друга-другарице, као и музичког дела, али и да се адекватно понаша на концертима и јавним наступима.

IV. ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

На часовима солфеђа најбитније је развијање музичких способности и изграђивање вештина, па функционални задаци имају приоритет. Смер наставе је такав да се увек креће од звука ка теоријском тумачењу. Из тих разлога, нарочито у првом циклусу, не инсистира се на дефиницијама већ на препознавању и извођењу музичких садржаја као и развоју креативности.

Уложен труд ученика и његово лично ангажовање и напредовање у складу са личним и музичким способностима је један од врло битних критеријума у оцењивању. У оквиру свих музичких активности потребно је обезбедити пријатну атмосферу, и код ученика потенцирати осећање сигурности и подршке. Потребно је отклонити све могуће разлоге за потенцијалне страхове, несигурност и трему који могу бити проузроковани превеликим и нереалним очекивањима професора или родитеља. Резултати годишњих испита и смотри, учешће на јавним наступима употпуњују слику о постигнућима наставе и учења.

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

Назив предмета **Теорија музике**

Разред **Шести**

Годишњи фонд часова **35 часова**

Циљ ученици стичу знања која подразумевају музичко описмењавање и спознају елемената музике а све то ради ефикаснијег разумевања нотног текста у свим његовим аспектима, што доприноси успешној корелацији са наставом инструмента.

Корелација са предметима: Инструменти и солфеђо

<p><i>ИСХОДИ</i> <i>По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:</i></p>	<p><i>ОБЛАСТ/ ТЕМА</i></p>	<p><i>САДРЖАЈИ</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> - објасни музичке појмове и термине: тонски и нотни систем од велике до треће октаве, виолински и бас кључ, особине тона, метар и метричке ознаке, музичку фразу, агогику, артикулацију, динамику и темпа. Основни украси и фигуре (информативно); - запише и препозна лествице, лествичне интервале и квинтакорде, доминантни и умањени септакорд у тоналитету; - запише и препозна врсте интервала до октаве (по узору на лествичне); - запише и препозна дурски и молски 	<p>ПОЈМОВИ</p>	<p>Музички појмови и термини.</p>
	<p>ТОНАЛИТЕТИ</p>	<p>Теоријско обнављање свих дијатонских лествица, упоређивање истоимених и паралелних тоналитета, карактеристични лествични интервали, лествични интервали и квинтакорди, доминантни и умањени септакорд у тоналитету. Прости интервали.</p>

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

квинтакорд са обртајима и умањени и прекомерни квинтакорд; - запише и препозна све врсте септакорада и мали дурски септакорд с обртајима; - правилно пише ноте, паузе и нотне вредности у различитим тактовима	ИНТЕРВАЛИ	Трозвучи: обнављање консонантних квинтакорада и њихових обртаја и умањени и прекомерни квинтакорд.
	АКОРДИ	Четворозвучи: седам врста септакорада, мали дурски септакорд с обртајима.
	ОРТОГРАФИЈА	Правилно писање

ЛИТЕРАТУРА

Дробни и Васиљевић: Теорија музике, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд.
 Д. Деспић: Теорија музике, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд.
 М. Тајчевић: Теорија музике

Кључни појмови садржаја: музички појмови, тоналитети, интервали, акорди, ортографија
УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА
ЗА ПРЕДМЕТ ТЕОРИЈА МУЗИКЕ

I. УВОДНИ ДЕО

Природа саме музике указује на стално прожимање свих области и тематских јединица које су предвиђене наставним програмом. Ниједна област или тема не може се изучавати изоловано у односу на друге и не треба да буде сама себи циљ. Учење музике утиче на развој детета које воли музику и има трајну потребу за бављењем музиком. Значајно је и за очување и преношење културног наслеђа, као и за развој креативности, музичког укуса и критичког мишљења.

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

Настава је усмерена на остваривање исхода, при чему се даје предност искуственом учењу у оквиру којег ученици развијају лични однос према музици, а постепенa рационализација искуства временом постаје теоријски оквир. Искуствено учење подразумева активно слушање музике и лично музичко изражавање ученика кроз извођење музике.

Исходи представљају музичке, опажајне и сазнајне активности ученика.

Садржаји теорије музике су повезани са садржајима наставе солфеђа и усмерени су ка стицању музичких знања и вештина ученика са циљем да кроз теоретску анализу ученици сагледавају нотни текст са разумевањем у сваком погледу. Наставник својом креативношћу и инвентивношћу има слободу, али и одговорност, да изабере оптималан начин савладавања градива, с обзиром да групе ученика чине ученици различитих стручних већа.

Корелација између предмета може бити полазиште за бројне активности у којима ученици могу бити учесници као истраживачи, креатори и извођачи. Код ученика треба развијати дух заједништва кроз заједничко извођење и комуникацијске вештине, у циљу преношења и размене искустава и знања. Најважнији покретач наставе треба да буде принцип мотивације и инклузивности у подстицању максималног учешћа у музичком доживљају, као и развијању потенцијала за музичко изражавање

II. ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Планирање наставе и учења, обухвата годишњи и оперативни план, као и припрему за час. Годишњим планом дефинисан је фонд часова у току школске године. Оперативни план подразумева одабир и разраду исхода на месечном нивоу. С обзиром на дужину трајања часа (45 минута за групу) рад треба ефикасно организовати.

Код млађих ученика није лако дуже задржати пажњу, па је маштовит час најбољи начин за постизање резултата. Дакле, потребно је да припрема за час обухвати разноврсне области - теме и садржаје.

III. ОСТВАРИВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Теорија музике је посебан предмет у завршним разредима основног музичког образовања. Од првог до последњег разреда основног музичког образовања теорија музике прати сваку поставку и обраду методске јединице, како у мелодици и ритму, тако и у опажању, интонирању и диктатима.

У почетним разредима тежиште рада је на описмењавању ученика у оквиру домаћих задатака у виду преписивања примера из уџбеника и именовања исписаних нота и нотних записа, где је заправо циљ у овладавању нотним писмом у виолинском и бас кључу и савладавању нотних трајања и пауза као и врсте такта. Ова елементарна врста музичке писмености ће сужити као основно средство за даљу надоградњу знања из теорије музике.

Основне појмове наставник објашњава примерено узрасту ученика. Потребно је да ученици не уче напамет музичке: појмове, елементе и дефиниције, него да умеју својим речима да их објасне, покажу или одсвирају на инструменту. Сви

музички елементи који се посебно и постепено савладавају, међусобно су повезани и чине нераскидиву, свеобухватну целину музике.

Теорија музике која је у чврстој вези са наставом солфеђа представља усвајање знања која кроз анализу омогућавају тумачење и дубље разумевање нотног текста и музике. Познавање лествица, интервала и акорада као других музичких појмова саставни су део ове области. Да би теорију музике остварили као **саставни део музике**, требало би је искључиво радити кроз **озвучавање** ради повезивања са звучним искуствима из праксе на инструменту и солфеђу. Такав приступ теорији музике доприноси успешној корелацији са наставом инструмента.

Утврђивање и проверу знања из теорије музике треба спроводити усменим и писменим путем, на разнолик и интересантан начин кроз: квизове, укрштене речи, дидактичке игре, тестове ...

Развој савремених технологија

Развој савремених технологија подразумева употребу интернета, рачунара, смарт табли и одговарајућих апликација у свим видовиманастве, па и у настави солфеђа и теоријемузике. У зависностиод технолошког напретка школе, постојања модерне опреме ушколи, могуће је чак и постојање мултимедијалних учионица.

Информационо комуникационе технологије имају за циљ да презентују, подуче, оспособе, заинтересују и мотивишу ученике и наставнике, како би удружени створили културу коришћења савремених технологија, у циљу постизања бољих резултата у савладавању градива и приближавања новим генерацијама ученика, којима је свет у којем живе дигитализован на сваком кораку.

IV. ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

На часовима теорије музике најбитније је развијање музичких способности и изграђивање вештина, да би функционални задаци имали приоритет. Смер наставе је такав да се увек креће од звука ка теоријском тумачењу. Из тих разлога, нарочито у првом циклусу, не инсистира се на дефиницијама већ на препознавању и тумачењу музичких садржаја као и развоју креативности.

Уложен труд ученика и његово лично ангажовање и напредовањеу складу са личним и музичким способностима је један од врло битних критеријума у оценивању. У оквиру свих музичких активности потребно је обезбедити пријатну атмосферу, и код ученика потенцирати осећање сигурности и подршке.

Потребно јеотклонити све могуће разлоге за евентуалне страхове, несигурност и трему који могу бити проузроковани превеликим и нереалним очекивањима професора или родитеља. Резултати годишњих испита и смотри употпуњују слику о постигнућима наставе и учења.

ГРУПНО МУЗИЦИРАЊЕ

Назив предмета **Хор**

Разред **II циклус**

Годишњи фонд часова **70/66 часова**

Циљ предмета је да код ученика развије интересовање и љубав према заједничком музицирању и музици кроз музичко искуство којим се подстиче развијање осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за јавни наступ и наставак уметничког школовања.

Област/тема: Извођење музике

Корелација са предметима: Солфеђо, теорија музике, инструменти

Кључни појмови садржаја: тон, певање, слушање, интонација, музички бонтон

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

<p>ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:</p>	<p>САДРЖАЈИ</p>	<p>ЛИТЕРАТУРА</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Користи знања из области теорије музике приликом читања и интерпретације музичког дела користи правилну и јасну дикцију и примењује правилан начин певања; - Комуницира са члановима своје деонице и са осталим члановима ансамбла кроз музику; - прати диригента и пева усаглашено са осталим ученицима; - одговарајућим певањем покаже значај међусобног слушања у ансамблу; - интонира чисто у току извођења; - пренесе на публику сопствени емоционални доживљај кроз заједничко певање -учествује на јавним наступима у школи и ван ње; - користи предности дигитализације у слушању и извођењу; - поштује договорена правила понашања у оквиру ансамбла 	<p>Хор и карактеристике певања у хору. Правилан начин певања- држање тела и дисање. Дикција- значај правилне и јасне дикције, изговарање брзалица и бројалица. Хармонски слух – развој. Комуникација са диригентом. Интонација - значај чисте интонације и начини постизања. Композиције различитог карактера. Музички бонтон. Слушање дела помоћу доступних носиоца звука. Музички бонтон.</p>	<p>ВОКАЛИЗЕ РАЗЛИЧИТИХ АУТОРА</p>

<p>ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА</p>	<p>ЈАВНИ НАСТУПИ</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Једна народна песма - Једна уметничка композиција - Једна трогласна композиција 	<ul style="list-style-type: none"> - Јавни часови у школи - Концерт поводом Дана школе - Различита домаћа и међународна такмичења

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

- Сарадња са локалном заједницом

Назив предмета

Оркестар

Циљ

да код ученика развије интересовање и љубав према музици и заједничком свирању, кроз музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за јавни наступи наставак уметничког школовања.

Разред

II циклус

Годишњи фонд часова

70/66 часова

Област/тема: извођење музике

Кључни појмови садржаја: тон, интонација, слушање, заједничко свирање, музички бонтон

<p style="text-align: center;">ИСХОДИ</p> <p style="text-align: center;"><i>По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:</i></p>	<p style="text-align: center;">САДРЖАЈИ</p>
<ul style="list-style-type: none"> – користи знања из области теорије музике приликом читања и интерпретације музичког дела; – изведе одговарајуће технике свирања на инструменту; – прати диригента; – комуницира са члановима своје деонице и са осталим члановима оркестра кроз музику; – усагласи сопствено извођење са потребама групног; – свирањем покаже значај међусобног слушања у ансамблу; – пренесе на публику сопствени емоционални доживљај кроз заједничко свирање; – коригује интонацију у току свирања; 	<p>Карактеристике свирања у оркестру. Оркестар - врсте, карактеристике и организација (гудачки, хармоникашки, тамбурашки...).</p> <p>Оркестарски звук - начин добијања. Развој хармонског слуха. Сарадња и комуникација на релацији диригент - вођа деонице - пар за пултом. Носиоци звука – начин и значај коришћења. Музички бонтон.</p>

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

<ul style="list-style-type: none"> – самостално вежба поштујући процедуру; – учествује на јавним наступима у школи и ван ње; – поштује договорена правила понашања у оквиру оркестра; – користи предности дигитализације у слушању и извођењу. 	
--	--

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА:	ЈАВНИ НАСТУПИ:
<ul style="list-style-type: none"> - 3 краћа дела или - једно дело у више ставова, по избору диригента 	<ul style="list-style-type: none"> - јавни часови у школи - Републичко такмичење - наступи у оквиру локалне заједнице - концерт поводом Дана школе - различита такмичења.

Назив предмета **Камерна музика**

Разред: **II циклус**

Годишњи фонд часова: **70/66 часова**

Циљ: да код ученика развије интересовање и љубав према камерном музицирању и музици кроз заједничко музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за јавни наступ и наставак уметничког школовања.

Област/тема: Извођење музике

Корелација са предметом: Инструмент, солфеђо и теорија музике

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

<p>ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:</p>	<p>САДРЖАЈИ</p>	<p>ЛИТЕРАТУРА</p>
<p>-усагласи индивидуално свирање са групним свирањем; -усагласи интонацију са осталим члановима камерног састава -усагласи динамичке ознаке са осталим члановима камерног састава -усагласи артикулацију са осталим члановима камерног састава -дефинише своју улогу у камерном саставу и перципира улогу осталих чланова камерног састава - примени различита музичка изражајна средства у зависности од карактера музичког примера уз помоћ наставника; –комуницира са осталим члановима камерног састава кроз музику; –учествује на јавним наступима у школи и ван ње; –испољи самопоуздање у току јавног наступа; –поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; –покаже спремност за тимски рад; –користи самостално или уз помоћ одраслих, доступне носиоце звука; –поштује договорена правила понашања у оквиру ансамбла</p>	<p>Камерна музика – развој и врсте ансамбла Специфичности свирања у камерном саставу Вежбе за интонацију и артикулацију Припремање ученика за јавне наступе Музички бонтон</p>	<p>Избор композиције за различите камерне саставе писане у оригиналу за одређени састав или транскрипције дела из музичке литературе које одговарају техничким и музичким способностима свих чланова камерног састава</p>

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

<i>ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА</i>	<i>ЈАВНИ НАСТУПИ</i>
Три комада различитих стилских епоха или различитог карактера	Минимум један јавни наступ у току школске године

УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

ОРКЕСТАР/ХОР/КАМЕРНА МУЗИКА

I. УВОДНИ ДЕО

Певање и свирање у хору, оркестру и камерном ансамблу је од непроцењиве важности јер развија не само музичке способности већ има функцију социјалне кохезије. Оно развија способност ученика да комуницирају са другима кроз међусобно слушање, извођење и стварање музике и да изражавају своје мисли и осећања кроз музику.

Образовни циљ ових предмета обухвата развијање музичког укуса, стваралачких способности, спонтаног изражавања, музичког слуха и ритма, развијање гласовних и инструменталних могућности и учвршћивање интонације, способност за фино нијансирање и изражајно извођење.

Васпитни циљ обухвата развијање осећања припадности колективу - тимски рад, развијање толеранције, дисциплине, поштовања различитости и правила понашања, развијање одговорности, стицање самопоуздања, савладавање треме и пружање помоћи у смислу вршњачког учења и сарадње.

Исходи представљају музичке, опажајне и сазнајне активности ученика, односно очекиване резултате у реализацији музичких садржаја. Упознавање разноврсних дела домаћих и страних аутора доприноси развоју опште културе, међусобном разумевању, уважавању и поштовању.

II. ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Планирање наставе и учења обухвата израду Годишњег плана наставе и учења, Оперативног плана (на нивоу месеца) и планирање часа, односно припреме за час. Годишњим планом се дефинише број часова у односу на изабрано музичко дело које се обрађује, по месецима, а у складу са годишњим фондом часова. Оперативни план подразумева одабир и операционализацију исхода на нивоу месеца у односу на изабрани музички пример/песму/дело.

Припрема за час подразумева дефинисање циља часа, конкретизацију исхода у односу на циљ часа, планирање активности ученика и наставника у односу на исходе, начин провере остварености исхода и избор наставних стратегија, метода и поступака учења и подучавања (водећи рачуна о предзнању, тј. искуству ученика, које ће ученицима омогућити да савладају знања и вештине предвиђене дефинисаним исходима). Усмерење часа у односу на ток и фокус у многome зависи од припремљености ученика за час. У оквиру организације годишњих и месечних активности неопходно је водити рачуна о школском календару и активностима које прате живот школе, па према њима усмеравати и обликовати наставне садржаје.

III. ОСТВАРИВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

Хор и камерна музика обухвата ученике четвртог, петог и шестог разреда шестогодишње школе. Изузетно, овим саставима могуће је прикључити и ученике трећег разреда шестогодишње школе, уколико ученик жели и може да прати наставни план и програм ради стицања искуства у групном певању или свирању. Овом ученику учешће у групном музицирању представља слободну активност која као таква не подлеже оцењивању.

Школа може у односу на своје капацитете у погледу заступљености инструменталних група и у односу на ученичке капацитете да формира гудачки, дувачки оркестар, оркестар хармоника, гитара и сл.

Сви ученици који нису обухваћени радом оркестра у обавези су да похађају наставу хора.

Настава камерне музике се планира и реализује у оквиру Школског програма рада. Камерни састав има најмање три члана.

Ученици који имају посебна интересовања, капацитет и жељу могу бити истовремено обухваћени и радом хора као и учешћем у раду камерног ансамбла.

Процес учења базира се на избору композиција које ће одговарати техничким и музичким способностима свих ученика, чак и када нису истог разреда и узраста, а подстицајне су и прихватљиве, како би се код ученика развила позитивна мотивација за рад. Ради бољег и бржег савладавања програма пожељно је да наставници солфеђа на својим часовима прочитају деонице које се изводе на настави хора, а наставници инструмента, на часовима главног предмета прочитају деонице које се изводе на настави оркестра.

Рад са оркестром обухвата: усклађивање прстореда, штрихова, као и интонативно и ритмичко усклађивање, фразирање, динамичку обраду, уједначавање боје инструмената.

Рад са хором садржи: вежбе правилног седења, дисања, вокализе за уједначавање боје, увежбавање деоница, певање канона, певање једногласних, двогласних и трогласних композиција са пратњом и а капела. Такође, рад са хором обухвата интонативно и ритмичко усклађивање, фразирање и динамичку обраду. Важно је увек обратити пажњу на дикцију и разумевање садржаја.

Литературу за камерну музику чини избор композиција које су писане у оригиналу за одређени састав или транскрипције дела из музичке литературе које одговарају техничким и музичким способностима свих чланова камерног састава, нарочито ако су чланови ансамбла различитог узраста и разреда. Програм треба да буде занимљив, прихватљив и пријемчив ученицима, како би се подржала и развила љубав према овој врсти музике. У оквиру камерне музике наставник је у обавези да спреми: две композиције из периода барока или једно дело из периода преткласицизма, класицизма, романтизма и савремене музике, или три комада из различитих стилских епоха.

Као што музика утиче на здравље (психолошки, социолошки, емоционални аспект) тако и свирање у оркестру/хору/камерном саставу у великој мери доприноси смањењу стреса и агресивности. Ученици који учествују у раду оркестра/хора/камерне показују боље резултате у учењу и социјалним вештинама.

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

У процесу рада врло је корисно преслушавање снимака сопствених наступа као и слушање различитих извођења на доступним носиоцима звука. На тај начин потребно је иницирати разговор са ученицима подстичући их на активно слушање, анализу као и сопствено критичко мишљење.

IV. ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

На часовима оркестра/хора/камерне музике најбитније је развијање музичких способности и жеље за успехом и радом у групном музицирању. Критеријум у оцењивању је уложен труд ученика и лично напредовање сваког ученика у складу са његовим личним и музичким могућностима. У оквиру ових активности потребно је обезбедити пријатну атмосферу, а код ученика потенцирати осећање сигурности, подршке и задовољства заједничким успехом.

ПРОГРАМ ДОПУНСКЕ И ДОДАТНЕ НАСТАВЕ

Допунска настава се организује за ученике којима је потребна помоћ у савладавању предвиђеног програма, вежбању и учењу. Потреба за одржавањем допунске наставе јавља се из оправданих разлога, а то могу бити: дуже одсуство ученика из оправданих разлога, лоши социјални услови, спорије савладавање наставних јединица и друго.

Циљ одржавања наставе је надокнада пропуста и постизање позитивних резултата. На овим часовима, наставник помаже ученику који заостаје у редовном процесу, примењујући различите методе. Вежба са учеником, помаже му у савладавању градива, подстиче му интересовање, самопоуздање и позитиван став према школи и редовном вежбању. Посебно треба водити рачуна о одмерености захтева, као и о стимулисању ученика за показане резултате (похвале, награде, позитивна оцена).

Организовање допунске наставе предлажу стручна већа предмета, оквирно у октобру, након праћења ученика. Праћење ефеката допунског рада врши се континуирано, а евидентира у дневницима образовно-васпитног рада. Планирање садржаја и реализације овог вида образовног - васпитног рада врши предметни наставник у сарадњи са стручним већем и школским психологом. Програм допунске наставе мора бити у корелацији са месечним планом и програмом.

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

Допунски рад организује се током целе наставне године, односно чим се уоче тешкоће појединих ученика у усвајању програмских садржаја. Када ученик савлада одређену тешкоћу или отклони недостатак, престаје с допунским радом ван редовне наставе. Током даље редовне наставе прати се даљи рад тих ученика.

Додатна настава организује се за ученике који се истичу посебним способностима, склоностима и интересовања за градивно појединих предмета. То је посебан облик наставе у току редовног школовања за ону групу ученика који са лакоћом овладавају очекиваним исходима и садржајима у настави одређеног наставног предмета, предвиђеним планом и програмом. Поред тога показују велико интересовање за унапређењем вештина и проширењем знања, учествовање на многобројних такмичења, постизање резултата и често ангажовање на јавним наступима.

Циљеви и задаци постављају се за сваки разред, а у индивидуалној настави за сваког ученика појединачно. Проценом наставника утврђује се степен ангажованости и интересовање ученика за одређени предмет. На основу тога, прецизира се садржај и облик наставе, која се изводи са једним учеником у индивидуалној или са мањим бројем ученика у групној настави. **Циљ** додатне наставе је обogaћивања и проширивања знања, као и усавршавање и обраду јединица, којима се најчешће превазилази градиво прописано планом и програмом.

Организовање додатне наставе предлажу стручна већа предмета након периода праћења напредовања и ангажовања ученика, од почетка школске године. Програм часова додатне наставе планира се у току септембра, у односу на распоред редовне наставе, а у складу са годишњим планом. У оквиру недељног радног времена, наставник има предвиђен по један час додатне наставе. Ови облици наставе одржавају се континуирано у току целе школске године, а у току свог остваривања могу се иновирати.

Праћење ефеката додатног рада врши се континуирано, а евидентира у дневницима образовно-васпитног рада. Планирање садржаја и реализације овог вида образовног-васпитног рада врши предметни наставник у сарадњи са стручним већем и стручним сарадником.

ОСТАЛИ ПРОГРАМИ

ПРОГРАМ КУЛТУРНИХ АКТИВНОСТИ

Циљ: Подизања угледа и квалитета рада школе и афирмације ученика и наставника, како унутар установе кроз интерне и јавне часове, тако и у сарадњи са институцијама у Општини и шире. Све активности најављивљују су, промовисане су и бележе се на сајту школе, званичној фејсбук страници школе, као и у школској документацији у архиви школе. Кроз културну и јавну делатност наша школа афирмише свој рад и труди се да буде културни центар у средини у којој се налази.

Специфични циљеви:

- Организовање јавних наступа и концерата ученика
- Учешће у разноврсним програмима локалне средине и шире, ради презентовања ученичких постигнућа
- Организовање концерата са гостима из других школа
- Обезбеђивање редовне медијске промоције школе путем електронских и писаних медија
- Успостављање сарадње са домаћим и иностраним образовним институцијама и удружењима
- Афирмација и мотивација ученика и јавно презентовање стечених вештина
- Промоција рада школе
- Обогаћивање културног живота средине

<i>Садржаји</i>	<i>Активности</i>
- Учешће у програмима Библиотеке центар за културу Кладово поводом обележавања Дечије недеље	Инструменталне тачке и тачке хора
- Јавни час ученика првог разреда	Прилагођавање ученика првака јавном наступу
- Учешће у пројектима Удружења грађана „Траг“ Кладово	Разноврсан музички програм са одређеном темом
- Јавни часови свих одсека у матичној школи и издвојеном одељењу	Наступ ученика на јавним часовима

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

<ul style="list-style-type: none"> - Концерт у Румунији (Тргу Жију) у сарадњи са УШ „Constantin Brailou“ - Новогодишњи концерт школе - Новогодишњи концерт за малишане из ПУ „Невен“ - Учешће на манифестацији „Кладово - општина отвореног срца“ - Обележавање школске славе Свети Сава - Концерт „Вече хармонике“ - Јавни часови свих одсека Матичне школе и Издвојеног одељења - Учешће на свечаности поводом обележавања Дана општине Кладово - Учешће на манифестацији „Весела чаршија“ ТО Кладово - Презентација инструмената у Предшколској установи „Невен“ - Презентација инструмената ученицима првог разреда ОШ „Вук Караџић“ Кладово - Наступи у оквиру сарадње са: Музичком школом Петар Коњовић из Београда Домом за смештај одраслих и старих лица Добровољним ватрогасним друштвом Националним парком "Ђердап" Доњи Милановац - Годишњи концерт поводом обележавања Дана школе - Наступ у оквиру „Етно фестивала“ у организацији ТО Кладово 	<p>Наступ ученика свих класа и хора</p> <p>Наступ изабраних ученика Наступ најмлађих ученика</p> <p>Наступ ученика према захтевима организатора</p> <p>Наступ ученика</p> <p>Наступ ученика са одсека хармонике</p> <p>Наступ ученика</p> <p>Наступ одабраних ученика</p> <p>Наступ одабраних ученика према захтевима организатора</p> <p>Наступ најмлађих ученика</p> <p>Наступ ученика из првог циклуса образовања</p> <p>Етно група „Гривна“, етно прогам са солистичким тачкама Израда постера најаве за наступе Снимање, сликање наступа</p>
---	---

НАПОМЕНА: Бројне јавне наступе ученика на манифестацијама унутар општине Кладово које организујемо на основу захтева одређене институције током школске године, није могуће прецизно планирати.

**ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА, ЗАНЕМАРИВАЊА И ПРЕВЕНЦИЈА ДРУГИХ
ОБЛИКА РИЗИЧНОГ ПОНАШАЊА**

Циљ програма заштите ученика од насиља:

- Унапређивање квалитета живота ученика, применом *мера превенције* за стварање безбедне средине за живот и рад ученика и *мера превенције* у ситуацијама када се јавља насиље, злостављање и занемаривање у школи и у складу је са општим циљем Посебног протокола.

- Појам НАСИЉЕ обухвата различите врсте и облике насилног понашања, злостављања, занемаривања, злоупотребе и искоришћавања у оквиру вршњачких односа и односа одрасли-деца, који укључују одговорност, поверење и моћ (појмови насиља, злостављања и занемаривања су дефинисани Општим и Посебним протоколом).

Специфични циљеви у превенцији:

1. Стварање и неговање прихватања толеранције и уважавања.
2. Укључивање свих интересних група (деца, ученици, наставници, административно и помоћно особље, директори, родитељи, старатељи, локална заједница) у доношење и развијање програма превенције.
3. Подизање нивоа свести и повећање осетљивости свих укључених у живот и рад установе за препознавање насиља, злостављања и занемаривања.
4. Дефинисање процедуре и поступака за заштиту од насиља и реаговања у ситуацији насиља.
5. Информисање свих укључених у живот и рад установе о процедурама и поступцима за заштиту од насиља и реаговање у ситуацијама насиља.

Специфични циљеви у интервенцији:

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

- Спровођење поступака и процедуре реаговања у ситуацијама насиља.
- Успостављање система ефикасне заштите деце у случајевима насиља.
- Стално праћење и евидентирање врста и учесталости насиља и процењивање ефикасности програма заштите.
- Ублажавање и уклањање последица насиља и реинтеграција детета-ученика у заједницу вршњака и живот установе.
- Саветодавни рад са ученицима који трпе насиље, који врше насиље и који су посматрачи насиља.

Задаци у области превенције:

- Упознавање са правном регулативом, Општим и Посебним протоколом.
- Усклађивање постојећих подзаконских аката установе;
- Израда Програма за заштиту деце (превентивне и интервентне активности);
- Дефинисање улога и одговорности у примени процедура и поступака;
- Развијање и неговање богатства, различитости и културе понашања у оквиру васпитно-образовних активности;
- Организовање обука за ненасилну комуникацију и конструктивно решавање конфликта;
- Организовање разговора, трибина, представа о безбедности и заштити деце;
- Умрежавање свих кључних носилаца превенције насиља (савет родитеља, школски одбор, наставничко веће).
- Усклађена и доследна примена утврђених поступака и процедура у ситуацијама насиља;
- Сарадња са релевантним службама;
- Континуирано евидентирање случајева насиља
- Праћење и вредновање врста и учесталости насиља;
- Подршка деци која трпе насиље;
- Рад са децом која врше насиље;
- Оснаживање деце која су посматрачи насиља за конструктивно реаговање;
- Саветодавни рад са родитељима.

Задаци чланова Тима за заштиту ученика од од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања су да:

- учествују у обуци за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања;
- информишу и пружају основну обуку за све запослене у установи са циљем стицања минимума знања неопходних за превенцију, препознавање, процену и реаговање на појаву насиља;

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

- организују упознавање ученика, родитеља и локалне заједнице са Општим протоколом за заштиту деце од злостављања и занемаривања и Посебним протоколом;
- координирају израду и реализацију програма заштите ученика од насиља;
- организују консултације у установи и процењују нивое ризика за безбедност ученика;
- прате и процењују ефекте предузетих мера у заштити ученика;
- сарађују са релевантним установама;
- припремају план наступа установе пред јавношћу и медијима;
- организују евидентирање појаве насиља;
- прикупљају документацију;
- извештавају стручна тела и органе управљања.

АКТИВНОСТИ	РЕАЛИЗАТОРИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ
- формирање тима за заштиту ученика од насиља	Чланови Тима, директор	Август
- Упознавање чланова Тима за заштиту ученика од насиља са задацима и обавезама Тима	Чланови Тима, директор	Август
- Упознавање чланова Тима са правном регулативом Општим и Посебним протоколом за заштиту деце од насиља и процедуром и поступцима интервенције у заштити деце од насиља	Директор, секретар, чланови Тима	Август
- Модификација програма за заштиту	Чланови Тима	Август
Подела анкета ученицима	Чланови тима	Септембар
- Упознавање ученика са правилима понашања и последицама непоштовања правила, са Правилником за заштиту деце/ученика од насиља	Чланови Тима, директор	Септембар

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

- Развијање културе понашања	Наставници	Септембар
- Упознавање ученика са техникама ненасилног решавања конфликта	Наставници, чланови Тима	Септембар
- Упознавање Наставничког већа, Школског одбора, Савета родитеља са Општим и Посебним протоколом за заштиту деце/ученика од насиља	Чланови Тима, директор	Септембар
- Упознавање Наставничког већа, Школског одбора, Савета родитеља са Програмом заштите деце/ученика од насиља и евентуална модификација Програма у складу са предлозима Наставничког већа	Чланови Тима, директор	Септембар
- Дефинисање улога и одговорности у примени процедура и поступака (израда правилника)	Секретар, чланови Тима	Октобар
- Усклађивање постојећих подзаконских аката установе са Посебним протоколом	Секретар, директор, Школски одбор	Октобар
- Утврђивање начина евидентирања насилног понашања међу децом и над децом у школи	Чланови Тима	Октобар
-Анализа тренутног стања у школи по питању насиља и информисаности ученика о правилима понашања у школи	Наставници, чланови Тима	Новембар
- Саветодавни рад са децом-евентуалним жртвама насиља	Чланови Тима	Новембар
-Саветодавни и педагошки рада са децом која евентуално испољавају насиље		Новембар

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

- Праћење учесталости појединих облика насиља (истраживање, анализа евидентираних случајева ...)	Чланови Тима	Школска година
- Сарадња са релевантним службама	Чланови Тима, директор	Школска година
- Саветодавни рад са децом која испољавају насилничко понашање	Чланови Тима	Школска година
- Израда извештаја о учесталости насиља у школи за Наставничко веће, стручна већа, Школски одбор, Савет родитеља	Чланови Тима	Школска година
- Организовање радионица на тему "Заштита деце од насиља"	Чланови Тима, директор	Школска година (март)
-Извештај о учесталости насиља у школи		
- Саветодавни рад са родитељима чија су деца евидентирана као жртве или насилници	Чланови Тима, наставници	Школска година
- Оснаживање деце која су посматрачи насиља за конструктивно реаговање	Чланови Тима, наставници	Школска година
- Праћење примене поступака и процедура у ситуацијама насиља	Чланови Тима	Школска година
- Праћење реализације активности предвиђених Програмом заштите деце од насиља	Чланови Тима	Школска година

Напомена: ОМШ „Константи Бабић“ је специфична школа, коју похађају ученици који из љубави према музици.

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

Настава у школи одвија се индивидуално, осим наставе солфеђа и хора, која је групна, али чије групе, такође, немају велики број ученика. Ученици се у простору школе не задржавају дуго. Школа се налази у центру града на јако осветљеном делу, где се са лакоћом евидентира могући облик насиља.

ПРОГРАМ ПОСТУПАЊА УСТАНОВЕ У КРИЗНИМ СИТУАЦИЈАМА

Кризни догађај је у већини случајева непредвидив догађај са потенцијално негативним последицама. Тај догађај и његове последице могу проузроковати значајну штету особама које су непосредно или посредно изложене кризном догађају.

Кризни догађај карактерише број жртава (повређених или настрадалих), материјална штета, психолошке реакције појединца и/или заједнице у целини, као и солидарност у сврху отклањања последица.

Кризни догађаји су:

- Природна смрт ученика;
- Покушај убиства и убиство ученика (у установи или ван ње);
- Покушај самоубиства ученика и самоубиство (у установи или ван ње);
- Природна смрт, самоубиство или убиство запосленог у установи;
- Саобраћајна незгода у којој је повређено или настрадао ученик и/или запослени у установи;
- Нестанак ученика;
- Масовно тровање у простору установе;
- Дојава о подметнутој експлозивној направи у установи или терористичком нападу и слично;
- Талачка криза;
- Насиље већих размера (масовне туче, вишеструка убиства, терористички напади);
- Техничко - технолошке опасности (експлозија, изливање, испаравање отровних материја и пожар);
- Природне катастрофе (поплаве, земљотреси, пожари...);
- Епидемија која је обухватила територију/општину на којој се налази установа;
- Други кризни догађаји

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

У случају проглашења ванредне ситуације, односно ванредог стања, установа поступа у складу са прописима који то уређују.

Тим за кризне догађаје представља део тима за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања. Тимом руководи директор установе, а формира се на почетку школске године. Чланови тима обављају различите послове и активности који се односе на координацију, пружању психосоцијалне подршке и информисање. Приликом избора чланова тима, директор води рачуна о томе да то буду особе које имају ауторитет у колективу а уједно су сензибилисане и добро се сналазе у стресним ситуацијама.

Координација обухвата следеће активности: планрање, организацију, координацију активности у установи и сарадњу са спољном заштитном мрежом, као и праћење и евалуацију.

Психосоцијална подршка обухвата следеће активности: Праћење реаговања, процену потреба за психосоцијалном подршком и пружање индивидуалне и групне подршке.

Информисање обухвата следеће активности: Прикупљање, проверавање, селекцију, дистрибуцију информација, припрему саопштења и обавештења за ученике, родитеље и медије.

Кључне активности директора и тима за кризне догађаје у зависности од врсте кризног догађаја:

1. Ако су чланови тима или директор сазнао за догађај ван установе, у обавези је да провери тачност информација преко поузданих извора: породице, полицијехитне помоћи и сл.
2. Ако се у установи десио кризни догађај, одмах се позива хитна помоћ, полиција и евентуално друге службе (нпр: ватрогасци)
3. Приликом поступања установе у одређеним ситуацијама кризног догађаја, неопходно је поступање у складу са планом евакуације. Пре почетка евакуације, визуелним прегледом проверити да ли је пут за евакуацију безбедан.
4. Након доласка припадника полиције потребно је утврдити да ли су деца и запослени у установи безбедни на месту које је планом дефинисано као безбедно место или место поновног окупљања. Након доласка полиције, хитне помоћи и ватрогасаца-спасилаца, даље се поступа по инструкцијама ових органа.

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

5. Директор установе сазива хитан састанак тима за кризне догађаје.
 6. Директор установе информише надлежну школску управу.
 7. Уколико последица кризног догађаја траје или више повређених/настрадалих лица, директор установе обавештава Министарство просвете како би се ангажовао интерсекторски мобилни тим за кризне ситуације.
 8. Тим на челу са директором установе разматра све добијене информације и позива породицу/е погођених кризним догађајем и договара се са њима које информације може проследити запосленима у установи, деци, ученицима, родитељима и евентуално медијима.
 9. Директор школе обавештава све запослене о кризном догађају и заказује хитан састанак свих запослених уколико услови дозвољавају. Уколико није могуће састанак одржати у установи, могуће је и путем видео конференције, вибер комуникација, скајп..
- На састанку директор установе поделиће са запосленима проверене информације у вези са кризним догађајем и указати им на потенцијалне нове изазове у наредном периоду.
10. Директор установе је једина овлашћена особа у установи за комуникацију са медијима и то је неопходно предочити запосленима на састанку.
 11. Директор установе може упутити запослене да помоћ потраже од стручног сарадника.
 12. Директор установе заједно са члановима тима одређује на који ће начин информације бити прослеђене ученицима и родитељима (у писаној или усменој форми)
 13. Тим на челу са директором установе припрема саопштење за ученике као и за родитеље.
 14. Чланови тима на челу са директором установе прате извештавање медија и ако је потребно, брзо реагује на евентуалне нетачности.
 15. Директор установе јасно одређује просторију у којој ће стручни сарадници или чланови тима пружати психосоцијалну подршку запосленима, родитељима и ученицима којима је таква помоћ потребна.

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

-У данима након кризног догађаја:

1. Уколико има потребе, тим за кризне догађаје у сарадњи са релевантним тимовима установе, израђује план рада по прилагођеном, односно измењеном режиму рада. Важно је да начин рада установе буде прилагођен последицама кризног догађаја, могућностима и потребама деце/ученика и запослених у погледу реализације свих школских активности непосредно након кризног догађаја.
2. Тим на челу са директором установе разматра да ли ће неке школске активности отказати или променити датум одржавања (екскурзије, настава у природи, спортски и културни догађај, тестирање, писмени задаци..)
3. Директор школе наставу, по правилу може модификовати (организовати ван школе, на новој локацији, модел наставе на даљину, комбиновани модел..)
4. Директор установе одржава кратак састанак са запосленима, обавештава их о новим информацијама, корацима које је тим за кризне догађаје предузео и планираним активностима. Чак и ако нема нових информација, важно је да директор установе одржи састанак јер на тај начин запосленима упућује поруку да нису сами, да имају подршку, а њихово активно укључивање допринеће смањењу/спречавању беспомоћности, обнављању самоконтроле/контроле, што најчешће бива пољуљано након кризног догађаја. Састанак је неопходно одржати у обе смене рада школе.
5. Директор школе на челу са члановима тима је у обавези да запослене благовремено информише и да их оснажи да потраже СТРУЧНУ помоћ уколико је неопходна.
6. Задатак тима је да идентификује посебну пажњу обрати на особе које су најугроженије/најрањивије: сестру или брата уколико похађају исту школу, најбоље другове или другарице, особу са којом је повређени/настрадали био у емотивној вези итд.
7. Уколико се кризни догађај завршио смрћу ученика или запосленог, директор установе прослеђује информацију о времену и организацији одлјаска на сахрану.
8. Чланови тима уколико је у питању смрт ученика, током састанка тима дискутују о томе и одређују ко ће од запослених предати породици личне ствари преминулог ученика у одговарајућем тренутку.

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

9. Школа може организовати комеморацију у установи. Важно је да се са породицом настрадалог директор установе договори о томе. Чланови тима заједно са директором школе припремају децу која желе да присуствују комеморацији и објашњавају им шта ће се дешавати током комеморације. Може се омогућити онима који то желе да активно учествују у одавању поште преминулом. Тога дана настава може да се откаже или да се редослед часова прилагоди поменутом догађају. Након комеморације треба омогућити да деца могу да буду са својим родитељима (посебно деца млађег узраста) и/или да буду заједно и разговарају уз подршку одрасле особе која им је блиска, у коју имају поверења (одељењски старешина, стручни сарадник, неко од наставника).

Осим самог организовања комеморације, активности које могу да помогну у процесу туговања и допринесу бржем опоравку заједнице, а које школа може предузети су:

1. Остављање порука, цвећа, свећа, играчака и других предмета на за то одређено место.
2. Прављење заједничких цртежа, паноа, песме или приче ученика из одељења преминулог.
3. Постављање табле са текстом : „Сећање на...“ , на коју деца/ученици/запослени могу остављати поруке и цртеже.
4. Школа може отворити књигу жалости и слично.

У постојећи програм рада Тима за заштиту ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања додаје се програм поступања установе у кризним догађајима.

<i>Садржај</i>	<i>Активности</i>
Прикупљање података, процена потреба и обавештавање надлежних органа	Тим прикупља информације о догађају (опис догађаја, место и време када се десио догађај), ко је све погођен кризним догађајем и каква му је помоћ потребна, где се налази и у каквом је стању, као и о томе шта је већ урађено поводом тога у установи. У зависности од врсте/облика кризног догађаја, наредни корак подразумева хитно обавештавање полиције, хитне помоћи, ватрогасне службе, као и других евентуално потребних органа/служби. Неопходно је да запослени у установи поступају у складу са планом поступања у ситуацијама кризе и у зависности од врсте кризног догађаја, и у складу са планом евакуације.

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

	<p>Тим за кризне догађаје благовремено информиса Министарство просвете, односно надлежну школску управу о догађају, као и предузетим активностима.</p>
<p>Успостављање сарадње са спољашњом мрежом заштите (социјална и здравствена заштита, полиција, јавно тужилаштво, јединица локалне самоуправе, мобилни тим).</p>	<p>На основу прикупљених података, уз обавезу хитног обавештавања спољашње мреже заштите, установа врши процену да ли може да поступа самостално или јој је потребна помоћ и подршка представника спољашње мреже заштите, са којом израђује јединствен план деловања, начин рада и извештавања.</p> <p>У зависности од облика/врсте и степена интензитета кризног догађаја установа процењује кога укључује од спољашње мреже заштите.</p>
<p>Сарадња и заједничко деловање са мобилним тимом за кризне интервенције</p>	<p>Уколико кризни догађај као последицу има најмање троје или више повређених или настрадалих лица, директор је у обавези да одмах по сазнању обавестити Министарство просвете како би се ангажовао интерсекторски мобилни тим за кризне ситуације, који је формиран у складу са Протоколом о поступању приликом суочавања друштва са кризним ситуацијама у оквиру Радне групе Владе Републике Србије ради пружања неопходне подршке.</p> <p>У ситуацијама када поступа мобилни тим, тим за кризне догађаје установе постаје саставни део мобилног тима. Тим за кризне догађаје установе пружа потребне информације мобилном тиму, учествује у заједничком планирању, организацији и реализацији психосоцијалне подршке. У сарадњи са мобилним тимом, тим установе врши праћење и идентификовање деце/ученика и запослених којима је потребна помоћ, пружа прву психолошку помоћ као и друге видове подршке.</p>
<p>Благовремено информисање ученика, родитеља, запослених и медија о догађају</p>	<p>Директор установе именује особе задужене за припрему званичних информација за родитеље, ученике, запослене и за медије. Обавештења имају сврху континуираног информисања запослених, родитеља и деце/ученика и медија о најновијим, провереним и тачним информацијама до којих је установа дошла, ради планирања одговарајуће подршке и предузимања других потребних мера (сузбијање гласина и ширења панике); упознавање са могућим тешкоћама, ризицима, изазовима и начинима за њихово превазилажење; упознавање са начинима подршке. Саопштење за медије сачињава се у сарадњи са надлежним службама Министарства</p>

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

<p>Психосоцијална подршка ученицима и запосленима</p>	<p>Тим за кризне догађаје прати реаговања ученика, родитеља и запослених, идентификује коме је помоћ потребна и у складу са тим организује пружање психосоцијалне подршке. Приликом пружања психосоцијалне подршке као основна интервенција користи се психолошка прва помоћ.</p> <p>У зависности од врсте, интензитета и последица кризног догађаја, тим процењује потребу за укључивањем представника из система здравствене заштите у циљу пружања психосоцијалне подршке и/или укључивање интерсекторског мобилног тима за кризне ситуације.</p>
<p>Изrada и реализација плана рада установе у измењеним условима и стабилизација рада у установи</p>	<p>Тим за кризне догађаје у сарадњи са релевантним тимовима установе израђује план рада по измењеном, прилагођеном плану.</p> <p>Неопходно је да начин рада установе буде прилагођен последицама кризног догађаја, могућностима и потребама деце/ученика и запослених у погледу реализације свих школских активности непосредно након кризног догађаја.</p> <p>План рада треба да садржи конкретне активности/мере које установа планира да предузме, носиоце (извршиоце) планираних активности, временску динамику, начин извршења, начини праћења и извештавања.</p> <p>Приликом прављења плана важно је узети у обзир врсту кризног догађаја, број погођених особа, процену даљих ризика, реакцију локалне заједнице и одговарајуће правне аспекте.</p> <p>Након кризног догађаја, неопходно је да установа предузима активности које ће водити стабилизацији стања у установи - постепени повратак установе на редован начин рада који је био успостављен пре кризног догађаја уз континуирано праћење понашања деце/ученика и запослених у циљу процене ефеката подршке и предузимања даљих мера.</p> <p>Установа прати реализацију плана и у зависности од тока смиривања кризног догађаја, ревидира план, надопуњује га и коригује.</p>
<p>Организација евентуалних комеморативних активности</p>	<p>У случају кризних догађаја са смртним исходом, тим учествује у организацији и планирању адекватних комеморативних активности.</p>
<p>Праћење реализације плана и евалуација</p>	<p>Неопходно је праћење реализације плана рада (у оквиру плана рада тима за заштиту) у измењеним условима, евентуалне корекције и допуне плана у зависности од процене степена, броја и последица изазваних кризним догађајем и предузетим корацима.</p>

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

<p>Вођење документације и извештавање</p>	<p>Тим је дужан и да води документацију о спроведеним активностима у вези поступањем у кризној ситуацијом.</p> <p>Извештај о поступању установе доставља се надлежној школској управи, а када су у питању домови ученика, извештај о поступању се доставља и сектору Министарства надлежном за ученички и студентски стандард, у року од 15 дана од наступања периода стабилизације рада у установи.</p>
---	--

ПРОГРАМИ ВАННАСТАВНИХ АКТИВНОСТИ

Циљ: пружање сваком ученику прилику да открију и развију своја интересовања, сарађују са другима на различитим активностима и пројектима, стекне нова знања и вештине. Ваннаставне активности подстичу когнитивни, социјални и емоционални развој ученика и позитивно утичу на њихова постигнућа у наставном процесу.

Специфични циљеви:

- Јачање образовно-васпитне делатности школе кроз подстицање индивидуалних могућности и интересовања ученика
- Правилно коришћење слободног времена, богаћање друштвеног живота и разоноде ученика
- Развијање и неговање сарадње и тимског духа код ученика
- Испитивање потреба и интересовања ученика на почетку школске године, праћење тренутних потреба и евентуалних потешкоћа ученика, као и актуелних образовних трендова
- Организовање различитих активности и секција у школи који су усмерени на јачању образовно-васпитне делатности школе ради подстицања индивидуалних могућности, интересовања и богаћења слободног времена ученика
- Понуда активности које су доступне сваком детету и прилагођене њиховим потребама и интересовањима

<i>Садржаји</i>	<i>Активности</i>
Уметничке секције	Присуство ученика концертима који се организују у школи Организована посета концертима или другим манифестацијама ван школе Обилазак установа од културног значаја у локалној заједници и шире Обилазак других музичких школа Учешће ученика на такмичењима, смотрема Прављење камерних састава и заједничко музицирање по слободном избору наставника у односу на интересовања и компетенције ученика Понуда активности (интерактивне презентације, радионице) које нуде подршку ученицима у музичком извођењу (јавни наступ, трема, стратегије за успешно вежбање итд. Реализација истаживачких активности из области музичког образовања и васпитања
ИКТ секције и медији	Учешће ученика у промоцији школе Израда промотивног материјала, укључивање ученика у изради промо материјала и изради видео и других снимака за сајт итд.

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

Хуманитарне секције	Организовање хуманитарних концерата, укључивање ученика у организацији хуманитарних активности
---------------------	--

Хор ученика у првом циклусу

<i>Садржај</i>	<i>Активности</i>
<ul style="list-style-type: none"> - Правилан начин певања, држање тела и дисање - Вокализе и техничке вежбе за различиту проблематику - Дикција - изговарање брзалица и бројалица - Певање једногласних дечјих песама уз клавирску пратњу - Певање двогласних дечјих песама уз клавирску пратњу - Хармонски слух (развој) - Комуникација са диригентом - Интонација - Слушање музике - Музички бонтон 	<ul style="list-style-type: none"> • Наступи у оквиру активности које организује школа, као и основне школе на територији Општине Кладово: <ul style="list-style-type: none"> - <i>Јавни час првака</i> у организацији клавирског одсека - <i>Презентација школе</i> у оквиру активности за пријемни испит - <i>Новогодишњи концерт</i> - <i>Завршни концерт</i> • Наступи на организованим свечаностима, манифестацијама, у оквиру сарадње са локалном заједницом: <ul style="list-style-type: none"> - Предшколска установа "Невен" - Центар за културу Кладово - Општина Кладово - Туристичка организација Кладово - Фетислам, визиторски центар

Етно група "Гривна"

<i>Садржај</i>	<i>Активности</i>
<p>Техничке вежбе:</p> <ul style="list-style-type: none"> – правилан став и држање тела при певању – вежбе за разгибавање виличних мишића који учествују у певању – вежбе дисања – различите вежбе за распевавање (вокализе) <p>Обрада једногласних песама:</p> <ul style="list-style-type: none"> – обрада и тумачење текста – стилске карактеристике певања у односу на географску област из које песма потиче – обрађивање засебно свих мелодијских елемената дате песме <p>Обрада антифонних песама:</p> <ul style="list-style-type: none"> – обрада текста и тумачење текста - обрада гласова одвојено – спајање гласова у чему наставник и ученик мењају улоге – обрађивање засебно свих мелодијских елемената дате песме <p>Обрада двогласних песама (на "бас" и једноставнији примери песама "на глас"):</p> <ul style="list-style-type: none"> – обрада текста и тумачење текста; – стилске карактеристике певања у односу на географску област из које песма потиче; – обрада гласова одвојено; – спајање гласова у чему наставник и ученик мењају улоге (водећа и пратећа деоница); – постизање стабилности и самосталности у пратећем гласу и сигурно вођење деонице првог гласа уз пратњу наставника; 	<p>Такмичења у Србији и иностранству</p> <p>Наступи у оквиру активности које школа као и школе на територији Општине</p> <p>Наступ у пројектима које организује Удружење грађана "Траг" из Кладова</p> <p>Целовечерњи концерт у Кладову</p> <p>Наступи у оквиру активности и манифестација које организује Општина Кладово</p> <p>Наступи у оквиру манифестација које организује Туристичка организација Општине Кладово</p> <p>Наступи у оквиру активности и свечаности које организује Центар за културу Кладово</p> <p>Национални парк "Ђердап"</p>

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

<p>- успостављање сазвучја која су типичана за српско певање у двогласним примерима;</p>	<p>Добровољно ватрогасно друштво Кладово</p>
--	--

Камерна музика у првом циклусу образовања

Циљ: припремање и осбособљавање ученика за групно музицирање и развијање перцепције слушања осталих чланова.

<i>Садржај</i>	<i>Активности</i>
<p>Специфичности свирања у камерном саставу</p> <p>Вежбе за интонацију и артикулацију</p> <p>Припремање ученика за јавне наступе</p> <p>Музички бонтон</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Усвајање знања, понављање, вежбање, усаглашавање са осталим члановима камерног састава - Увежбавање деоница ритмичко и интонативно усклађивање - Увежбавање фразирања и динамичке обраде - Наступи у оквиру активности које организује школа - Наступи у оквиру активности и свечаности које организује Библиотека Центар за културу Кладово - Наступи у оквиру активности и манифестација које организује Општина Кладово - Наступи у оквиру манифестација које организује Туристичка организација Општине Кладово - Наступи у земљи и иностранству

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

Секција популарне музике

Циљ секције је да ученицима омогући платформу за бављење савременом музиком, помогне у формирању личног става и креативности, унапреди свирачке и извођачке вештине, развија сценски наступ, помогне у савладавању треме од јавног наступа и подстакне све позитивне елементе бављења музиком.

<i>Садржај</i>	<i>Активности</i>
<ul style="list-style-type: none"> - Обрада песама популарне музике - Савладавање основних техника свирања на бубњевима, бас и електричној гитари - Обрада одабраних композиција из жанра филмске музике - Развијање свирачких /певачких способности у различитим жанровима - Савремен приступ изучавању различитих музичких жанрова, на занимљив и непосредан начин који доприноси развоју креативности, музикалности и подстиче добро расположење - Комуникација са руководиоцем - Интонација - Слушање музике - Музички бонтон 	<ul style="list-style-type: none"> - Наступи у оквиру активности које организује школа - Наступи у оквиру активности и свечаности које организује Библиотека Центар за културу Кладово - Наступи у оквиру активности и манифестација које организује Општина Кладово - Наступи у оквиру манифестација које организује Туристичка организација Општине Кладово - Наступи у земљи и иностранству

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

ПРОГРАМ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ

Циљ: Код ученика на преласку из основне у средњу музичку школу подстаћи професионални развој, пружити помоћ ученицима и родитељима да створе реалну слику, првенствено о способностима и интересовањима и да у односу на садржај, услове и захтеве појединих образовних профила и занимања што успешније планирају свој професионални развој. Тежи се да се ученик оспособи да самостално планира, управља и води своју каријеру.

Специфични циљеви:

- откривање, истраживање и преиспитивање сопствених жеља, интересовања и способности код ученика
- уочавање сопствених талената за бављење музиком
- упознавање са профилима за стручне послове и даље школовање
- стицање детаљнијег увида у одабране могућности школовања и занимања, а у складу са сопственим одабиром
- стицање увида у свет рада и занимања помоћу реалних сусрета
- оснаживање ученика да самостално донесе одлуку о даљем школовању у складу са својим жељама

<i>Садржаји</i>	<i>Активности</i>
Праћење индивидуалних склоности ученика и идентификација оних са израженим музичким способностима у одређеним областима	- Континуирано праћење рада и постигнућа ученика на часовима - Континуирано праћење рада и постигнућа ученика кроз редовне провере знања на смотрама ученика - Континуирано праћење рада и постигнућа ученика кроз ваннаставне активности - Континуирано праћење резултата остварених на такмичењима - Усмеравање ученика на редовно слушање класичне музике и посећивање концерата
Процена личних професионалних интересовања ученика	- Кроз индивидуалне разговоре (почев од ученика V разреда) наставника са ученицима - Разговори са родитељима ученика који показују интересовање и способности за упис у средњу музичку школу

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

	<ul style="list-style-type: none"> - Упућивање неодлучних и заинтересованих ученика завршног разреда на саветовање код психолога школе, уз могућност тестирања (ТПО)
<p>Пружање подршке ученицима у јачању својих музичких компетенција</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Разговори на тему: Трема; Јачање самопоуздања; Прихватање и унапређивање сопственог неуспеха и постигнућа; Организација времена за рад и усклађивање обавеза - Рад на превенцији и санацији симптома премора, презасићености код талентованих ученика - Пружање могућности ученицима за јавне наступе и такмичења - Пружање могућности сарадње са професионалним музичарима кроз похађање мастеркласа
<p>Успостављање сарадње са родитељима и њихово оспособљавање за пружање помоћи ученику и његово подстицање и усмеравање професионалног развоја свог детета</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Организовање консултација родитеља са директором школе у присуству наставника који предају ученику - Жеље и планови ученика - Могућности ученика (остварени ниво знања и искуства) према показаним резултатима - Давање тачних и благовремених информација о свим битним питањима у вези са радом средњих музичких школа - Упознавање родитеља са будућим обавезама ученика у СМШ и упућивање родитеља да ступе у директан контакт са новом школом - Давање информација у вези са пријемним испитом - Разматрање могућности родитеља да набаве квалитетан инструмент неопходан за СМШ - Припремна настава из солфеђа и теорије музике за ученике завршних разреда основне музичке школе (кроз посебне часове додатне наставе који имају карактер припремне наставе за пријемни испит) - Пружање могућности ученику да одржи солистички концерт у школи у оквиру припрема за пријемни испит
<p>Организовање сарадње са средњим музичким школама</p>	<p>Организовање консултација са наставницима СМШ у вези са:</p> <ul style="list-style-type: none"> - праћењем рада и постигнућа ученика (преслушавања) - одабир програма за пријемни испит - организовање рада ученика са наставником из СМШ

ПРОГРАМ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

Циљ: Развијање свести о сопственом здрављу и практиковање здравих животних стилова, у складу са специфичностима бављења музиком.

Специфични циљеви:

- Развијање навика код ученика да се баве физичким активностима и њиховом утицају на здравље
- Побољшање хигијенских и радних услова у школи и спречавање утицаја који штетно делују на здравље ученика
- Остваривање сарадње између школе, породице, локалне и шире заједнице ради заштите и унапређења здравља ученика
- Упућивати ученике на правилно седење и правилно коришћење «извођачког апарата»
- Информисати ученика о штетности гласне музике
- Подстицати и унапређивати различите видове музичког развоја детета: опажајног, појмовног, психомоторног и вокалног

<i>Садржаји</i>	<i>Активности</i>
Одржавање хигијене у школском простору	Одржавање уредности и чистоће простора у којем ученици уче и бораве
Подстицање и унапређивање различите видове музичког развоја ученика: опажајног, појмовног, психомоторног и вокалног	На часовима редовне, допунске и додатне наставе, у оквиру ученичких школских и ваншколских јавних наступа и концерата, такмичења, других ваннаставних активности
Правилно седење и јачање мускулатуре	Информисање и указивање ученицима на значај правилног седења и коришћења «извођачког апарата» на часовима редовне, допунске, додатне наставе Израда постера и едукативног материјала Упућивање ученика на потребу сталног јачања мускулатуре упражњавањем различитих физичких активности, вежби

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

Бука и гласна музика	Информисање и упозоравање ученика на штетан утицај прегласне и агресивне музике на слушни апарат и на цео организам, на часовима редовне наставе, на радионицама, израда паноа и постера
Музика и ментално здравље Музика и здравље	Организовање трибине, радионице или израда паноа на тему, слање едукативних постера ученицима

ПРОГРАМ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

Циљ: Остваривање бриге о социјалној заштити ученика, посебно о ученицима који потичу из осетљивих друштвених група, у сарадњи са надлежним установама.

Специфични циљеви:

- Препознавање ученика из осетљивих друштвених група (ученика из социјално, економски, културно, језички сиромашној средини или који дуго бораве у здравственој установи....)
- Остваривати континуирану сарадњу са родитељима односно другим законским заступником ученика који потичу из осетљивих друштвених група
- Остваривање сарадња са надлежним установама на основу програма социјалне заштите. Покретање добротворних акција и активности на нивоу школе.
- Учешће у добротворним акцијама које организују друге установе, институције, организације, удружења...

<i>Садржаји</i>	<i>Активности</i>
Идентификација ученика са посебним потребама из области социјалне заштите	Упознавање са породичним условима ученика који долазе из осетљивих друштвених група: да ли ученик живи у потпуној породици, да ли примања породице омогућавају школовање детета, да ли породични услови омогућавају ученику да равноправно учествује у процесу образовања, да ли ученик редовно похађа наставу, какав успех има, како је прихваћен од вршњака

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

<p>Подршка ученицима из осетљивих друштвених група (на нивоу школе и у сарадњи са другим установама, организацијама, локалном самоуправом)</p>	<p>Покретање добротворних акција и активности на нивоу школе Организовање акција за прикупљање неопходне помоћи идентификованим ученицима Успостављање сарадње са надлежним установама и организацијама социјалне заштите Учешће у добротворним акцијама које организују друге установе, институције, организације, удружења Сарадња са родитељима/другим законским заступницима идентификованих ученика Проналажење најефикаснијег вида пружања подршке идентификованим ученицима (по потреби и израда ИОП-а)</p>
<p>Праћење ефеката указане подршке</p>	<p>Анализа остваривања програма социјалне заштите и предлагање мера за унапређивање програма</p>

ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Циљ: јачање и развој свести о значају здраве животне средине, одрживог развоја и очувању и унапређењу природних ресурса. Школа утиче на развој еколошке свести ученика, упућивањем ученика на бригу о околини, одлагање смећа на предвиђена места, бригу о простору у ком бораве за време наставе у школи и слично. Ту су и заједничка истраживања и акције локалне самоуправе и школе за чистији и лепши град. Процес је континуиран.

<i>Садржаји</i>	<i>Активности</i>
<p>Сарадња са организацијама, институцијама, удружењима и покретима који се баве заштитом животне средине</p>	<p>Остваривање сарадње са институцијама, организацијама наступа</p>

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

Усвајање навика и вештина које доприносе очувању и заштити животне средине.	Уређивање школског простора (садња дрвећа, цвећа...)
Развијање свести о потреби и могућностима личног ангажовања у заштити животне средине.	Организовање акција чишћења простора испред и око школе и околине
Развијање љубави према природи	Радионице, организовање излета и шетњи по природи, шумски оркестар
Упознавање са процесом рециклаже у свакодневном животу	Организовање креативних радионица рециклаже - израда инструмената и других предмета Прикупљање чепова

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ЛОКАЛНОМ ЗАЈЕДНИЦОМ

Наша школа негује богату сарадњу са локалном заједницом ради што бољег позиционирања школе у својој средини и одржања имиџа квалитетне културно - образовне институције са традицијом, као и унапређења услова и квалитета рада школе. Планирани су следећи видови сарадње кроз реализацију различитих активности:

Сарадња са локалном самоуправом Општине Кладово

Сарадња са Школском управом Зајечар

Сарадња са Библиотеком центра за културу Кладово

Сарадња са образовним институцијама на територији општине

Сарадња са предшколском установом "Невен"

Сарадња са Туристичком организацијом Општине Кладово

Сарадња са удружењима грађана

Сарадња са Домом за смештај старих лица "Топаловић"

Сарадња са добровољном ватроганим друштвом

Сарадња са националним парком "Ђердап"

Сарадња са Друштвом "Нада" и Удружењем "Траг" и тврђавом "Фетислам"

Реализацијом овог програма наша школа интензивно учествује у креирању музичког живота и унапређивању опште културне климе у Општини Кладово.

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ

Циљ: Породица и школа имају заједнички циљ - подржавање и подстицање развоја ученика. Програми у области сарадње са породицом усмерени су, пре свега, на развијање партнерских односа између кључних актера у Школи, као и на јачање родитељске компетенције, посебно у областима васпитања и превенције негативних појава.

Специфични циљеви:

- Информисање родитеља о њиховим правима и обавезама, као и начинима укључивања у рад Школе
- Задовољавање потреба породице и њених циљева
- Едуковање родитеља кроз информисање и пружање адекватног модела васпитања и образовања
- Развијање партнерског деловања породице и школе у образовању и васпитању ученика
- Обезбеђивање редовне, трајне и квалитетне сарадње породице и Школе
- Остваривање позитивне интеракције наставник - родитељ
- Обезбеђивање информисаности родитеља о променама у систему образовању које се тичу ученика, као и о свим наставним и ваннаставним активностима Школе

<i>Садржаји</i>	<i>Активности</i>
Информисање родитеља/другог законског заступника	- Редовно обавештавање родитеља о свим активностима путем сајта Школе и Facebook странице - Уређивање и редовно ажурирање огласне табле у Школи са садржајима намењеним родитељима - Упознавање родитеља са правима, обавезама и одговорностима, правилницима - Организовање термина када родитељи имају могућност да са наставницима разговарају о раду и напредовању ученика - Месечно организовање Дана отворених врата, када родитељи, односно други законски заступници могу да присуствују образовно-васпитном раду - Одржавање родитељских састанака

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

	<ul style="list-style-type: none"> - Одржавање Општег родитељског састанка за ученике првог разреда и осталих разреда по потреби
<p>Укључивање родитеља/других заступних заступника у наставне и остале активности школе</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Учешће у различитим образовним пројектима који се одвијају у школи/у које је школа укључена - Сарадња на обезбеђивању безбедног окружења у школи - Сарадњу на пољу професионалне оријентације - Сарадња при организацији и реализацији концерата, јавних и интерних часова, такмичења и манифестације у организацији школе - Реализација музичких посета, мајсторских курсева и других активности ученика у складу са интересовањима и могућностима - Укључивање родитељи у рад стручних тимова у школи - Активно учествовање и школе и породице у иницирању развоја квалитета
<p>Укључивање родитеља/другог законског заступника у процес одлучивања</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Укључивање родитеља у процес одлучивања у школи у својству чланова Савета родитеља и чланова Школског одбора - Учешће у раду Тимова на нивоу школе, као и кроз сарадњу са локалном заједницом, сарадњу са породицом и слично - Испитивање потреба, очекивања и степен задовољства радом Школе и наставе применом анкета - Учествовање у процесу доношења индивидуалног образовног плана (за надарене или ученике из осетљивих група)
<p>Едукација и саветодавни рад са родитељима</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Индивидуални разговори са родитељима од стране наставника или стручног сарадника - Едукација кроз организовање мини предавања на родитељским састанцима или слање едукативних садржаја - Објављивање едукативних садржаја за родитеље на званичном сајту школе - Ангажовање родитеља као едукатора других родитеља о проблемима који су релевантни за родитељску популацију, а за које су поједини родитељи стручни - Састанци са мањом групом родитеља, са унапред одређеним циљем - Индивидуални разговори с родитељима у случајевима потешкоћа у напредовању ученика

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

ПРОГРАМ ИЗЛЕТА, ЕКСКУРЗИЈА И НАСТАВЕ У ПРИРОДИ

ОМШ „Констатнин Бабић“ организује следеће облике путовања и гостовања:

- Концерти ученика и наставника школе у земљи и иностранству,
- Заједнички пројекти са образовним и културним институцијама у земљи и иностранству,
- Републички фестивал музичких и балетских школа Србије, који се одржава сваке године у другом граду, што је прилика да екипа ученика који представљају школу, упозна и друга места у Србији и њихове историјске и културне знаменитости, а наставници да се стручно усавшавају
- Републичко такмичење ученика музичких и балетских школа Србије (Београд)
- Такмичења у земљи на којима учествују наши ученици у пратњи својих родитеља и предметних професора.

ПРОГРАМ РАДА СА НАДАРЕНИМ УЧЕНИЦИМА

Циљ: Идентификација и подстицај музички даровитих ученика

Специфични циљеви:

- Препознавање (опажање, регистровање, описивање) ученика
- Препознавање и задовољење посебних образовних-васпитно потреба даровитих, тј. њихово укључивање и прилагођавање наставе њиховом темпу
- Омогућавање адекватног начина рада

<i>Садржаји</i>	<i>Активности</i>
Идентификација талентованих ученика	- Развијање осетљивости наставнике и родитеље за препознавање ученика који испољавају музички таленат - Сигнализирање одељенском старешини, родитељу, стручном саарднику, Стручном тиму за инклузивно образовање о ученику

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

	<ul style="list-style-type: none"> - Праћење постигнућа и резултата на такмичењима - Испитивање интересовања ученика
Планирање рада и активности са надареним учеником	<ul style="list-style-type: none"> - Сарадња са родитељима ученика - Израда индивидуализованог плана рада и изналажење образовних решења (избор садржаја, наставних метода, облика, техника и пружања одговарајуће помоћи сваком ученику појединачно) У редовној настави: <ul style="list-style-type: none"> - Прилика да брже прође кроз базично градиво - Самосталан истраживачки рад или обогаћивање садржаја - Прилагођена организација наставе - Додатно ангажовање задацима вишег нивоа сложености или задацима предвиђеним редовним програмом за старији разред Ван редовне наставе: <ul style="list-style-type: none"> - слободне активности - додатна настава - коришћење аудио-визуелних и других стимулативних материјала у настави - флексибилни временско-просторни услови за рад - едукативни излети и посете различитим институцијама - гостујући предавачи - прилику да комуницира са вршњацима истих интересовања, присуство такмичењима
Пружање подршке ученицима и родитељима	<ul style="list-style-type: none"> - Разговори у циљу усмеравања и упућивања ученика - Израда планова рада у складу са учениковим могућностима и интересовањима - Подршка у истрајности у музичким активностима - Рад на самопоуздању у музичким активностима - Пружање подршке у виду покривања путних трошкова на такмичењима - Организовање сусрета са стручњацима ван школе
Мотивисање напредних и талентованих ученика	<ul style="list-style-type: none"> - Добијање одређених повластица (награде) за резултате на такмичењима, учешћу на разним манифестацијама, фестивалима... или за изузетне резултате у неком другом облику активности - Јавно похваљивање у медијима - Омогућавање заједничког наступа више ученика
Грађење односа наставник-ученик	<ul style="list-style-type: none"> - Преношење знања и вештина наставника на ученика

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

	<ul style="list-style-type: none">- Указивање ученику како превазићи препреке, дозвољавање индивидуалности ученика у тражењу решења- Саветовање ученика у вези са очекивањима и могућим постигнућима- Пружање емоционалне подршке ученику
--	---

ПРОГРАМ ПРЕВЕНЦИЈЕ ОСИПАЊА УЧЕНИКА

Циљ: Континуирано похађање музичке школе и рад на мотивацији за успешни завршетак музичког школовања

Специфични циљеви:

- Развијање функционалног система за рану идентификацију и реаговање на нивоу школе
- Одржавање и унапређење сарадње у циљу спречавања осипања
- Увођење и спровођење додатних мера подршке на нивоу школе које делују превентивно против осипања за све ученике и усмерене су на унапређење наставе
- Неговање школске климе која подржава учење и мотивише ученике за учење, у којој се негују комуникација и сарадња, међусобно поштовање и уважавање, толеранција и интеркултурални дијалог, у којој се сви ученици осећају корисним и прихваћеним

<i>Садржај</i>	<i>Активности</i>
Упознавање родитеља и ученика о организацији и обавезама у музичкој школи	<ul style="list-style-type: none">- Презентација музичке школе у оквиру предшколске групе у сарадњи са предшколском установом "Невен"- Презентација у основној школи "Вук Караџић" у Кладову и осталим основним школама на територији општине (ученицима првог, другог и трећег разреда)- Разговор са ученицима и родитељима приликом уписа (попуњавање упитника)- Општи родитељски састанак ученика уписаних у музичку школу

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

<p>Идентификација ученика под ризиком од напуштања школе и реаговање на прве знаке</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Редовно праћење долазака и изостанака ученика под ризиком - Прављење базе података ученика под ризиком - Индивидуални и саветодавни рад са ученицима (наставник и стручни сарадник) - Укључивање родитеља у процес и подизање њихове свести
<p>Оснаживање родитеља за пружање подршке деци за редовно похађање музичке школе</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Истицање значаја похађања музичке школе за развој деце - Укључивање родитеља у доношење одлука на нивоу школе - Упознавање и укључивање родитеља у пројекте Школе - Пружање помоћи ученицима слабијег материјалног стања у виду бесплатне литературе и изнајмљивања инструмента на реверс
<p>Подршка ученицима у ризику на нивоу школе</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Усклађивање термина часова са обавезама у редовној школи - Организовање часова допунске и додатне наставе која одговара на индивидуалне потребе ученика, мотивацију за учење и развијање самопоуздања - Израда индивидуалних образовних планова - Различити приступи настави и учењу који омогућавају сваком ученику да учи на начин и брзином која му највише одговара - Укључивање ученика у ваннаставне активности које омогућавају ученику да изрази своја интересовања - Прилагођавање градива интересовањима ученика
<p>Јачање капацитета наставника и мењање школске климе</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Креирање окружења које мотивише ученика и позитивне климе у школи и учионици - Примена различитих метода и техника у раду са ученицима - Примена различитих активности које смањују ризик од осипања ученика, а нарочито за индивидуализовану наставу - Сензибилисање наставника на потребе ученика под ризиком - Јачање менторске улоге наставника кроз похађање програма стручног усавршавања, која се одвија кроз сталну интеракцију ученика и наставника и кроз размену искуства која доприноси већој мотивацији ученика за учење - Усмеравање ученика у учењу и помоћ у превазилажењу препрека на које ученик наилази

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

Промоција ученичких постигнућа	<ul style="list-style-type: none"> - Сарадња са медијима и релевантним установама на промоцији резултата и постигнућа ученика - Награђивање успешних ученика - Зид успеха у ходнику школе
--------------------------------	--

ПРОГРАМ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Циљ: развој свести за спровођење и унапређивање безбедности и здравља на раду. Програм безбедности и здравља на раду обухвата заједничке активности школе, родитеља и локалне самоуправе, усмерене на остваривању циља. Те активности су следеће:

<i>Садржај</i>	<i>Активности</i>
Периодични прегледи и испитивање опреме за рад	Средства и опрема за рад, електричне инсталације, грејање и друге инсталације одржавају се редовно и правилно у исправном стању, у складу са техничким прописима и одређеним стандардима, на начин који обезбеђује одговарајућу сигурност запослених. Периодичне прегледе и провере исправности врше лица са одговарајућим лиценцама
Испитивање услова радне средине	У радним и помоћним просторијама у којима се при раду евентуално користе штетне или опасне материје, ради спречавања повређивања, као и утврђивања да ли радна средина одговара условима за продуктиван рад и здравље врши се испитивање: <ul style="list-style-type: none"> - микроклиме (температура, брзина струјања ваздуха и релативна влажност ваздуха) - хемијске штетности (гасови, паре, дим, прашина) - физичке штетности (бука, вибрација и штетна зрачења) - осветљеност - материје чија су својства опасна по живот и здравље запослених

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

<p>Оспособљавање запослених и ученика</p>	<p>Послодавац је дужан да изврши теоријско и практично оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад при заснивању радног односа, премештању на друге послове, приликом увођења нове технологије, односно нових средстава за рад, као и код промене процеса рада. Провера теоријске и практичне оспособљености запосленог за безбедан и здрав рад обавља се на радном месту. Одељењски старешина и наставници који с ученицима обрађују одговарајуће програмске садржаје обавезни су да ученике упознају са опасностима с којима се могу суочити за време остваривања образовно-васпитног рада и других активности које организује Школа, као и с начином понашања којим се те опасности избегавају или отклањају. Обука за противпожарну заштиту и прву помоћ</p>
<p>Сарадња са државним органима и органима општине Кладово ради спровођења мера безбедности и здравља</p>	<p>Школа сарађује са државним органима и органима локалне самоуправе, као и другим субјектима с којима је таква сарадња потребна</p>

ПРОГРАМ РАДА ШКОЛСКЕ НОТТЕКЕ

Вишегодишњи и годишњи програм рада школског нототекара, односно медијатекара заснива се на плановим и програмима образовно-васпитног рада, програму рада школе и програму рада школског медијатекара.

У остваривању циља и задатака образовања и васпитања и програмске основе школске медијатеке, медијатекар сарађује са стручним и другим органима школе и друштвене средине на унапређивању образовно-васпитног процеса, обезбеђивању услова за свестран развој и афирмацију ученика и јавну делатност школе.

<p><i>Садржаји</i></p>	<p><i>Активности</i></p>
------------------------	--------------------------

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

Планирање и програмирање образовно-васпитног рада	<ul style="list-style-type: none"> - Планирање набавке литературе и периодичних публикација; - Планирање и програмирање рада са ученицима у школској нототеци; - Планирање развоја школске нототеке и набавка библиотечке грађе
Праћење и вредновање образовно-васпитног рада	<ul style="list-style-type: none"> - Учешће у изради годишњег плана рада школе и самовредновања рада установе; - Вођење аутоматизованог нототечног пословања, са увидом у наставне планове и програме рада школе; - Помоћ у одабирању и припремању литературе и друге грађе за разне образовно-васпитне активности; - Побољшање информационе, медијске и информатичке писмености корисника развијањем критичког односа према различитим информацијама и изворима сазнања и осећаја за естетске вредности
Рад са наставницима	<ul style="list-style-type: none"> - Коришћење ресурса нототеке у процесу наставе; - Систематско информисање корисника школске нототеке о новим музичким издањима, стручним часописима, тематским изложбама
Рад са ученицима	<ul style="list-style-type: none"> - Обучавање ученика за самостално коришћење различитих извора знања и свих врста информација у настави и ван ње; - Помоћ ученицима код учења ван школе; - Упознавање ученика са методама и техникама научног истраживања и библиографског цитирања; - Рад на развијању позитивног односа према упознавању музичке литературе, упућивање на истраживачке методе рада (употреба лексикона, енциклопедија, речника и др.) и омогућавању претраживања и употребе свих извора и оспособљавање за самостално коришћење; - Стимулисање ученика да пажљиво користе медијатечку грађу и да развијају навику долажења у школску нототеку; - Учешће у културно-просветним активностима нототеке, рад са ученицима у читаоници и радионицама за ученике и на реализацији школских пројеката.
Рад са родитељима, односно другим законским заступницима	<ul style="list-style-type: none"> - Остваривање сарадње са родитељима у вези са развијањем навика коришћења и упознавања музичке литературе код ученика
Рад са директором и стручним сарадницима	<ul style="list-style-type: none"> - Сарадња са стручним већима наставника, психологом и директором школе у вези са набавком и коришћењем књижне и некњижне грађе, те организацијом рада школске нототеке;

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

	<ul style="list-style-type: none"> - Сарадња на припреми и организовању културних активности школе (трибине, сусрети, разговори, акције, изложбе, конкурси, значајни јубилеји...); - Учешће у припремању прилога за интернет презентације школе.
Рад у стручним органима и тимовима	<ul style="list-style-type: none"> - Рад у школским тимовима на изради годишњег и развојног плана школе и школског програма; - Рад у стручним тимовима
Сарадња са надлежним установама, организацијама, удружењима и јединицом локалне самоуправе	<ul style="list-style-type: none"> - Сарадња са другим школама, школским и градским библиотекама - Сарадања са просветним, научним, културним и другим институцијама које се баве радом и слободним временом омладине
Вођење документације, припрема за рад и стручно усавршавање	<ul style="list-style-type: none"> - Праћење и евиденција коришћења литературе у школској медијатеци; - Стручно усавршавање - учешће у семинарима, саветовањима и другим скуповима на којима узимају учешће нототекара

ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА "КОНСТАНТИН БАБИЋ" КЛАДОВО

ЧЛАНОВИ СТРУЧНОГ АКТИВА ЗА РАЗВОЈ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА:

1. Слађана Мијушковић, наставник - председник стручног актива
2. Душан Новчић, директор - члан
3. Јелена Милосављевић - члан
4. Невена Ивезић - члан
5. Вања Златковић - члан
6. Предраг Тасић - члан
7. Маја Дорић - члан

На основу члана 119. став 1. тач. 2. Закона о основама система образовања и васпитања ("Сл. гласник РС" бр. 88/17 и 27/18 - др. закони), Школски одбор ОМШ "Константин Бабић" Кладово, на седници одржаној дана 25.06.2020. године, донео је Школски програм за период 2020-2024.године.

Председник Школског одбора

Златко Малички

Директор

Душан Новчић